

Zittingsdocument

A10-0211/2025

29.10.2025

VERSLAG

over de EU-strategie voor de rechten van personen met een handicap na 2024
(2025/2057(INI))

Commissie werkgelegenheid en sociale zaken

Rapporteur: Rosa Estaràs Ferragut

INHOUD

	Blz.
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	3
TOELICHTING	37
BIJLAGE: BEKENDMAKING VAN INPUT	38
ADVIES VAN DE COMMISSIE VOLKSGEZONDHEID	38
ADVIES VAN DE COMMISSIE BURGERLIJKE VRIJHEDEN, JUSTITIE EN BINNENLANDSE ZAKEN	70
ADVIES VAN DE COMMISSIE VROUWENRECHTEN EN GENDERGELIJKHEID	104
ADVIES VAN DE COMMISSIE VERZOEKSCHRIFTEN	175
INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE	205
HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE	206

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

**over de EU-strategie voor de rechten van personen met een handicap na 2024
(2025/2057(INI))**

Het Europees Parlement,

- gezien het Verdrag betreffende de Europese Unie, en met name artikel 2 en artikel 3, lid 3,
- gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name de artikelen artikel 2, 9, 10, 19, en artikel 216, lid 2,
- gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, en met name de artikelen 3, 6, 8, 11, 15, 20, 21, 23, 25, 26, 35, 40 en 47,
- gezien het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (UNCRPD), dat op 22 januari 2011 in de EU in werking is getreden overeenkomstig Besluit 2010/48/EG van de Raad van 26 november 2009 betreffende de sluiting door de Europese Gemeenschap van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap, en dat op 23 december 2010 door de EU is geratificeerd en waarbij alle lidstaten individueel partij zijn,
- gezien het Facultatief Protocol bij het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (UNCRPD), dat is geratificeerd door 22 lidstaten, en gezien de algemene opmerkingen over het UNCRPD en de slotopmerkingen die door het VN-Comité voor de Rechten van Personen met een Handicap aan de EU zijn gericht, in het bijzonder over de gecombineerde tweede en derde periodieke verslagen van de Europese Unie, die zijn gepubliceerd op 21 maart 2025,
- gezien het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind,
- gezien de mededeling van de Commissie van 7 juni 2023 getiteld “Een alomvattende aanpak van geestelijke gezondheid” (COM(2023)0298),
- gezien de Europese pijler van sociale rechten, die op 17 november 2017 door de Raad, het Parlement en de Commissie is afgekondigd en ondertekend, en de mededeling van de Commissie van 4 maart 2021 getiteld “Het actieplan voor de Europese pijler van sociale rechten” (COM(2021)0102) en de daarin voorgestelde kerndoelen voor 2030 op het gebied van werkgelegenheid, opleiding en het terugdringen van armoede,
- gezien de mededeling van de Commissie van 3 maart 2021 getiteld “Unie van gelijkheid: Strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030” (COM(2021)0101),

- gezien Richtlijn (EU) 2024/2841 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2024 tot invoering van de Europese kaart voor personen met een handicap en de Europese parkeerkaart voor personen met een handicap¹,
- gezien Richtlijn (EU) 2024/1499 van de Raad van 7 mei 2024 betreffende normen voor organen voor gelijke behandeling op het gebied van gelijke behandeling van personen ongeacht hun ras of etnische afstamming, gelijke behandeling van personen in arbeid en beroep ongeacht hun godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele oriëntatie, gelijke behandeling van vrouwen en mannen op het gebied van sociale zekerheid en de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten, en tot wijziging van Richtlijnen 2000/43/EG en 2004/113/EG²,
- gezien Verordening (EU) 2021/1057 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 tot oprichting van het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+) en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1296/2013³,
- gezien Verordening (EU) 2021/1060 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds Plus, het Cohesiefonds, het Fonds voor een rechtvaardige transitie en het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur en de financiële regels voor die fondsen en voor het Fonds voor asiel, migratie en integratie, het Fonds voor interne veiligheid en het Instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid⁴ (verordening gemeenschappelijke bepalingen),
- gezien Richtlijn (EU) 2019/882 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende de toegankelijkheidsvoorschriften voor producten en diensten⁵ (Europese toegankelijkheidswet),
- gezien Richtlijn (EU) 2016/2102 van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2016 inzake de toegankelijkheid van de websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties⁶,
- gezien Verordening (EU) 2021/782 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2021 betreffende de rechten en verplichtingen van treinreizigers⁷,
- gezien Richtlijn 2011/24/EU van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2011 betreffende de toepassing van de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende zorg⁸,

¹ PB L, 2024/2841, 14.11.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2841/oj>.

² PB L, 2024/1499, 29.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1499/oj>.

³ PB L 231 van 30.6.2021, blz. 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj>.

⁴ PB L 231 van 30.6.2021, blz. 159, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj>.

⁵ PB L 151 van 7.6.2019, blz. 70, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj>.

⁶ PB L 327 van 2.12.2016, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/2102/oj>.

⁷ PB L 172 van 17.5.2021, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/782/oj>.

⁸ PB L 88 van 4.4.2011, blz. 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/24/oj>.

- gezien Richtlijn 2000/78/EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep⁹,
- gezien het voorstel van de Commissie voor een richtlijn van de Raad betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid (COM(2008)0426) en het standpunt van het Parlement van 2 april 2009 daarover¹⁰,
- gezien de mededeling van de Commissie van 5 maart 2025 getiteld “De vaardigheidsunie” (COM(2025)0090),
- gezien de mededeling van de Commissie van 9 december 2021 getiteld “Bouwen aan een economie die werkt voor de mensen: een actieplan voor de sociale economie” (COM(2021)0778),
- gezien de mededeling van de Commissie van 20 maart 2024 getiteld “Richtsnoeren voor zelfstandig wonen en inclusie in de gemeenschap ten behoeve van personen met een handicap in de context van EU-financiering” (C(2024)7897),
- gezien het werkdokument van de diensten van de Commissie van 6 december 2023 getiteld “Gids met goede verkiezingspraktijken in de lidstaten met betrekking tot de deelname van burgers met een handicap aan het verkiezingsproces” (SWD(2023)0408),
- gezien de slotopmerkingen van het VN-Comité voor de rechten van personen met een handicap (UNCRPD-Comité) van 2 oktober 2015 over het initiële verslag van de EU en gezien de lijst met kwesties die op 20 april 2022 door het UNCRPD-Comité is ingediend, voorafgaand aan de indiening van het tweede en derde periodieke verslag van de Europese Unie, en de slotopmerkingen van het UNCRPD-Comité van 21 maart 2025 over de gecombineerde tweede en derde periodieke verslagen van de Europese Unie,
- gezien Speciaal verslag 20/2023 van de Europese Rekenkamer van 12 oktober 2023, getiteld “Ondersteuning van personen met een beperking – De praktische gevolgen van het EU-optreden zijn beperkt”,
- gezien Aanbeveling (EU) 2021/1004 van de Raad van 14 juni 2021 tot instelling van een Europese kindergarantie¹¹,
- gezien de mededeling met richtsnoeren van de Commissie van 29 november 2024 getiteld “Richtsnoeren voor zelfstandig wonen en inclusie in de gemeenschap ten behoeve van personen met een handicap in de context van EU-financiering”¹²,
- gezien de EU-strategie inzake gendergelijkheid en de EU-routekaart voor vrouwenrechten,

⁹ PB L 303 van 2.12.2000, blz. 16, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/78/oj>.

¹⁰ PB C 137 van 27.5.2010, blz. 68.

¹¹ PB L 223 van 22.6.2021, blz. 14, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1004/oj>.

¹² PB C, C/2024/7188, van 29.11.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/7188/oj>.

- gezien de briefing getiteld “The EU Strategy for the Rights of Persons with Disabilities 2021-2030 – Achievements and perspectives”, die in november 2024 is gepubliceerd door het directoraat-generaal Intern Beleid van het Europees Parlement,
- gezien de studie getiteld “Targeted measures for persons with disabilities to cope with the cost of living crisis”, die in november 2023 is gepubliceerd door zijn directoraat-generaal Intern Beleid,
- gezien de studie getiteld “Disability assessment, mutual recognition and the EU Disability Card – Progress and opportunities ”, die in november 2022 is gepubliceerd door zijn directoraat-generaal Intern Beleid,
- gezien de studie getiteld “The Post-2020 European disability strategy”, die in juli 2020 is gepubliceerd door zijn directoraat-generaal Intern Beleid,
- gezien de studie van de Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden (Eurofound) van 25 oktober 2024 getiteld “Paths towards independent living and social inclusion in Europe”,
- gezien de beleidsnota van Eurofound van 21 maart 2022 getiteld “People with disabilities and the COVID-19 pandemic: Findings from the Living, working and COVID-19 e-survey”,
- gezien het onderzoeksverslag van Eurofound van 19 april 2021 getiteld “Disability and labour market integration: Policy trends and support in EU Member States”,
- gezien de beleidsnota van Eurofound van 30 november 2018, getiteld “Social and employment situation of people with disabilities”,
- gezien zijn resolutie van 13 december 2022, getiteld “Naar gelijke rechten voor personen met een handicap”¹³,
- gezien zijn resolutie van 4 oktober 2022 over het Centrum “AccessibleEU” ter ondersteuning van het toegankelijkheidsbeleid inzake de interne markt van de EU¹⁴,
- gezien zijn resolutie van 7 oktober 2021 over de bescherming van personen met een handicap via verzoekschriften: geleerde lessen¹⁵,
- gezien zijn resolutie van 10 maart 2021 over de tenuitvoerlegging van Richtlijn 2000/78/EG van de Raad tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep in het licht van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap¹⁶,

¹³ PB C 177 van 17.5.2023, blz. 13.

¹⁴ PB C 132 van 14.4.2023, blz. 23.

¹⁵ PB C 132 van 24.3.2022, blz. 129.

¹⁶ PB C 474 van 24.11.2021, blz. 48.

- gezien zijn resolutie van 8 juli 2020 over de rechten van personen met een verstandelijke handicap en hun familie tijdens de COVID-19-crisis¹⁷,
- gezien zijn resolutie van 18 juni 2020 over de Europese strategie inzake handicaps post-2020¹⁸,
- gezien het Europees actiekader 2022-2030 van de Wereldgezondheidsorganisatie om de grootst mogelijke mate van gezondheid voor personen met een handicap te bewerkstelligen, en met name de belemmeringen bij de toegang tot en het gebruik van gezondheidszorgdiensten, alsook de doelstellingen, streefcijfers en specifieke acties,
- gezien zijn resolutie van 4 oktober 2023 over harmonisatie van de rechten van mensen met autisme¹⁹,
- gezien het manifest van het Europees Gehandicaptenforum dat op 23 mei 2023 tijdens het vijfde Europees Parlement van personen met een handicap is aangenomen,
- gezien het VN-Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen van 18 december 1979,
- gezien het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (Verdrag van Istanbul) van 11 mei 2011, dat in de EU in werking is getreden op 1 oktober 2023,
- gezien het verslag van 2 augustus 2022 van de vijftiende zitting van de Conferentie van de staten die partij zijn bij het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap en gezien de nota van het secretariaat voor de vijftiende zitting van de Conferentie van de staten die partij zijn bij het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap,
- gezien het Handvest inzake de integratie van mensen met een handicap in het humanitaire optreden,
- gezien Richtlijn (EU) 2019/1158 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven voor ouders en mantelzorgers en tot intrekking van Richtlijn 2010/18/EU van de Raad²⁰,
- gezien zijn resolutie van 29 november 2018 over de situatie van vrouwen met een handicap²¹,
- gezien artikel 55 van zijn Reglement,
- gezien de adviezen van de Commissie volksgezondheid, de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken, de Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid en de Commissie verzoekschriften,

¹⁷ PB C 371 van 15.9.2021, blz. 6.

¹⁸ PB C 362 van 8.9.2021, blz. 8.

¹⁹ PB C, C/2024/1181, van 23.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/1181/oj>.

²⁰ PB L 188 van 12.7.2019, blz. 79, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1158/oj>.

²¹ PB C 363 van 28.10.2020, blz. 164.

- gezien het verslag van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken (A10-0211/2025),
- A. overwegende dat de Commissie op 3 maart 2021 de strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030 (hierna “de strategie” genoemd) heeft voorgesteld met als doel gelijke kansen en volledige inclusie van personen met een handicap in Europa en de rest van de wereld te bevorderen;
- B. overwegende dat de strategie een aantal acties en vlaggenschipinitiatieven voor de periode tot 2024 omvatte, waarvan het merendeel is voltooid; overwegende dat de huidige strategie tot 2030 loopt en nieuwe en ambitieuze vlaggenschipinitiatieven en concrete acties vereist om de belofte van de EU dat zij de rechten van personen met een handicap zal garanderen, waar te maken;
- C. overwegende dat in 2023 volgens ramingen van Eurostat 27 % van de EU-bevolking ouder dan 16 jaar een of andere vorm van handicap had, wat neerkomt op 101 miljoen mensen of één op de vier volwassenen in de EU;
- D. overwegende dat de strategie het beleidskader vormt voor de tenuitvoerlegging van het UNCRPD; overwegende dat de strategie ook deel uitmaakt van de uitvoering van de EPSR, en met name beginsel 17 inzake de inclusie van personen met een handicap;
- E. overwegende dat in het Gehandicaptenverdrag het recht van personen met een handicap op deelname aan de arbeidsmarkt op voet van gelijkheid met anderen wordt erkend, evenals het recht om vrijelijk hun beroep te kiezen, te worden geaccepteerd en te werken in een werkomgeving die open, inclusief en toegankelijk is;
- F. overwegende dat personen met een handicap in al hun diversiteit het recht hebben hun grondrechten op voet van gelijkheid met anderen uit te oefenen; overwegende dat de volledige en effectieve participatie van personen met een handicap in alle facetten van het leven en de samenleving van cruciaal belang is voor de uitoefening van de grondrechten door deze personen;
- G. overwegende dat, zoals wordt erkend in de mededeling van de Commissie over de vaardigheidsunie, personen met een handicap nog steeds worden geconfronteerd met aanhoudende problemen bij de toegang tot werk en opleiding van hoge kwaliteit, en dat de bestaande programma's vaak tekortschieten als het erom gaat adequaat in hun behoeften te voorzien, onvoldoende flexibel zijn en geen praktische maatregelen omvatten om toegankelijkheid te waarborgen in alle sectoren van de arbeidsmarkt; overwegende dat personen met een handicap of een chronische ziekte geïndividualiseerde ondersteuning en aanpassing van de werkplek nodig kunnen hebben;
- H. overwegende dat de gelijke toegang van personen met een handicap tot werk vaak wordt belemmerd door hinderpalen op de werkplek en in de gebouwde omgeving, waardoor personen met een handicap minder kans maken om te participeren op de open arbeidsmarkt;

- I. overwegende dat er onder de bevolking in de werkende leeftijd (20-64 jaar) nog steeds grote verschillen bestaan tussen mannen en vrouwen, met 46,8 % economisch inactieve vrouwen met een handicap tegenover 42,9 % van hun mannelijke tegenhangers²²;
- J. overwegende dat elk kind met een handicap recht heeft op onderwijs op voet van gelijkheid met andere kinderen in zijn gemeenschap; overwegende dat het met dit doel voor ogen cruciaal is dat de lidstaten op de individuele behoeften van kinderen met een handicap afgestemde bijstand waarborgen in overeenstemming met artikel 24 van het UNCRPD en de Europese kindergarantie, en – nog belangrijker – dat in het onderwijs toegankelijke digitale hulpmiddelen worden gebruikt; overwegende dat kinderen met een handicap nog steeds met veel belemmeringen worden geconfronteerd door een gebrek aan gekwalificeerde leerkrachten en personeel, redelijke aanpassingen, toegankelijke schoolgebouwen en leerplannen die rekening houden met de specifieke behoeften van leerlingen met een handicap;
- K. overwegende dat personen met een handicap worden geconfronteerd met belemmeringen bij de toegang tot stages, waaronder een gebrek aan redelijke aanpassingen, een ontoegankelijke fysieke en digitale omgeving, en het risico dat zij hun invaliditeitsuitkering kwijtraken; overwegende dat ondersteuning op maat en inclusieve stages cruciaal zijn voor hun overgang naar hoogwaardige werkgelegenheid;
- L. overwegende dat lesmateriaal vaak niet volledig toegankelijk is voor personen met een handicap, zoals blinden en slechtzienden; overwegende dat een gebrek aan toegankelijke leerinhoud een belangrijke oorzaak is van onderwijsachterstanden en bijdraagt tot aanhoudende ongelijkheden in de toegang tot vervolgonderwijs en -opleidingen en werkgelegenheidskansen;
- M. overwegende dat alle burgers in gelijke mate moeten kunnen profiteren van de digitale transformatie; overwegende dat uit eerdere studies is gebleken dat het percentage personen dat geen toegang heeft tot een computer aanzienlijk daalt wanneer hun opleidingsniveau hoger is; overwegende dat vergelijkbare patronen kunnen worden waargenomen met betrekking tot digitale vaardigheden en internetconnectiviteit; overwegende dat uit statistieken voor de EU-27 uit 2022 blijkt dat slechts 81,2 % van de personen met een handicap in de voorgaande twaalf maanden het internet had gebruikt, tegenover 93,4 % van de personen zonder handicap, wat wijst op een hardnekkige digitale kloof die moet worden gedicht om volledige inclusie en gelijke deelname aan de digitale samenleving te garanderen;
- N. overwegende dat slechts 51,3 % van de actieve personen met een handicap in de beroepsgeschikte leeftijd in de EU een betaalde baan heeft, aanzienlijk minder dan personen zonder handicap (75,6 %); overwegende dat hieruit blijkt dat de arbeidsparticipatiekloof van personen met een handicap 24,4 % bedraagt, en dat sommige lidstaten zelfs een percentage onder het gemiddelde hebben; overwegende dat de arbeidsparticipatie van jongeren en vrouwen met een handicap in de EU bijzonder laag is, respectievelijk 47,4 % en 49 %; overwegende dat er een verschil van

²² Eurostat, [Activity rates by level of disability \(activity limitation\) and educational attainment level](#); International Labour Organization Working Paper 124, '[A study on the employment and wage outcomes of people with disabilities](#)', August 2024.

21,5 procentpunten is tussen de arbeidsparticipatie van jongeren met en zonder handicap;

- O. overwegende dat in 2023 28,84 % van de personen met een handicap door armoede of sociale uitsluiting werd getroffen of risico liep op armoede of sociale uitsluiting, tegenover 18,04 % van de personen zonder handicap; overwegende dat personen met een handicap een onevenredig groot risico lopen op dakloosheid en geconfronteerd worden met bijkomende fysieke en financiële belemmeringen en belemmeringen op het gebied van informatie in verband met de toegang tot betaalbare en duurzame huisvesting van afdoende kwaliteit;
- P. overwegende dat personen met een handicap aanzienlijk vaker psychische problemen hebben dan volwassenen zonder handicap; overwegende dat gerichte, inclusieve interventies, programma's en beleidsmaatregelen die tijdige toegang faciliteren tot geestelijke-gezondheidsonderzoeken, passende zorg en alomvattende ondersteunende diensten, met inbegrip van inclusief onderwijs, ondersteunde werkgelegenheid en hoogwaardige banen, sociale participatie en bescherming tegen discriminatie en geweld, essentieel zijn om psychisch leed effectief te verminderen en het algehele welzijn van personen met een handicap te bevorderen;
- Q. overwegende dat personen met onzichtbare handicaps, waaronder neurologische ontwikkelingsstoornissen en psychische stoornissen, vaak worden uitgesloten van de criteria om in aanmerking te komen voor steun en ondersteuningsmechanismen omdat ze geen zichtbare beperkingen hebben;
- R. overwegende dat deelname aan culturele, onderwijs- en sportactiviteiten een grondrecht en een essentieel element van sociale inclusie, persoonlijke ontwikkeling en welzijn is voor personen met een handicap;
- S. overwegende dat in de EU-27 in 2022 slechts circa 20 % van de personen met een handicap in de leeftijd tussen 25 en 64 in de voorgaande twaalf maanden onderwijs of een opleiding had gevolgd, tegenover 26,7 % van de personen zonder handicap, waaruit blijkt dat sprake is van een aanhoudende kloof wat de toegang tot een leven lang leren betreft; overwegende dat deze kloof de ontwikkeling van vaardigheden en de inzetbaarheid van personen met een handicap in de weg staat en afbreuk doet aan de in het actieplan voor de EPSR vermelde ambitie van de EU om ervoor te zorgen dat tegen 2030 ten minste 60 % van alle volwassenen jaarlijks aan een opleiding deelneemt;
- T. overwegende dat personen met een handicap meer on vervulde medische behoeften hebben, hun eigen gezondheid een slechtere beoordeling geven en een hogere mortaliteit hebben dan personen zonder handicap; overwegende dat personen met een handicap nog steeds te maken krijgen met systemische en structurele belemmeringen bij de toegang tot universele, betaalbare gezondheidszorg, onder meer in de vorm van discriminerende praktijken, ontoegankelijke diensten en uitsluiting van preventieve, reactieve, seksueel-reproductieve en geestelijke gezondheidszorg; overwegende dat personen met een handicap het recht hebben om het hoogst haalbare niveau van gezondheid te genieten zonder discriminatie;

- U. overwegende dat naar schatting 1,4 miljoen gehandicapte kinderen en volwassenen onder de 65 in gescheiden instellingen wonen en dat in 13 EU-lidstaten het aantal personen met een handicap dat in instellingen woont nu hoger is dan tien jaar geleden;
- V. overwegende dat vrouwen met een handicap 29,2 % van de vrouwelijke bevolking in de EU uitmaken; overwegende dat vrouwen onevenredig zwaar worden getroffen door bepaalde invaliderende aandoeningen, zoals reumatoïde artritis, depressie en auto-immuunziekten zoals lupus en multiple sclerose; overwegende dat de symptomen bij vrouwen vaak worden genormaliseerd of genegeerd, wat leidt tot een late diagnose en een ontoereikende behandeling; overwegende dat vrouwen met een handicap op alle gebieden van het leven worden geconfronteerd met uitsluiting en discriminatie, waaronder beperkte toegang tot onderwijs, gezondheidszorg en justitie, en vaak het slachtoffer zijn van geweld, waaronder huiselijk geweld en vormen van geweld die specifiek zijn voor mensen met een handicap, waarbij vrouwen met een handicap twee tot vijf keer vaker te maken krijgen met geweld dan vrouwen zonder handicap, waaronder gendergerelateerd, seksueel en huiselijk geweld en vormen van geweld die specifiek zijn voor mensen met een handicap, zoals gedwongen sterilisatie²³ en gedwongen abortus; overwegende dat 34 % van de vrouwen met een gezondheidsprobleem of een handicap ooit in hun leven slachtoffer is geweest van fysiek of seksueel geweld door een partner²⁴; overwegende dat dergelijk geweld ernstige gevolgen heeft voor de gezondheid en leidt tot psychologisch trauma en sociale en economische uitsluiting; overwegende dat de huidige maatregelen ter bescherming van de rechten van personen met een handicap, met inbegrip van slachtoffers van criminaliteit — met name minderjarigen — in dit verband vaak ontoegankelijk zijn of nalaten de nodige adequate en redelijke aanpassingen te bieden;
- W. overwegende dat uit onderzoek is gebleken dat bepaalde kwetsbare groepen een aanzienlijk hoger risico lopen op seksueel geweld; overwegende dat vrouwen met een handicap volgens een steeds groter aantal grootschalige studies een aanzienlijk hoger risico lopen om te maken te krijgen met seksueel geweld dan vrouwen zonder handicap; overwegende dat dergelijk geweld tot ernstige gevolgen voor de gezondheid, psychologische trauma's en sociale en economische uitsluiting leidt en een grove schending van de rechten van de vrouw vormt;
- X. overwegende dat slechts 20 % van de vrouwen met een handicap in de EU voltijds werkt, tegenover 48 % van de vrouwen zonder handicap, wat leidt tot aanzienlijke ongelijkheid op het gebied van arbeidsparticipatie voor vrouwen met een handicap in de EU;
- Y. overwegende dat volgens het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten wettelijke bepalingen in een aantal lidstaten personen met een handicap hun stemrecht ontnemen;
- Z. overwegende dat ouderen met een handicap te maken krijgen met specifieke uitdagingen die het gevolg zijn van intersectionele discriminatie op grond van zowel leeftijd als handicap, waaruit blijkt dat leeftijdsdiscriminatie en validisme vaak

²³ Europees Gehandicaptenforum, "[Combating violence against women with disabilities](#)".

²⁴ UN Women, [Sexual harassment against women with disabilities in the world of work and on campus](#), 2020.

samengaan en dat gericht beleid nodig is om de unieke situatie van deze personen aan te pakken;

- AA. overwegende dat de situatie van personen met een handicap sterk afhankelijk is van intersectionele factoren, waaronder gender, seksuele gerichtheid, leeftijd, sociaal-economische status, etniciteit, godsdienst of levensovertuiging, nationale herkomst en migratiestatus, die discriminatie en uitsluiting kunnen verergeren en waaraan expliciet aandacht moet worden besteed in al het beleid;
- AB. overwegende dat de bescherming en bevordering van de grondrechten van personen met een handicap in de hele Unie moet worden gewaarborgd; overwegende dat de EU en haar lidstaten een gedeelde verantwoordelijkheid hebben op gebieden als werkgelegenheid, vervoer en de interne markt, terwijl de EU op gebieden als gezondheid, sociale bescherming, onderwijs en cultuur hoofdzakelijk de maatregelen van de lidstaten ondersteunt; overwegende dat de lidstaten verantwoordelijk zijn voor het ontwerpen van hun eigen beleid inzake personen met een handicap in overeenstemming met hun verplichtingen uit hoofde van het UNCRPD en de EU-regels; overwegende dat het UNCRPD het eerste mensenrechtenverdrag is waarbij de EU zelf partij is geworden en dat de EU derhalve ook is gebonden aan de bepalingen van het verdrag;
- AC. overwegende dat de aankondiging dat de Commissie van plan was het voorstel voor een horizontale antidiscriminatie richtlijn in haar jaarlijks werkprogramma 2025 in te trekken, zeer zorgwekkend was; overwegende dat die intrekking een aanzienlijke tegenslag zou zijn geweest voor de “Unie van gelijkheid”;
- AD. overwegende dat de uiterste termijn voor de omzetting van de Europese toegankelijkheidswet 28 juni 2022 was; overwegende dat er echter tegen alle lidstaten procedures lopen wegens het te laat of helemaal niet omzetten van de wet — ondanks de waarschuwingen die na de uiterste termijn werden uitgevaardigd — of wegens gedeeltelijke of onjuiste omzetting; overwegende dat de Commissie in juli 2024 besloot lidstaten voor het Hof van Justitie van de Europese Unie te dagen omdat zij de Europese toegankelijkheidswet niet hadden omgezet in hun nationale wetgeving; overwegende dat hieruit blijkt dat er bij de Commissie gecoördineerde maatregelen moeten worden getroffen om beter toezicht te houden op de toepassing van bestaande wetten en beleidsmaatregelen in de lidstaten en op de effecten ervan op de levens van personen met een handicap²⁵;
- AE. overwegende dat de Raad de lidstaten in zijn aanbeveling van 2021 inzake een Europese kindergarantie heeft aanbevolen hun nationale strategieën aan te passen om de toegang tot essentiële diensten voor hulpbehoevende kinderen te waarborgen, en daarbij met name rekening te houden met kinderen met een handicap;
- AF. overwegende dat de Europese Rekenkamer in een in oktober 2023 gepubliceerd speciaal verslag heeft beoordeeld of de Commissie doeltreffende maatregelen heeft genomen om personen met een handicap te ondersteunen, en concludeerde dat “de praktische

²⁵ DG IPOL, “[The EU Strategy for the Rights of Persons with Disabilities 2021-2030](#)”, november 2024, blz. 6.

gevolgen van het EU-optreden [beperkt zijn]” en dat “de belangrijkste indicatoren niet significant [zijn] verbeterd”²⁶;

- AG. overwegende dat de meeste hulpmiddelen en prototypeapparatuur buiten het toepassingsgebied van de verordening inzake medische hulpmiddelen²⁷ vallen, wat leidt tot rechtsonzekerheid en veiligheidsrisico's; overwegende dat een specifiek kader de lacune in de regelgeving zou dichten zonder de productie van hulpmiddelen met een laag risico overmatig te belasten;
- AH. overwegende dat de lidstaten na de vaststelling van Richtlijn (EU) 2024/2841 tot invoering van de Europese gehandicaptenkaart en de Europese parkeerkaart voor personen met een handicap tot 2028 de tijd hebben om zorg te dragen voor de volledige operationele invoering van de Europese gehandicaptenkaart en de Europese parkeerkaart voor personen met een handicap;

Beoordeling van de uitvoering van de strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030 en de belangrijkste uitdagingen voor personen met een handicap

1. neemt er nota van dat in de strategie EU-doelstellingen en -prioriteiten zijn vastgesteld voor maatregelen op verschillende beleidsterreinen, waaronder werkgelegenheid, onderwijs, non-discriminatie en sociale bescherming; stelt vast dat met de strategie de meeste tekortkomingen worden aangepakt die in de Europese strategie inzake handicaps 2010-2020 zijn vastgesteld; verzoekt de Commissie een gemeenschappelijke EU-brede definitie van “handicap” overeenkomstig het UNCRPD voor te stellen, teneinde ervoor te zorgen dat alle EU-burgers met alle soorten handicaps gelijke rechten krijgen;
2. merkt op dat de Commissie zes van de zeven vlaggenschipinitiatieven heeft voltooid (AccessibleEU, de Europese gehandicaptenkaart, richtsnoeren voor zelfstandig wonen en inclusie in de gemeenschap, het werkgelegenheidspakket voor personen met een handicap, het Gehandicaptenplatform en de vernieuwde humanresourcesstrategie van de Commissie); verzoekt de Commissie voor de rest van de looptijd van de strategie met nieuwe voorstellen voor vlaggenschipinitiatieven te komen;
3. onderstreept dat personen met een handicap overal in Europa — met name vrouwen en meisjes met een handicap en personen met een grote zorgbehoefte — nog steeds met aanzienlijke belemmeringen worden geconfronteerd als het gaat om de eerbiediging van hun grondrechten, de erkenning van hun handicap in de hele EU, gelijke en inclusieve toegang tot justitie, het openbare en politieke leven, gezondheidszorg, zorg, vervoer en digitale diensten en infrastructuur, bewegingsvrijheid, zelfstandig wonen en toegankelijke huisvesting, onderwijs, opleiding en ontwikkeling van vaardigheden, werkgelegenheid, sociale inclusie en een adequate levensstandaard, en erkent dat intersectionele discriminatie tot extra hinderpalen leidt; wijst erop dat veel personen met een handicap ook geen toegang hebben tot de nodige gemeenschapsgebaseerde zorg en

²⁶ Europese Rekenkamer, “[Speciaal verslag 20/2023: Ondersteuning van personen met een beperking — De praktische gevolgen van het EU-optreden zijn beperkt](#)”, oktober 2023.

²⁷ Verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad (PB L 117 van 5.5.2017, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/745/oj>).

persoonlijke bijstand die hen in staat zouden stellen zelfstandig te wonen en deel uit te maken van de gemeenschap, zoals vastgelegd in artikel 19 van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap en bevestigd in de Europese strategie voor de rechten van personen met een handicap 2021-2030;

4. erkent het belang van gemeenschapsgebaseerde diensten voor personen met een verstandelijke beperking, en met name de rol die ze spelen bij de ondersteuning van hun recht op inclusie en zelfstandig te wonen; onderstreept dat er voldoende in dergelijke dienstverlening moet worden geïnvesteerd;
5. onderstreept dat werk weliswaar leidt tot tal van positieve resultaten voor personen met een handicap, zoals een hoger inkomen, een betere levenskwaliteit en meer sociale inclusie, maar dat participatie op de open arbeidsmarkt een grote uitdaging blijft en dat personen met een handicap — en met name personen met een grote zorgbehoefte — daarom nog steeds een hoger risico op armoede en sociale uitsluiting lopen; erkent dat vrouwen met een handicap te maken krijgen met extra uitdagingen en belemmeringen om de arbeidsmarkt te betreden of op de arbeidsmarkt te blijven;
6. merkt op dat met Richtlijn (EU) 2024/2841 betreffende de Europese gehandicaptenkaart en de Europese parkeerkaart voor personen met een handicap geen wederzijdse erkenning van de gehandicaptenstatus wordt gegarandeerd, maar alleen wordt erkend dat kaarthouders gedurende een periode van maximaal drie maanden dezelfde toegang tot de voordelen genieten als nationale kaarthouders, behalve als ze deelnemen aan een EU-mobiliteitsprogramma in een andere lidstaat; benadrukt ook dat de richtlijn er niet voor zorgt dat socialezekerheidsuitkeringen en sociale diensten voor personen met een handicap overdraagbaar zijn tussen de lidstaten, waardoor het recht op vrij verkeer op voet van gelijkheid met anderen niet volledig wordt gewaarborgd;
7. benadrukt dat er nog steeds inspanningen moeten worden geleverd om de resterende lacunes in verband met het vrije verkeer van personen met een handicap en de wederzijdse erkenning van de rechten van personen met een handicap in de hele EU aan te pakken, met name een snellere beoordeling van handicaps, bijstand en bescherming wanneer zij van de ene lidstaat naar de andere verhuizen; herinnert eraan dat de Commissie uit hoofde van artikel 20, lid 3, van Richtlijn (EU) 2024/2841 verplicht is om dergelijke lacunes te beoordelen en moedigt haar aan om de beoordeling zo snel mogelijk te verrichten;
8. onderstreept dat om de EU-doelstelling te halen om het aantal personen dat met armoede of sociale uitsluiting wordt bedreigd, met ten minste 15 miljoen te verminderen, de arbeidsparticipatie van personen met een handicap moet worden verhoogd, met name door middel van ondersteunende maatregelen om de toegang tot banen op een open arbeidsmarkt te vergemakkelijken, waaronder ondersteuning voor werkgevers en personen met een handicap, en de bevordering van werkplekleren en leerlingplaatsen, in combinatie met maatregelen voor redelijke aanpassingen op de werkplek; verzoekt de Commissie en de lidstaten iets te doen aan de onevenredige ondervertegenwoordiging van personen met een handicap op de arbeidsmarkt door specifieke maatregelen in te voeren, waaronder adequate stimulansen en ondersteunende maatregelen voor werkgevers en bedrijven die personen met een handicap in dienst nemen, en afdwingbare quota's voor personen met een handicap in de publieke en

private sector, rekening houdend met de capaciteit van micro- en kleine ondernemingen en in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel; wijst erop dat de arbeidsparticipatie van personen met een handicap ook binnen kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) en als zelfstandige moet worden bevorderd door middel van gerichte stimulansen en opleidingsprogramma's die op de behoeften van personen met een handicap zijn afgestemd;

9. is zeer bezorgd over de vele aanwijzingen waaruit blijkt dat personen met een handicap nog steeds in een benarde situatie verkeren en hun EU-rechten vaak niet ten volle kunnen uitoefenen; is bezorgd over het feit dat personen met een handicap, ondanks de vooruitgang op beleidsniveau, in veel opzichten achterblijven, op verschillende gebieden van het leven nog steeds worden uitgesloten en vaak geen gelijke toegang hebben tot de dagelijkse vrijheden en mobiliteit die andere EU-burgers wel hebben, zoals hun recht op volledige politieke participatie, onder meer omdat er in de lidstaten nog steeds discriminerende wettelijke bepalingen bestaan die hen nog steeds beletten te stemmen of volledig deel te nemen aan het politieke leven en die de toegankelijkheid van verkiezingsprocessen, onderwijs en huisvesting beperken, terwijl dit juist belangrijke factoren zijn voor sociale en professionele integratie; erkent dat intersectionele discriminatie leidt tot extra belemmeringen die in strijd zijn met de beginselen die zijn vastgelegd in het Handvest van de grondrechten van de EU en het UNCPRD; benadrukt dat een geactualiseerde EU-strategie voor de rechten van personen met een handicap alle belemmeringen waarmee zij worden geconfronteerd, moet aanpakken;
10. is bezorgd over het feit dat sommige groepen personen met een handicap een groter risico lopen het slachtoffer te worden van meervoudige en intersectionele discriminatie en geweld; roept de Commissie en de lidstaten op om de specifieke uitdagingen, rechten en behoeften van deze personen aan te pakken om ervoor te zorgen dat hun grondrechten worden geëerbiedigd, en om hun toegang tot slachtofferhulporganisaties, beschermingsmaatregelen en mechanismen voor het melden van geweld te garanderen;
11. is van mening dat sommige van de beleidsterreinen die in de strategie aan bod komen, onvoldoende aandacht hebben gekregen, zoals gelijke toegang tot sociale bescherming, gezondheidszorg en zorg, vervoer, onderwijs, digitale toegankelijkheid, huisvesting, nieuwe vaardigheden en toegang tot hoogwaardige banen; betreurt dat er geen vlaggenschipinitiatieven waren op het beleidsgebied gelijke toegang en non-discriminatie en dat de Europese gehandicaptenkaart en parkeerkaart de enige wetgevingsvoorstellen waren die de Commissie in het kader van de strategie heeft ingediend; benadrukt dat het beleid niet uitsluitend gericht mag zijn op activering op de arbeidsmarkt; verzoekt de Commissie dringend nieuwe vlaggenschipinitiatieven te ontwikkelen voor verwaarloosde gebieden zoals toegankelijke huisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, armoede onder werkenden en digitale diensten, en krachtige maatregelen te nemen om meervoudige en intersectionele vormen van discriminatie tegen te gaan; verzoekt de Commissie nauwlettend toe te zien op de correcte omzetting en uitvoering van zowel bestaande als toekomstige EU-wetgeving die van invloed is op de rechten van personen met een handicap, en ervoor te zorgen dat de lidstaten deze verplichtingen volledig nakomen;

12. verzoekt de Commissie een uitgebreide tussentijdse evaluatie van de strategie te maken, met een gedetailleerd verslag over de vlaggenschipinitiatieven die in elke lidstaat zijn uitgevoerd en een uitgebreide evaluatie van alle wetgeving, beleidsmaatregelen en praktijken van de Unie om na te gaan of deze verenigbaar zijn met het UNCRPD, en mechanismen vast te stellen om ervoor te zorgen dat alle nieuwe wetgevings- en beleidsvoorstellen in overeenstemming zijn met het UNCRPD; wijst erop dat de doeltreffende uitoefening van de rechten van personen met een handicap afhangt van de systematische en zinvolle raadpleging van organisaties die personen met een handicap vertegenwoordigen in alle stadia van de beleidsvorming op EU- en nationaal niveau, en dringt aan op betere kaders om deze participatie te waarborgen; benadrukt de dringende noodzaak om naar geslacht, leeftijd, soort handicap en landelijke of stedelijke ligging uitgesplitste gegevens te verzamelen, teneinde de vooruitgang beter te beoordelen en beleid gericht op de specifieke behoeften van personen met een handicap in verschillende groepen beter af te stemmen;
13. verzoekt de Commissie duidelijke en meetbare doelstellingen en indicatoren op te nemen in haar geactualiseerde strategie om het toezicht op de uitvoering van die strategie door de lidstaten aan te scherpen;
14. verzoekt de Commissie te komen met een richtlijn inzake het minimuminkomen waarin minimumnormen voor dekking, toegankelijkheid, toereikendheid, noodzakelijke kenmerken en automatische aanpassingen in overeenstemming met de kosten van levensonderhoud worden vastgesteld; benadrukt dat een dergelijke richtlijn van cruciaal belang is voor het waarborgen van de levenskwaliteit van vrouwen met een handicap die met armoede en sociale uitsluiting worden bedreigd;

Pleidooi voor een geactualiseerde EU-strategie inzake de rechten van personen met een handicap na 2024

15. benadrukt dat er, aangezien de specifieke acties en maatregelen van de strategie in 2024 zijn beëindigd en gezien de aanhoudende uitdagingen waarmee personen met een handicap worden geconfronteerd, duidelijke lacunes zijn en dat daar na 2024 meer EU-maatregelen nodig zijn; verzoekt de Commissie, in nauwe samenwerking met personen met een handicap en hun representatieve organisaties, onverwijld een geactualiseerde strategie inzake de rechten van personen met een handicap voor de periode 2025-2030 voor te stellen en nieuwe en ambitieuze vlaggenschipinitiatieven en concrete maatregelen op te nemen in overeenstemming met de aanbevelingen van dit verslag en de recente slotopmerkingen van het UNCRPD-Comité om resterende lacunes aan te pakken; verzoekt de Commissie meer nadruk te leggen op de bestrijding van discriminatie en haatzaaiende uitlatingen ten aanzien van personen met een handicap;
16. is van mening dat de strategie voor de rechten van personen met een handicap voor de periode na 2024 erop gericht moet zijn alle bestaande participatiemechanismen op EU-niveau met betrekking tot wetgeving, beleid en programmering te verbeteren, door ervoor te zorgen dat ze volledig representatief zijn voor personen met een handicap, dat ze toegankelijk zijn voor personen met een handicap en dat alle deelnemers volledig worden geïnformeerd over de raadplegingen en over de termijnen, voorwaarden en resultaten ervan;

17. verzoekt de Commissie concrete en bindende maatregelen, met inbegrip van juridische instrumenten waar dat passend is, op te nemen in de geactualiseerde strategie om te zorgen voor een uniforme bescherming van de rechten van personen met een handicap in de hele Unie;
18. verzoekt de Commissie om, als onderdeel van de uitvoering van de strategie, de rechten van personen met een handicap waar relevant op te nemen in de verordening inzake het meerjarig financieel kader voor de periode na 2027, met name door het maatschappelijk middenveld en organisaties van personen met een handicap en dienstverleners op het gebied van handicaps te ondersteunen door middel van subsidies in het kader van het programma “Burgers, gelijkheid, rechten en waarden” (CERV), waarbij voor solide cohesiefinanciering wordt gezorgd, en de horizontale en thematische randvoorwaarden voor de uitvoering van het UNCRPD te handhaven, ondersteund door effectieve mechanismen om de uitvoering ervan te monitoren en te evalueren; verzoekt de Commissie oplossingen te onderzoeken zoals speciale, specifiek voor de inclusie van personen met een handicap bestemde kredieten, om te garanderen dat er voldoende middelen voor hun rechten en inclusie worden toegewezen;
19. benadrukt dat het komende ESF+ prioriteit moet blijven geven aan zelfstandig wonen en de overstap van institutionele zorg naar gemeenschapsgebaseerde zorg, en regelingen voor thuisondersteuning en persoonlijke assistentie moet vergemakkelijken; dringt erop aan dat het ESF+ de Europese strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030 uitvoert en met name de uitvoering faciliteert van het aangekondigde kader voor excellente sociale diensten voor personen met een handicap, de EU-richtsnoeren voor zelfstandig wonen en inclusie in de gemeenschap en het werkgelegenheidspakket voor personen met een handicap;
20. verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat de geactualiseerde strategie voor de rechten van personen met een handicap voor de periode na 2024 wordt opgesteld in coördinatie met de aangekondigde EU-strategie voor gendergelijkheid en de EU-strategie tegen armoede, alsook met het EU-actieplan tegen racisme voor de periode na 2025 en de strategie voor gelijkheid van lhbtq’ers voor de periode na 2025; benadrukt dat deze kaders een intersectionele benadering moeten behelzen, verdere acties en vlaggenschipinitiatieven moeten voorstellen, en specifiek armoede onder en sociale uitsluiting van vrouwen en meisjes met een handicap moeten aanpakken;
21. verzoekt de lidstaten maatregelen te nemen om de extra kosten van levensonderhoud voor personen met een handicap te compenseren en hun verhoogde risico op armoede onder werkenden te tegen te gaan; moedigt de lidstaten daarom met klem aan om invaliditeitsuitkeringen te behouden, ongeacht de arbeidssituatie, de burgerlijke staat of een erfenis, en hun belastingstructuren en overheidssteun te herzien om ervoor te zorgen dat personen met een handicap niet worden benadeeld als ze werken of worden ontmoedigd om te gaan werken;
22. verzoekt de Commissie in de strategie voor de rechten van personen met een handicap voor de periode na 2024 een verbintenis op te nemen inzake volledige transparantie en volledige toegang van het publiek tot documenten en informatie over lopende en afgesloten EU Pilot- en inbreukprocedures, zodat duidelijk is wat de EU-instellingen en de autoriteiten van de lidstaten doen om inbreuken op het EU-recht aan te pakken die de

rechten van personen met een handicap aantasten; merkt op dat deze openbaarmaking ook nuttig is voor de follow-up van openstaande verzoekschriften;

23. wijst erop dat de geactualiseerde strategie voor de periode na 2024 meetbare streefdoelen, duidelijke tijdschema's en specifieke EU-financiering moet omvatten om een doeltreffende uitvoering te waarborgen, in plaats van uitsluitend op nationale vrijwillige maatregelen te vertrouwen;

Toegankelijkheid

24. dringt erop aan dat het Europees toegankelijkheidscentrum AccessibleEU wordt versterkt door de oprichting van een specifiek permanent regelgevend agentschap om de uitvoering en monitoring van toegankelijkheidswetgeving in de EU te ondersteunen en een toegankelijker Europa te bevorderen; onderstreept dat door middel van regelmatige monitoring moet worden gezorgd voor de volledige en doeltreffende uitvoering van de huidige wetgeving ter bevordering van de participatie op voet van gelijkheid van personen met een handicap aan de samenleving, zoals de Europese toegankelijkheidswet;
25. pleit voor onderzoek naar en de ontwikkeling van nieuwe technologieën, waaronder medische hulpmiddelen, en AI-instrumenten, om toegankelijkheid te waarborgen en dat personen met een handicap volgens de beginselen van cocreatie in alle fasen van het ontwerp, de ontwikkeling en de toepassing van technologieën kunnen participeren teneinde risico's van discriminatie te beperken; herinnert eraan dat personen met een handicap nog steeds op systemische belemmeringen stuiten bij de toegang tot essentiële digitale diensten, zoals e-overheid, e-gezondheid, onlinebankieren, digitaal onderwijs en consumentenplatforms;
26. herinnert eraan dat er een EU-richtlijn moet komen die het gebruik van algoritmen voor het beheer, de monitoring en de aanwerving van werknemers regelt en die het risico van discriminatie waar kandidaten en werknemers met een handicap door AI-algoritmen vaak mee worden geconfronteerd, tegengaat;
27. verzoekt de Commissie de uitbreiding van onafhankelijke centra voor hulptechnologie zonder winstoogmerk in de EU-lidstaten te ondersteunen om de toegang, inclusie en onafhankelijkheid voor personen met een handicap te verbeteren en door middel van kennisuitwisseling, het delen van goede praktijken, opleiding en uitvoeringsondersteuning EU-capaciteit op te bouwen om deze centra, die op maat gesneden, onbevooroordeelde diensten moeten verlenen, te ontwikkelen en in stand te houden;
28. verzoekt de Commissie wetgeving te ontwikkelen om een echte eengemaakte markt voor hulpmiddelen en -technologieën te waarborgen, waarmee de beschikbaarheid en betaalbaarheid voor personen met een handicap wordt gegarandeerd, iets wordt gedaan aan de kwestie van nationale certificeringsregelingen die personen met een handicap beletten toegang te krijgen tot de hulpmiddelen en -technologie die voor hen het meest aangewezen zijn, een gezamenlijk mechanisme voor de wederzijdse certificering van relevante hulpmiddelen en -technologieën in de verschillende landen wordt ingesteld, en

onderzoek naar innovatieve hulpmiddelen wordt ondersteund opdat dat personen met een handicap kunnen profiteren van opkomende technologieën;;

29. verzoekt de Commissie en de lidstaten zorg te dragen voor de volledige en tijdige uitvoering en handhaving van de richtlijn webtoegankelijkheid²⁸ en de Europese toegankelijkheidswet; dringt er bij de lidstaten op aan verder te gaan dan de wettelijke minimumvereisten door ambitieuze nationale normen en beleidsmaatregelen voor digitale toegankelijkheid vast te stellen; benadrukt dat het ook noodzakelijk is de toegang tot essentiële diensten offline te waarborgen; herinnert de Commissie eraan dat zij de ambities van het actieplan voor webtoegankelijkheid waar moet maken, en verzoekt de EU-instellingen hun communicatiebeleid en platforms voor burgerparticipatie aan te passen om ervoor te zorgen dat op alle websites en onlineplatforms van de EU-instellingen webtoegankelijkheidsnormen worden toegepast voor alle personen met een handicap, met inbegrip van doven; dringt aan op een actieplan voor webtoegankelijkheid voor de periode na 2025;
30. dringt er bij de lidstaten op aan om in de gezondheidszorg te zorgen voor toegankelijke communicatie voor doven, slechthorenden en doofblinden, onder andere door in alle openbare gezondheidszorginstellingen gebarentaaltolken, real-time ondertiteling en ondersteunende technologieën ter beschikking te stellen, in overeenstemming met artikel 25 van het UNCRPD en nationale wetgeving;
31. benadrukt dat personen met een handicap, in het bijzonder ouderen met een handicap, steeds vaker te maken hebben met financiële uitsluiting als gevolg van ontoegankelijke als gevolg van ontoegankelijke bankdiensten en -infrastructuur; dringt derhalve aan op maatregelen om stigmatisering tegen te gaan, inclusief ontwerp van diensten te bevorderen, financiële educatie te bieden en de beschikbaarheid van toegankelijke en persoonlijke bankdiensten zonder extra kosten te garanderen; wijst erop dat personen met een handicap, in het bijzonder ouderen met een handicap, een groter risico lopen om het slachtoffer te worden van online-oplichting, en benadrukt daarom dat het belangrijk is toegankelijke technologische geletterdheid te bevorderen om hen beter te beschermen;
32. wenst dat de Europese toegankelijkheidswet volledig wordt uitgevoerd en versterkt en dat het toepassingsgebied ervan wordt uitgebreid tot alle relevante goederen en diensten op de eengemaakte markt zodat alle consumenten gelijke toegang krijgen, en vraagt om duidelijke EU-richtsnoeren inzake universeel ontwerp en inclusieve toegang tot diensten; benadrukt dat het belangrijk is ervoor te zorgen dat digitalisering, ook in het bankwezen en openbare dienstverlening, niet ten koste gaat van de toegankelijkheid voor personen met een handicap; benadrukt dat personen met een handicap, in het bijzonder ouderen met een handicap, steeds vaker te maken hebben met financiële uitsluiting als gevolg van ontoegankelijke als gevolg van ontoegankelijke bankdiensten en -infrastructuur, en een groter risico lopen om het slachtoffer te worden van online-oplichting; dringt derhalve aan op maatregelen om stigmatisering tegen te gaan, inclusief ontwerp van diensten te bevorderen, financiële educatie te bieden, de

²⁸ Richtlijn (EU) 2016/2102 van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2016 inzake de toegankelijkheid van de websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties (PB L 327 van 2.12.2016, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/2102/oj>).

beschikbaarheid van toegankelijke en gratis persoonlijke bankdiensten te waarborgen en toegankelijke technologische geletterdheid te bevorderen om hen beter te beschermen;

33. erkent het belang van vroegtijdige opsporing en gecoördineerde prenatale en postnatale zorg, met inbegrip van medische en sociale ondersteuning, en benadrukt dat het EU4Health-programma, waarvan toegang tot diagnose een essentieel onderdeel is, moet worden versterkt; verzoekt de lidstaten en de Commissie de screeningprogramma's voor pasgeborenen te versterken en te harmoniseren met het oog op vroegtijdige opsporing en tijdige interventie bij zeldzame ziekten en aandoeningen die tot levenslange handicaps kunnen leiden; verzoekt de Commissie geïntegreerde en uitgesplitste gegevens te verzamelen en te publiceren over gezinnen met kinderen ten laste met een handicap, met variabelen zoals de samenstelling van het huishouden, het inkomen per hoofd van de bevolking, de officieel erkende mate van handicap en de door de overheid gesteunde uitgaven in verband met afhankelijkheid, teneinde meer gerichte ondersteuningsmaatregelen te kunnen ontwikkelen; verzoekt de Commissie voorts nationale kaders te bevorderen die vrije en tijdige toegang garanderen tot essentiële therapieën voor kinderen en jongvolwassenen met een handicap garanderen, waaronder logopedie, fysiotherapie, geestelijke gezondheidszorg en ergotherapie;
34. erkent dat het ontbreekt aan wettelijke vereisten voor toegankelijke etikettering van producten en goederen die op de interne markt worden verkocht, en onderstreept dat personen met een handicap toegang moeten hebben tot alle noodzakelijke productinformatie om weloverwogen aankoopbeslissingen te kunnen nemen; vraagt dat de mogelijkheden voor een dergelijke toegankelijke etikettering grondig worden bestudeerd, en erkend dat verschillende soorten handicaps gepaard gaan met uiteenlopende behoeften;
35. verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat de lidstaten hun noodcommunicatie, en met name het beantwoorden van oproepen naar het gemeenschappelijk Europese noodnummer 112, toegankelijk te maken via zowel realtime tekst als totale conversatie, als onderdeel van hun verplichtingen uit hoofde van het Europees wetboek voor elektronische communicatie²⁹, Gedelegeerde Verordening (EU) 2023/444³⁰ van de Commissie en de Europese toegankelijkheidswet;
36. benadrukt dat de toegankelijkheidscriteria die reeds in de EU-wetgeving zijn vastgelegd, volledig moeten worden toegepast en dat de bestaande EU-wetgeving inzake de toegankelijkheid van vervoersinfrastructuur en voertuigen zoals treinen, bussen, vliegtuigen en schepen moet worden herzien; benadrukt dat het belangrijk is ervoor te zorgen dat bij de herziening van Verordening (EG) nr. 1107/2006³¹ de passagiersrechten worden versterkt en afdwingbare bepalingen worden ingevoerd om

²⁹ Richtlijn (EU) 2018/1972 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 tot vaststelling van het Europees wetboek voor elektronische communicatie (PB L 321 van 17.12.2018, blz. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/1972/oj>).

³⁰ Gedelegeerde Verordening (EU) 2023/444 van de Commissie van 16 december 2022 tot aanvulling van Richtlijn (EU) 2018/1972 van het Europees Parlement en de Raad met maatregelen om een effectieve toegang tot noodhulpdiensten via noodcommunicatie met het uniforme Europese alarmnummer "112" te waarborgen (PB L 65 van 2.3.2023, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/444/oj).

³¹ Verordening (EG) nr. 1107/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2006 inzake de rechten van gehandicapten en personen met beperkte mobiliteit die per luchtvervoer reizen (PB L 204 van 26.7.2006, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1107/oj>).

discriminatie en verkeerd gebruik van mobiliteitshulpmiddelen te voorkomen; benadrukt dat de aangekondigde verordening inzake één digitaal boeking- en ticketsysteem volledig aan de toegankelijkheidsnormen van de EU moet voldoen, de passagiersrechten van personen met een handicap moet waarborgen en de veiligheid, waardigheid en autonomie van personen met een handicap gedurende de gehele reiservaring in alle lidstaten moet garanderen teneinde het vrije verkeer te waarborgen;

37. verzoekt alle EU-instellingen, met inbegrip van de Commissie, het Parlement en de Raad en de EU-agentschappen, hun informatie en officiële interacties volledig toegankelijk te maken voor alle personen met een handicap, onder meer door middel van internationale gebarentaal in combinatie met oplossingen zoals automatische spraak-naar-tekstomzetting;
38. verzoekt de Commissie en de lidstaten ervoor te zorgen dat alle informatie met betrekking tot overheidsdiensten, gezondheidszorg, onderwijs, werkgelegenheid en door de EU gefinancierde programma's volledig toegankelijk wordt gemaakt voor alle personen met een handicap;
39. vraagt dat er duidelijke sancties en geldboeten worden vastgesteld voor overheidsinstanties en particuliere actoren die niet voldoen aan de toegankelijkheidsverplichtingen van de EU, om te garanderen dat de rechten daadwerkelijk worden geëerbiedigd;
40. benadrukt dat er een ambitieus akkoord moet worden bereikt over Verordening (EG) nr. 261/2004³² betreffende de rechten van luchtreizigers; merkt voorts op dat internationale organisaties, zoals de Internationale Burgerluchtvaartorganisatie (ICAO), aan wereldwijde toegankelijkheidsrichtsnoeren voor de luchtvaartsector werken; verzoekt de Commissie om, in haar rol als ad-hocwaarnemer bij de ICAO, in coördinatie met de lidstaten, actief en consequent prioriteit te geven aan de rechten van personen met een handicap en de noodzaak van universele toegankelijkheid, met het oog op de vaststelling van bindende minimumnormen;
41. dringt er bij de Commissie op aan om Verordening (EU) No 1300/2014 inzake de toegankelijkheid van de spoorweginfrastructuur voor personen met een handicap³³ te herzien teneinde de uitdagingen en discriminatie waarmee personen met een handicap nog steeds worden geconfronteerd wanneer zij binnen de EU reizen, aan te pakken en te voorkomen;
42. onderstreept dat de snelle invoering van de Europese gehandicaptenkaart en de Europese parkeerkaart voor personen met een handicap gepaard moet gaan met een betere toegankelijkheid van de vervoersinfrastructuur en het openbaar vervoer; benadrukt met name dat het belangrijk is ervoor te zorgen dat vervoersgerelateerde

³² Verordening (EG) nr. 261/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan luchtreizigers bij instapweigering en annulering of langdurige vertraging van vluchten en tot intrekking van Verordening (EEG) nr. 295/91 (PB L 46 van 17.2.2004, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/261/oj>).

³³ Verordening (EU) nr. 1300/2014 van de Commissie van 18 november 2014 betreffende de technische specificatie inzake interoperabiliteit betreffende de toegankelijkheid van het spoorwegsysteem in de Unie voor gehandicapten en personen met beperkte mobiliteit (PB L 356 van 12.12.2014, blz. 110, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/1300/oj>).

voorzieningen, waaronder tankstations en rustplaatsen langs snelwegen, zijn uitgerust met toegankelijke voorzieningen voor personen met een handicap, met inbegrip van personen met een grote zorgbehoefte; verzoekt de Commissie de toegankelijkheidsnormen voor het openbaar vervoer, met inbegrip van mobiliteit op het platteland en grensoverschrijdende mobiliteit, te herzien en te harmoniseren, en ervoor te zorgen dat organisaties voor personen met een handicap ten volle worden betrokken bij het ontwerp, de monitoring en de evaluatie van dergelijke systemen;

43. benadrukt dat segregatie bij de toegang tot regulier onderwijs voor kinderen met een handicap overal in de EU nog steeds een uitdaging vormt; verzoekt de lidstaten het onderwijs toegankelijk te maken voor kinderen met een handicap, zowel wat de fysieke infrastructuur als wat de onderwijsmiddelen betreft, teneinde gelijke kansen voor alle leerlingen te waarborgen; wijst op het potentieel van betaalbare hulptechnologieën en artificiële intelligentie om inclusieve onderwijsmethoden voor leerlingen met een handicap te verbeteren door middel van op maat gesneden onderwijsondersteuning, adaptieve leermiddelen en betere communicatie; moedigt de lidstaten aan om te investeren in de ontwikkeling en toepassing van deze technologieën en ervoor te zorgen dat leerkrachten naar behoren worden opgeleid om ze in hun onderwijspraktijk te integreren; verzoekt de Commissie en de lidstaten voorts te zorgen voor solide waarborgen tegen de verkeerde diagnose dat Romakinderen een verstandelijke beperking of bijzondere onderwijsbehoeften hebben, en misbruik van dergelijke diagnoses als instrument voor segregatie in het onderwijs te voorkomen; wijst op het belang van niet-discriminerende beoordelingspraktijken en inclusief onderwijsbeleid dat de rechten en waardigheid van alle kinderen eerbiedigt; benadrukt dat de toegankelijkheid van de gebouwde omgeving, waaronder onderwijsinfrastructuur, moet worden verbeterd;
44. verzoekt de Commissie om onzichtbare handicaps die langdurige en aanzienlijke beperkingen met zich meebrengen, te erkennen; vraagt dat er een toolkit inzake onzichtbare handicaps wordt gepubliceerd, in overeenstemming met de toezegging in de strategie om toegankelijkheid, inclusieve gezondheidszorg, werkgelegenheid en participatie in de samenleving te bewerkstelligen;
45. wijst op het belang van inclusieve planning voor patiëntentrajecten, behandeling en geïntegreerde langdurige zorg, met name voor personen die lijden aan chronische aandoeningen zoals migraine, diabetes, geestelijke gezondheidsproblemen, hart- en vaatziekten, reumatische aandoeningen, aandoeningen van het bewegingsapparaat, nierziekten, ademhalingsziekten en kanker; verzoekt de Commissie verder onderzoek te doen om het effect van handicaps en chronische ziekten op de productiviteit en het concurrentievermogen in Europa te kwantificeren, en chronische ziekten en langdurige gezondheidsproblemen officieel te erkennen als vormen van handicap in het kader van de non-discriminatiewetgeving van de EU wanneer er sprake is van blijvende functionele beperkingen; herinnert eraan dat collectieve arbeidsovereenkomsten essentiële instrumenten zijn om werknemers met chronische ziekten in dienst te houden; dringt aan op aanpassingen op de werkplek voor werkenden met chronische of ongeneeslijke ziekten, en op adequate ondersteuning voor personen die door dergelijke ziekten of de behandeling daarvan in financiële moeilijkheden verkeren;

46. verzoekt de Commissie richtsnoeren en een specifiek steunprogramma te ontwikkelen met aanbevelingen, best practices en instrumenten om de lidstaten te helpen om openbare aanbestedingsprocedures en staatssteun te gebruiken om de arbeidsmarkresultaten voor personen met een handicap te verbeteren; benadrukt dat dit ook steun moet omvatten voor de overgang van beschutte naar reguliere arbeid, alsook bevordering van goede arbeidsomstandigheden en bescherming van arbeidsrechten voor werknemers in sociale werkplaatsen; onderstreept voorts dat toegankelijkheidseisen moeten worden geïntegreerd in alle relevante financieringsinstrumenten en aanbestedingspraktijken van de EU;

EU-rechten uitoefenen

47. verwelkomt de gids van de Commissie met goede verkiezingspraktijken in de lidstaten ter bevordering van de deelname van burgers met een handicap aan verkiezingsprocessen, die in 2023 in de aanloop naar de Europese verkiezingen van 2024 is gepubliceerd; verzoekt de Commissie de resultaten van de Europese verkiezingen van 2024 te beoordelen en de nodige wetgevingsinitiatieven te nemen om gelijk actief en passief kiesrecht voor personen met een handicap te waarborgen; verzoekt de lidstaten alle discriminerende wettelijke bepalingen en praktische belemmeringen weg te nemen die personen met een handicap nog steeds verhinderen hun stemrecht uit te oefenen en ten volle aan het politieke leven deel te nemen, waardoor personen met een handicap ondervertegenwoordigd zijn in de politiek;
48. is verheugd dat de Commissie heeft besloten om de horizontale richtlijn inzake gelijke behandeling niet uit haar werkprogramma voor 2025 te schrappen, teneinde de resterende lacunes op te vullen; dringt er bij de Commissie op aan om voort te bouwen op het standpunt van het Parlement en zich te blijven inspannen om een Unie van gelijkheid tot stand te brengen en dit dossier te deblokken; dringt er bij de lidstaten op aan om zo spoedig mogelijk een compromisakkoord te bereiken; spreekt nogmaals zijn steun uit voor voorstellen inzake antidiscriminatiewetgeving ter bescherming van het recht op gelijkheid van personen met een handicap op alle terreinen van het leven;
49. verzoekt de Commissie specifieke acties voor te stellen ter ondersteuning van de inspanningen van de lidstaten om over te stappen van vervangende besluitvorming naar ondersteunde besluitvorming voor de uitoefening van handelingsbekwaamheid, en ter ondersteuning van opleiding over ondersteunde besluitvorming voor personen met een handicap, overheids personeel, families, dienstverleners en relevante belanghebbenden te ondersteunen;
50. wenst dat plenaire debatten in het Parlement beschikbaar worden gesteld in de internationale gebarentaal om de participatie van personen met een handicap in de democratische processen in de EU te vergroten, in combinatie met oplossingen zoals automatische spraak-naar-tekstsoftware;
51. wenst dat het ESF+ de doeltreffende uitvoering van de Europese zorgstrategie in alle lidstaten stimuleert door te investeren in hoogwaardige diensten en infrastructuur voor gemeenschapsgebaseerde zorg, thuiszorg, langdurige zorg en ondersteuning voor personen met een handicap en hoogwaardige voor- en vroegschoolse educatie en kinderopvang door middel van gemeenschapsgebaseerde, kind- en persoonsgerichte,

hoogwaardige, betaalbare en toegankelijke openbare zorgstelsels die de autonomie van zorgbehoevenden alsook hun waardigheid en die van zorgverleners bevorderen; vraagt dat er verder wordt geïnvesteerd in de ondersteuning van zowel formele als informele zorgverleners, en dat er tegelijk via een “care deal” wordt gezorgd voor fatsoenlijke arbeidsomstandigheden voor werknemers in de zorgsector, met inbegrip van toereikende lonen; verzoekt de lidstaten ten volle gebruik te maken van de ESF+-middelen om het de-institutionaliseringproces te versterken en af te ronden, zodat iedereen in een gezins- of gemeenschapsumgeving kan wonen;

52. dringt er bij de Commissie op aan ervoor te zorgen dat personen met een handicap in geval van discriminatie op de arbeidsmarkt of onrechtmatig ontslag tijdig kunnen beschikken over toegankelijke en doeltreffende klachten- en verhaalmechanismen; benadrukt dat er in rechtbanken en bij nationale autoriteiten rechtsbijstand moet worden geboden en in procedurele aanpassingen moet worden voorzien;

Behoorlijke levenskwaliteit en zelfstandig wonen

53. erkent dat personen met een handicap belemmeringen ondervinden bij de toegang tot onderwijs en werk; wenst dat de vaardigheidsunie en de cohesiefondsen meer investeren in inclusief onderwijs, aanpassingen in en toegankelijkheid van digitale en beroepsopleidingen, en ondersteuning bieden bij de overgang naar werk door middel van aangepaste opleidingen en redelijke aanpassingen op de werkplek, waaronder flexibele arbeidsvoorwaarden en programma's voor terugkeer naar het werk; benadrukt dat er actief moet worden toegewerkt naar een overgang van beschutte werkplaatsen naar banen op de open markt; wenst dat op alle niveaus van onderwijs, een leven lang leren en vaardigheden inclusieve, toegankelijke en niet-discriminerende leeromgevingen worden bevorderd in overeenstemming met artikel 24 van het UNCRPD; is van mening dat werknemers in beschutte werkplaatsen ten minste adequate minimumlonen moeten krijgen, en de lonen die zijn vastgelegd in de collectieve overeenkomsten die op de sector van toepassing zijn; benadrukt dat deze voorzieningen naar behoren moeten zijn toegerust om hun werknemers professionele begeleiding en opleiding te bieden;
54. verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat personen met een handicap toegang hebben tot alle vlaggenschipinitiatieven en acties in het kader van de vaardigheidsunie, en dat deze initiatieven en acties een sterke handicap- en gendergelijkheidsdimensie hebben;
55. benadrukt dat het belangrijk is dat meer jongeren met een handicap kunnen deelnemen aan mobiliteitsprogramma's zoals Erasmus+, het Europees Solidariteitskorps, DiscoverEU, allianties van Europese universiteiten en studies in het buitenland in het algemeen;
56. benadrukt dat nieuwe systemen voor afstandsonderwijs en e-learning op een toegankelijke manier moeten worden ontworpen en niet in de plaats mogen komen van fysiek onderwijs, en dat kinderen de nodige ondersteuning en het nodige toegankelijke vervoer moeten krijgen om naar school te kunnen gaan, in overeenstemming met artikel 24 van het UNCRPD; verzoekt de Commissie de verstrekking van inclusief onderwijs te versterken door EU-richtsnoeren te ontwikkelen om de lidstaten te helpen bij het vaststellen van coherente beleids- en wetgevingskaders, het afstappen van gescheiden onderwijsstelsels en het waarborgen van redelijke aanpassingen, opleiding,

ondersteuning van leerkrachten en aanpassing van leerplannen om inclusief onderwijs te garanderen, van voor- en vroegschoolse educatie en opvang tot hoger onderwijs;

57. herinnert aan de bepaling van artikel 5 van Richtlijn 2000/78/EG van de Raad betreffende redelijke aanpassingen voor werknemers met een handicap; erkent het werk van de sociale partners bij het voeren van collectieve onderhandelingen en sociale dialoog om over maatregelen voor redelijke aanpassingen op de werkplek voor personen met een handicap te onderhandelen en deze uit te voeren; verzoekt de Commissie de gezins- en mantelzorgdimensie van de Europese strategie inzake de rechten van personen met een handicap voor de periode na 2024 te versterken door middel van een nieuw vlaggenschipinitiatief met door de EU gefinancierde acties om mantelzorgers en gezinsleden met een handicap gemakkelijker toegang te bieden tot gemeenschapdiensten en thuiszorg, niet-gesegregeerde huisvesting, respijtzorg, opleiding en adviesdiensten;
58. erkent dat rechten op grond van een handicap fundamentele ondersteuningssystemen zijn die de extra kosten in verband met handicaps opvangen; verzoekt de lidstaten de continuïteit van deze rechten en de verenigbaarheid ervan met een loon te waarborgen en ervoor te zorgen dat het forfaitaire bedrag van specifieke sociale uitkeringen voor personen met een handicap te minste gelijk is aan het minimumloon dat in de betrokken lidstaat van toepassing, teneinde een behoorlijke levenskwaliteit te handhaven;
59. erkent het belang van het voorzorgsbeginsel, zoals vastgelegd in het EU-acquis inzake veiligheid en gezondheid op het werk, dat werkgevers verplicht om een risicobeoordeling van de werkplek uit te voeren en preventieve maatregelen te nemen om de veiligheid en gezondheid op het werk te waarborgen; verzoekt werkgevers te voldoen aan hun verplichtingen inzake de voorkoming van arbeidsongevallen en beroepsziekten, zoals vastgesteld in het Europese wetgevingsacquis op het gebied van veiligheid en gezondheid op het werk, met inbegrip van overleg met vakbonden en inachtneming van de hiërarchie van preventieve maatregelen; erkent dat collectieve onderhandelingen en sociale dialoog onontbeerlijk blijven om deze preventieve inspanningen aan te vullen; herinnert eraan dat collectieve arbeidsovereenkomsten essentiële instrumenten zijn om werknemers met een handicap en met een chronische ziekte in dienst te houden en gezondheidsrisico's op het werk te voorkomen; wijst erop dat handicaps als gevolg van arbeidsongevallen in deze geactualiseerde strategie moeten worden opgenomen, in overeenstemming met het strategisch EU-kader voor gezondheid en veiligheid op het werk, met een speciale bepaling betreffende de oprichting van een fonds voor verzekering tegen arbeidsrisico's in de lidstaten; merkt op dat dit fonds onder meer ziekenhuisopname, medicatie, revalidatie, hulpmiddelen voor gehandicapten, rechten op grond van een handicap en schadevergoeding voor arbeidsongevallen moet dekken;
60. verzoekt de Commissie zich te inspireren op succesvolle initiatieven zoals de jongerengarantie om een door de EU gefinancierde werkgelegenheids- en vaardighedengarantie voor personen met een handicap, zonder leeftijdsbeperkingen, in te stellen om de participatie van personen met een handicap op de open arbeidsmarkt te vergroten en de toegang tot opleiding en bij- en nascholing te vergemakkelijken, en ervoor te zorgen dat alle programma's volledig toegankelijk zijn en ontworpen zijn om de overgang van beschutte naar reguliere arbeid te ondersteunen, waarbij in

voorkomend geval ook het recht van personen met een handicap op redelijke aanpassingen wordt gegarandeerd;

61. is van mening dat deze garantie moet worden ontwikkeld in nauw overleg met organisaties die personen met een handicap vertegenwoordigen, teneinde daadwerkelijke inclusie te waarborgen en elke vorm van discriminatie of uitsluiting te voorkomen; is van mening dat dit initiatief alleen kan slagen als een holistische aanpak wordt gevolgd, met inbegrip van het in kaart brengen van begunstigen en beschikbare diensten, outreachmaatregelen, gepersonaliseerde ondersteuning bij het vinden van werk, en nauwe samenwerking met en stimulansen voor werkgevers in de particuliere en publieke sector;
62. wijst erop dat personen met autisme en andere neurologische ontwikkelingsstoornissen te maken hebben met een van de hoogste werkloosheidscijfers in Europa, namelijk 90 %; vraagt dat er specifieke werkgelegenheidsprogramma's voor personen met autisme beschikbaar worden gesteld om voor "positieve actie"-programma's voor aanwerving te zorgen en tastbare werkgelegenheidskansen te creëren;
63. verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat personen met een handicap gelijke toegang hebben tot betaalde en hoogwaardige stages en leerlingplaatsen, en een plan voor te stellen om de vaardigheden van personen met een handicap te ontwikkelen door middel van stages, gerichte outreach, mentorprogramma's en toegankelijke sollicitatieprocedures, alsook redelijke aanpassingen, met inbegrip van aanpassingen aan fysieke en digitale werkomgevingen, flexibele opleidingsschema's en gepersonaliseerde ondersteuning, met name voor personen die zelden profiteren van positieve stageprogramma's, zoals personen met een verstandelijke handicap; wijst erop dat niemand mag worden uitgesloten vanwege toegankelijkheidsbelemmeringen of mag worden gestraft met het verlies van invaliditeitsuitkeringen of essentiële ondersteuning; benadrukt dat inclusieve stages deel moeten uitmaken van de overgangstrajecten naar hoogwaardige werkgelegenheid;
64. dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan om de nodige maatregelen te nemen om de erkenning van ernstige neurologische aandoeningen en ernstige gevallen van neurodiversiteit, die een breed scala aan aandoeningen van de hersenen, zenuwen en het ruggenmerg omvatten, zoals autisme en andere spectrumstoornissen, amyotrofische laterale sclerose (ALS), dementie en chronische pijn, te harmoniseren en te versnellen, en zo nodig zonder administratieve vertragingen toegang te bieden tot sociale beschermingsmechanismen, ondersteunende technologieën, persoonlijke bijstand en palliatieve zorg, waar nodig en zonder administratieve vertragingen; verzoekt de lidstaten ervoor te zorgen dat personen met een levenslange verstandelijke beperking, zoals het syndroom van Down, bij het bereiken van de volwassen leeftijd de erkenning van hun handicap en de daarmee samenhangende rechten behouden, en onnodige herbeoordelingen die tot uitsluiting en emotionele schade leiden, te vermijden; dringt aan op steun voor de ontwikkeling van EU-brede "migrainevriendelijke" toegankelijkheidsnormen, zoals regelbare verlichting, stiltezones, schermfiltertools en mogelijkheden voor deelname op afstand;
65. benadrukt dat activiteiten op het gebied van inclusie, diversiteit en gelijkheid, zoals richtsnoeren en opleiding voor werkgevers en collega's, moeten worden bevorderd om

personen met een handicap op de open arbeidsmarkt te ondersteunen en plaatsingen in beschutte werkplaatsen geleidelijk af te schaffen;

66. verzoekt de Commissie een Europese garantie voor werkgelegenheid en vaardigheden voor personen met een handicap te ontwikkelen, voortbouwend op de richtsnoeren en aanbevelingen van het werkgelegenheidspakket voor personen met een handicap; wenst voorts dat goede arbeidsomstandigheden en arbeidsrechten voor werknemers in beschutte werkplaatsen worden gewaarborgd en dat de overgang van beschutte naar reguliere arbeid wordt ondersteund;
67. dringt er, in de context van de herziening van de EPSR en het bijbehorende actieplan in 2025 en van een actualisering van het werkgelegenheidspakket voor personen met een handicap, op aan dat alle werkgelegenheidsmodellen voor personen met een handicap, met inbegrip van personen met een chronische ziekte of een handicap na een behandeling, uitdrukkelijk worden erkend, dat hun waardigheid en de arbeidsrechten in overeenstemming met het UNCRPD worden geëerbiedigd en dat billijke en toegankelijke arbeidsomstandigheden voor personen met een handicap worden gewaarborgd;
68. vraagt dat er EU-richtsnoeren voor inclusieve werkomgevingen worden vastgesteld, met inbegrip van verplichte opleidingen voor werkgevers over inclusie van personen met een handicap, geestelijke gezondheid, redelijke aanpassingen en protocollen tegen intimidatie; is voorstander van de invoering van controles van de toegankelijkheid van de werkplek en streefcijfers voor de tewerkstelling van personen met een handicap binnen openbare instellingen;
69. erkent dat de sociale economie een essentiële rol speelt bij het bevorderen van sociale inclusie en cohesie, het aanpakken van de huidige uitdagingen en het verminderen van ongelijkheden voor alle leeftijdsgroepen door het creëren van hoogwaardige werkgelegenheidskansen voor ondervertegenwoordigde groepen op de arbeidsmarkt, zoals personen met een handicap;
70. herinnert aan de essentiële rol van het ESF+ bij het ondersteunen van maatregelen ten behoeve van personen met een handicap en benadrukt dat het ESF+ behouden moet blijven als belangrijkste instrument voor sociale cohesie en sociale inclusie; merkt echter op dat er in het kader van het ESF+ geen speciale middelen zijn gereserveerd om tegemoet te komen aan de behoeften van personen met een handicap en dringt erop aan dat dit in het volgende meerjarig financieel kader wel gebeurt; onderstreept dat de lidstaten dit fonds moeten gebruiken in overeenstemming met het UNCRPD; onderstreept dat het ESF+ een belangrijk instrument is om de-institutionalisering in de lidstaten te ondersteunen; merkt op dat het gebruik van ESF+-financiering door organisaties die personen met een handicap vertegenwoordigen en dienstverleners op het gebied van handicaps moet worden bevorderd door middel van capaciteitsopbouw;
71. erkent de uitdagingen op het gebied van toegankelijkheid waarmee personen met een handicap en hun families worden geconfronteerd, met name in plattelands- en afgelegen gebieden, en dringt daarom aan op betere coördinatie tussen het ESF+ en het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling om de toegang van personen met een handicap tot gezondheidszorg en langdurige zorg in achtergestelde regio's, en met name plattelands-

en afgelegen gebieden, te verbeteren; dringt aan op een efficiënter gebruik van het ESF+ om investeringen in langdurige zorg voor personen met een handicap te ondersteunen, in opleidingen voor verzorgers te voorzien en de uitvoering van de Europese zorgstrategie te bevorderen;

72. is van mening dat toegang tot betaalbare en toegankelijke huisvesting van goede kwaliteit een uitdaging vormt in de EU, met name voor personen met een handicap, om zelfstandig te kunnen wonen en zich sociaal geïntegreerd te voelen; vraagt daarom dat er steun wordt verleend voor huisvesting, in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel, onder meer via bestaande steun voor renovatie, dat er in het kader van het cohesiebeleid van de EU een fonds wordt opgericht ter ondersteuning van toegankelijke en handicapinclusieve sociale huisvesting, de aanpassing van woningen voor personen die revalideren of een intensieve behandeling ondergaan, en dat in het kader van het Europees plan voor betaalbare huisvesting werk wordt gemaakt van de ontwikkeling van huisvesting die goed is toegerust voor personen met een handicap of ouderen; wijst erop dat het gebrek aan toegankelijke en inclusieve huisvestingsmogelijkheden, samen met ontoereikende gemeenschapsgebaseerde diensten, het recht op zelfstandig wonen en inclusie in de gemeenschap, zoals vastgelegd in artikel 19 van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, ondermijnt en kan leiden tot ontoereikende huisvesting of een gebrek aan ondersteuning; wijst op de rol van hulptechnologieën en innovatieve toegankelijke technologische oplossingen bij het ondersteunen van zelfstandig wonen;
73. onderstreept dat een holistische EU-strategie moet worden ontwikkeld voor de overgang van zorg in instellingen naar zelfstandig wonen en gemeenschapsgebaseerde diensten, gekoppeld aan de richtsnoeren voor zelfstandig wonen en het aangekondigde kader voor excellente sociale diensten; merkt op dat deze strategie de lidstaten bij deze overgang moet ondersteunen, te beginnen met preventieve maatregelen zoals gezinsondersteuning, pleegzorg en interventies voor jonge kinderen, en ook moet voorzien in bij- en omscholing van ondersteunend personeel om meer gepersonaliseerde bijstand te bieden in overeenstemming met het UNCRPD; benadrukt dat de strategie ook moet voorzien in monitoringmechanismen, de ontwikkeling van gemeenschapsgebaseerde en ondersteunende diensten, het verzamelen van gegevens over het aantal personen dat in instellingen verblijft en het aantal instellingen, en mogelijkheden voor wederzijds leren en de uitwisseling van good practices om aan bewustmaking te doen bij de lidstaten en belanghebbenden;
74. dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan om geharmoniseerde indicatoren en monitoringinstrumenten te ontwikkelen om de vooruitgang op het gebied van toegankelijkheid, betaalbaarheid en geschiktheid van huisvesting voor personen met een handicap in overeenstemming met het EPSR en het UNCRPD te volgen; wenst dat er periodiek openbaar verslag wordt uitgebracht en dat er uitgesplitste gegevens worden verzameld, onder meer via de EU-statistiek van inkomens en levensomstandigheden en de Urban Audit;
75. herinnert aan de doelstelling van de EU om over te stappen van institutionele zorg naar zorg in gemeenschaps- of gezinsverband; verzoekt de Commissie een EU-actieplan voor te stellen voor de-institutionalisering van personen met een handicap in overeenstemming met het UNCRPD, met betere dienstverlening voor personen met een

handicap, met inbegrip van kinderen met een handicap, ondersteuning voor de families van personen met een handicap en nationale strategische kaders voor de-institutionalisering als beoogde resultaten; benadrukt dat de sluiting van een instelling gepaard moet gaan met de ontwikkeling van gemeenschapsdiensten;

76. benadrukt dat stadsontwikkeling en plattelandontwikkeling op handicapinclusieve wijze moeten worden aangepakt, met bijzondere aandacht voor regelingen voor zelfstandig wonen en inclusieve openbare ruimten; vraagt dat overwegingen in verband met handicaps sterker worden geïntegreerd in het cohesiebeleid van de EU, de renovatiegolf en de nationale huisvestingsstrategieën;
77. erkent dat het van cruciaal belang is om op alle beleidsterreinen aandacht te besteden aan geestelijke gezondheid; erkent dat personen met een handicap aanzienlijk vaker psychische problemen hebben dan personen zonder handicap; verzoekt de Commissie daar systematisch rekening mee te houden in de komende EU-strategie voor de rechten van personen met een handicap en ondersteuning op het gebied van geestelijke gezondheid in alle relevante beleidsmaatregelen en programma's te integreren;
78. verzoekt de Commissie EU-richtsnoeren te publiceren ter bevordering van de ontwikkeling van hoogwaardige gezinsgerichte interventies in de vroege kinderjaren, die van cruciaal belang zijn om segregatie te voorkomen en de inclusie van de volgende generatie te bevorderen;
79. wijst erop dat personen met een handicap ten volle moeten kunnen deelnemen aan het culturele leven, niet alleen als publiek, maar ook als makers, onder meer als amateur- en professionele kunstenaars; dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan om bij het ontwerpen en uitvoeren van relevante EU-financieringsprogramma's de creatieve bijdragen van kunstenaars met een handicap ten volle te erkennen en te bevorderen; is voorstander van een betere toegang tot audiovisuele diensten en inhoud overal in de EU door middel van een meer geharmoniseerde en ambitieuze benadering van de toepassing van de toegankelijkheidsbepalingen van de richtlijn audiovisuele mediadiensten³⁴;
80. verzoekt de Commissie de effecten van de algoritmen van grote digitale platforms op personen met een handicap grondig te onderzoeken, te monitoren en te beoordelen, en erop toe te zien dat de betreffende bepalingen van de digitaledienstenverordening³⁵ effectief worden toegepast om verslavende en zelfdestructieve algoritmische inhoud aan te pakken, met name wanneer deze onevenredig grote gevolgen heeft voor personen met een handicap; onderstreept dat het belangrijk is om gerichte maatregelen voor personen met een handicap in toekomstige wetgevingsinitiatieven tijdens deze zittingsperiode op te nemen, zoals het komende actieplan tegen cyberpesten en de verordening digitale rechtvaardigheid; verzoekt de Commissie en de lidstaten voorts de digitale geletterdheid te versterken en kritisch onlinebewustzijn bij personen met een handicap te bevorderen;

³⁴ Richtlijn (EU) 2018/1808 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (richtlijn audiovisuele mediadiensten) in het licht van een veranderende marktsituatie (PB L 303 van 28.11.2018, blz. 69, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/1808/oj>).

³⁵ Verordening (EU) 2022/2065 van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 betreffende een eengemaakte markt voor digitale diensten en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG (PB L 277 van 27.10.2022, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>).

81. benadrukt dat in de financieringsregelingen voor het volgende meerjarig financieel kader, met name het ESF+, het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en de verordening gemeenschappelijke bepalingen, moet worden verwezen naar de nieuwe richtsnoeren van de Commissie inzake zelfstandig wonen en inclusie in de gemeenschap in de context van EU-financiering;
82. waarschuwt dat institutionele praktijken niet mogen worden overgenomen in gemeenschapsumgevingen en dat grootschalige institutionele omgevingen niet mogen worden vervangen door kleinere instellingen waar niet wordt voldaan aan de voorwaarden voor zelfstandig wonen en inclusie in de gemeenschap; benadrukt in dit verband het belang van flexibiliteit, keuzevrijheid, participatie en inclusie van personen met een handicap als bepalende criteria voor hoogwaardige dienstverlening; beveelt de lidstaten aan om duidelijke nationale kwaliteitsnormen voor zorg- en ondersteuningsdiensten vast te stellen, met een robuust inspectiesysteem en op resultaten gebaseerde evaluatiemechanismen;
83. erkent de aanzienlijke fysieke, mentale en sociale baten van sport voor personen met een handicap en pleit voor een zo groot mogelijke inclusie van personen met een handicap in sportactiviteiten op alle niveaus, van amateur- tot topsport; verzoekt de Commissie en de lidstaten de ontwikkeling en toegankelijkheid van aangepaste sporten te bevorderen door inclusieve sportinfrastructuur, de opleiding van gespecialiseerd personeel en de deelname van personen met een handicap te ondersteunen;
84. verwelkomt in dit verband de richtsnoeren van de Commissie voor zelfstandig wonen en inclusie in de gemeenschap ten behoeve van personen met een handicap in de context van EU-financiering; verzoekt de Commissie een open coördinatiemethode voor de-institutionalisering op te zetten om werk te maken van de ontwikkeling van gemeenschappelijke benaderingen voor het verwezenlijken van de in de richtsnoeren uiteengezette doelstellingen en het beoordelen van de nationale maatregelen die zijn vastgesteld naar aanleiding van de conclusies van de Raad over het versterken van gemeenschapsgebaseerde ondersteuning en zorg voor zelfstandig leven;
85. verzoekt de Commissie richtsnoeren op EU-niveau voor te stellen ter ondersteuning van de lidstaten bij de invoering van bindende hoge kwaliteitsnormen voor institutionele zorginstellingen, in overeenstemming met de beginselen van waardigheid, veiligheid en eerbiediging van de mensenrechten, die niet alleen betrekking hebben op de toereikendheid en toegankelijkheid van fysieke voorzieningen, maar ook zorgen voor voldoende en goed opgeleid personeel, veilige arbeidsomstandigheden en persoonsgerichte zorgpraktijken;
86. verzoekt de Commissie een aanbeveling te doen aan alle lidstaten om hun nationale wetgeving in overeenstemming te brengen met het UNCRPD; verzoekt de EU en de overige lidstaten die dit nog niet hebben gedaan, het facultatieve protocol bij het UNCRPD te ratificeren zodat een individueel klachtenmechanisme kan worden ingesteld en beter toezicht kan worden gehouden op de uitvoering van het UNCRPD;
87. benadrukt dat kinderen met een handicap tot de doelgroepen van de Europese kindergarantie behoren; verzoekt de lidstaten meer inspanningen te leveren om dit instrument ten uitvoer te leggen; benadrukt dat de doelstellingen van de kindergarantie

niet kunnen worden verwezenlijkt zonder een ambitieuze specifieke begroting op zowel EU- als nationaal niveau en herhaalt in dit verband zijn verzoek om een specifieke begroting van ten minste 20 miljard EUR voor de Europese kindergarantie vast te stellen; verzoekt de Commissie voorts in het volgende meerjarig financieel kader te voorzien in een ambitieuze begroting voor de kindergarantie teneinde het hoofd te bieden aan de toenemende uitdaging van kinderarmoede en sociale uitsluiting, met name voor kinderen met een handicap;

88. herinnert eraan dat de lidstaten in de aanbeveling van de Raad van december 2022 over voor- en vroegschoolse educatie en opvang³⁶ wordt aanbevolen gerichte maatregelen te nemen om de deelname van kinderen met een handicap aan voor- en vroegschoolse educatie en opvang te vergroten en opleidingsprogramma's voor personeelsleden in voor- en vroegschoolse educatie en opvang te ondersteunen om ervoor te zorgen dat kinderen met een handicap een hoogwaardige dienstverlening krijgen; betreurt dat de maatregelen die de lidstaten hebben genomen, nog niet hebben geleid tot het dichten van de kloof tussen kinderen met een handicap en de totale kinderopopulatie wat betreft deelname aan voor- en vroegschoolse educatie en opvang; is van mening dat toegankelijkheid van hoogwaardige voor- en vroegschoolse educatie en opvang voor kinderen met een handicap noodzakelijk is voor hun algemene ontwikkeling en om hun ouders weer op de arbeidsmarkt te krijgen;

Gelijke toegang en non-discriminatie

89. erkent de uitdagingen waarmee vrouwen en meisjes met een handicap te maken hebben en merkt op dat vrouwen met een handicap vaker worden geconfronteerd met geweld tegen vrouwen en cyber- en huiselijk geweld, waaronder gevallen van gedwongen sterilisatie, gedwongen abortus en vrijheidsbeperking; verzoekt alle EU-lidstaten het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld te ratificeren;
90. verzoekt de Commissie en de lidstaten in toekomstige wetgeving en strategieën prioriteit te geven aan de preventie van gendergerelateerd geweld tegen vrouwen met een handicap, zowel offline als online, met inbegrip van gevallen van gedwongen sterilisatie; verzoekt de Commissie in dit verband om gedwongen sterilisatie van personen met een handicap strafbaar te stellen, zonder uitzondering op grond van handicap of handelingsbevoegdheid, en te zorgen voor gelijke toegang tot seksuele en reproductieve gezondheidszorg, rechtspraak en schadevergoeding voor slachtoffers;
91. benadrukt dat moet worden gezorgd voor volledige toegang tot de rechter voor personen met een handicap door middel van doeltreffende procedurele aanpassingen, met inbegrip van, maar niet beperkt tot, vertolking in gebarentaal, getuigenis op video, documenten in braille en gemakkelijk leesbare formaten, en betere opleiding voor justitieel en juridisch personeel; dringt aan op meer bewustmaking, hulp en begeleiding op juridisch vlak voor bijzonder kwetsbare slachtoffers van misdrijven, waaronder kinderen, vrouwen en ouderen met een handicap, door middel van toegankelijke informatie, zowel online als offline, alsook specifieke websites en informatiebrochures;

³⁶ Aanbeveling van de Raad van 8 december 2022 over voor- en vroegschoolse educatie en opvang: de doelstellingen van Barcelona voor 2030 (PB C 484 van 20.12.2022, blz. 1).

92. benadrukt dat het belangrijk is om gelijke kansen voor vrouwen met een handicap te bevorderen, onder meer door initiatieven te ondersteunen die beogen hun toegang tot leidinggevende en besluitvormende functies in alle sectoren te verbeteren, zodat de waarde van hun werk ook eerlijk wordt erkend en beloond in hogere functies; verzoekt de Commissie en de lidstaten te investeren in toegankelijke, inclusieve en gerichte leerinstrumenten en opleidingsprogramma's voor de hele EU die specifiek zijn ontworpen om de ontwikkeling van leiderschap onder vrouwen met een handicap te ondersteunen, rekening houdend met intersectionele belemmeringen en ervoor zorgend dat deze beschikbaar zijn in toegankelijke formaten (bv. braille, gebarentaal, leesvriendelijk formaat enz.);
93. verzoekt de Commissie en de lidstaten iets te doen aan de onzichtbaarheid van geweld tegen vrouwen en meisjes met een handicap, en met name tegen vrouwen en meisjes met een verstandelijke, cognitieve of psychosociale handicap; herinnert eraan dat de lidstaten op grond van Richtlijn (EU) 2024/1385³⁷ ter bestrijding van geweld tegen vrouwen specifieke steun moeten verlenen aan vrouwen met een handicap die het slachtoffer zijn van geweld, rekening moeten houden met hun specifieke omstandigheden bij de beoordeling van hun beschermingsbehoeften, het raakvlak moeten erkennen tussen bepaalde vormen van geweld tegen vrouwen, zoals vrouwelijke genitale verminking en handicaps, en gerichte preventieve maatregelen moeten nemen in toegankelijke vormen teneinde in toekomstige wetgeving en strategieën prioriteit te geven aan de preventie van geweld tegen vrouwen met een handicap, zowel offline als online;
94. benadrukt dat personen met een handicap een groter risico lopen het slachtoffer te worden van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven; is ingenomen met het voorstel van de Commissie om de lijst van EU-misdrijven uit te breiden tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven; dringt er bij de Raad op aan stappen te ondernemen om dit proces goed af te ronden;
95. herinnert eraan dat de rechten van vrouwen met een handicap en hun rol als actieve deelnemers aan de samenleving zichtbaarheid moeten krijgen; benadrukt dat het belangrijk is gelijke kansen voor vrouwen met een handicap te bevorderen, onder meer door initiatieven te ondersteunen die gericht zijn op een betere toegang voor deze vrouwen tot leiderschaps- en besluitvormingsrollen in alle sectoren, zodat de waarde van hun werk in hogere functies eerlijk wordt erkend en beloond; verzoekt de Commissie en de lidstaten de deelname van vrouwen met een handicap aan de politiek actief te bevorderen door structurele belemmeringen weg te nemen, te zorgen voor toegankelijke verkiezings- en besluitvormingsprocessen, leiderschapstrainingen te ondersteunen, en inclusieve vertegenwoordiging in politieke partijen, instellingen en adviesorganen te bevorderen;
96. verzoekt de Commissie de belemmeringen die de toegang tot hoogwaardige gezondheidszorg en zorgdiensten bemoeilijken voor vrouwen in al hun diversiteit, met inbegrip van de belemmeringen waarmee vrouwen en meisjes met een handicap worden geconfronteerd, op EU-niveau aan te pakken; stelt met bezorgdheid vast dat personen

³⁷ Richtlijn (EU) 2024/1385 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (PB L, 2024/1385, 24.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj>).

met een handicap, met inbegrip van vrouwen en meisjes met een handicap, te maken hebben met belemmeringen bij de toegang tot alomvattende gezondheidszorg en schendingen van hun gelijke recht op gezondheidszorg; verzoekt de Commissie voortgang te maken met haar toezegging om de lidstaten richtsnoeren te verstrekken over de toegang tot gezondheidszorg, met inbegrip van seksuele en reproductieve gezondheidszorg, voor personen met een handicap op basis van inclusieve, toegankelijke, persoonsgerichte gezondheidszorg en vrije en geïnformeerde toestemming, zoals aangekondigd in de strategie, alsook geestelijke gezondheidszorg, gynaecologische zorg, perinatale ondersteuning en ondersteuning in crisissituaties zoals huiselijk geweld;

97. verzoekt de Commissie en de lidstaten meer inspanningen te leveren ter bestrijding van discriminatie van vrouwen met een handicap, die nog steeds te maken hebben met hoge werkloosheidscijfers en lagere lonen;
98. wijst op de rol van de media bij het vergroten van de vertegenwoordiging van personen met een handicap, hun rechten en perspectieven, en het verspreiden van handicapbewuste boodschappen, die kunnen bijdragen tot de bewustmaking van het publiek over handicaps en met name de vaardigheden en capaciteiten van personen met een handicap; is voorstander van inclusieve en toegankelijke communicatiecampagnes die gericht zijn op het bevorderen van inclusie, diversiteit en gelijkheid rond kwesties in verband met handicaps in het algemeen en specifiek met betrekking tot minder bekende handicaps, zoals doofblindheid; wijst erop dat personen met een handicap zonder dergelijke bewustmaking te maken kunnen krijgen met belemmeringen en zich onzichtbaar kunnen voelen in hun gemeenschap en sociale omgeving, hetgeen hun participatie daarin negatief beïnvloedt; moedigt de ontwikkeling aan van bewustmakingscampagnes op nationaal en EU-niveau om schadelijke stereotypen en vooroordelen over handicaps, waarvan ook vrouwen met een handicap de gevolgen ondervinden, tegen te gaan, met de nadruk op boodschappen van empowerment, vertegenwoordiging en een grotere zichtbaarheid in de media;
99. herinnert aan de toezegging van de Commissie om een studie te laten uitvoeren ter evaluatie van de uitvoering van artikel 30 van het UNCPRD, teneinde de lidstaten te ondersteunen bij het ontwikkelen van beleid om te zorgen voor een grotere deelname van en meer steun voor personen met een handicap in sport, cultuur, kunst en vrijetijdsbesteding;
100. benadrukt dat de bescherming van personen met een handicap tegen discriminatie verder moet worden versterkt door de toegang tot organen voor gelijke behandeling te vergemakkelijken en ervoor te zorgen dat de betreffende bepalingen van de richtlijnen betreffende normen voor organen voor gelijke behandeling worden uitgevoerd;

Steun voor gezinnen en verzorgers van personen met een handicap

101. erkent dat personen met een handicap, en met name personen met complexe ondersteuningsbehoeften, voor hun dagelijkse zorg en ondersteuning soms afhankelijk zijn van hun familie, vooral wanneer er in hun gemeenschap een gebrek aan beschikbare diensten is; erkent de fundamentele en vaak onzichtbare rol die gezinnen, in het bijzonder ouders en andere mantelzorgers — in beide gevallen onevenredig vaak

vrouwen — spelen bij het verlenen van dagelijkse zorg en steun voor personen met een handicap;

102. benadrukt het belang van de ontwikkeling van robuuste systemen voor ondersteuning van zelfstandig wonen, met inbegrip van regelingen voor persoonlijke bijstand, zodat personen met een handicap niet volledig afhankelijk zijn van familieleden voor zorg en zelfstandig kunnen wonen; dringt aan op gerichte steun voor jonge en jongvolwassen verzorgers, met inbegrip van toegang tot billijke onderwijsregelingen, geestelijke gezondheidszorg en formele erkenning van hun zorgtaken om uitsluiting uit de maatschappij en het onderwijs te voorkomen;
103. dringt aan op een EU-strategie voor de overgang van institutionele naar thuiszorg en gemeenschapsgebaseerde zorg waarbij ook de familie wordt betrokken, ter voltooiing van het proces waarbij de zorgverlening wordt verschoven van instellingen naar gemeenschapsgebaseerde dienstverlening die zelfstandig wonen bevordert, in overeenstemming met het UNCRPD;
104. wijst erop dat de essentiële rol van verzorgers en gezinnen in het leven van personen met een handicap moet worden ondersteund en erkend, onder meer door tegemoet te komen aan de specifieke behoeften van mantelzorgers; verzoekt alle lidstaten Richtlijn (EU) 2019/1158 betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven voor ouders en mantelzorgers volledig en doeltreffend uit te voeren, en daarbij te zorgen voor voldoende verlof, flexibele werkregelingen en sociale bescherming voor mantelzorgers; wijst op de genderdimensie van zorgverlening en dringt aan op beleid dat gendergelijkheid in zorgtaken bevordert, met inbegrip van maatregelen om ervoor te zorgen dat zorgtaken gelijkter worden verdeeld tussen verzorgers;
105. erkent ook de fundamentele rol van beroepsbeoefenaren in de zorg- en ondersteunende sector — met inbegrip van persoonlijke assistenten, ondersteunende hulpverleners, maatschappelijk werkers, verpleegkundigen en ander eerstelijnszorgpersoneel — om personen met een handicap in staat te stellen een waardig en zelfstandig leven te leiden in de gemeenschap; benadrukt ook dat er dringend voor moet worden gezorgd dat families en mantelzorgers worden ondersteund door toegang tot hoogwaardige respijtzorg, zodat zij kunnen uitrusten of werken en ten volle kunnen deelnemen aan het sociale leven zonder dat dit ten koste gaat van de gezondheid, stabiliteit of het welzijn van de personen met een handicap die zij ondersteunen;
106. herinnert eraan dat zowel de EU als de lidstaten meer inspanningen moeten leveren om de tenuitvoerlegging van het Handvest van de grondrechten van de EU en het UNCRPD te waarborgen en de bescherming van rechten te versterken, met inachtneming van hun respectieve bevoegdheden; dringt er bij de Commissie op aan om de lidstaten de nodige steun te verlenen om ervoor te zorgen dat voldoende middelen worden toegewezen aan de overeenkomstig artikel 33, lid 2, van het UNCRPD aangewezen organen, zodat die hun taken op doelmatige en efficiënte wijze kunnen vervullen;
107. verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat culturele en creatieve programma's van de EU, zoals Creatief Europa, Erasmus+ en het Nieuw Europees Bauhaus, de volwaardige inclusie van kunstenaars met een handicap waarborgen, door de invoering van toegankelijkheidsvereisten en technische bijstand om de deelname van kunstenaars met

een handicap, waaronder kunstenaars met verstandelijke en psychosociale beperkingen, te garanderen;

108. benadrukt dat gezinnen en mantelzorgers psychologische en emotionele ondersteuning moeten krijgen, waaronder counseling en programma's voor ondersteuning door lotgenoten, en dat moet worden erkend dat mensen die onder moeilijke omstandigheden langdurige zorg verlenen, het vaak psychologisch lastig hebben;
109. verzoekt de Commissie en de lidstaten de arbeidsomstandigheden in de zorg- en ondersteunende sector te verbeteren door te zorgen voor eerlijke lonen, toegang tot permanente beroepsopleiding, voldoende personeel en sociale bescherming, met inbegrip van gezondheidszorg, ziekteverlof en pensioenrechten; benadrukt dat moet worden gezorgd voor fatsoenlijke lonen en collectieve onderhandelingsrechten voor alle zorgverleners en dat de overgang van informele zorgtaken naar formele banen voor mantelzorgers moet worden ondersteund;
110. verzoekt de Commissie de aangekondigde Europese zorgdeal snel te presenteren, waarmee wordt erkend dat langdurige zorg geen particuliere verantwoordelijkheid, maar een maatschappelijke verantwoordelijkheid is;

Wereldwijd de rechten van personen met een handicap bevorderen

111. dringt erop aan dat de EU kandidaat-lidstaten ondersteunt bij het nemen van concrete maatregelen om vóór hun toetreding aan de toegankelijkheidsnormen van de EU te voldoen, met bijzondere aandacht voor diensten die door vrouwen en meisjes worden gebruikt;
112. onderstreept dat de Unie de dimensie van de rechten van personen met een handicap verder moet mainstreamen in haar externe optreden en samenwerkingsbeleid, onder meer met betrekking tot gewapende conflicten, humanitaire noodsituaties en natuurrampen, en met name in het genderactieplan en het actieplan inzake mensenrechten en democratie; verzoekt de Commissie een EU-actieplan voor personen met een handicap in het kader van het externe optreden voor te leggen;
113. is ingenomen met de opname van personen met een handicap in de mondiale gezondheidsstrategie van de EU; verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat de EU-strategie voor een paraatheidsunie volledig tegemoetkomt aan de behoeften van personen met een handicap en dat bij noodmaatregelen hun waardigheid, autonomie en veiligheid worden gewaarborgd, onder meer door de verspreiding van toegankelijke waarschuwingen en mededelingen, met inbegrip van geavanceerde mobiele locatiebepaling en volledige gespreksweergave voor alle noodnummers, mobiliteitsvoorzieningen en opleidingen voor hulpverleners om personen met verschillende handicaps op respectvolle en doeltreffende wijze bij te staan;
114. acht het noodzakelijk dat personen met een handicap worden betrokken bij het ontwerp van door de EU gefinancierde humanitaire hulp om te zorgen voor een inclusieve, toegankelijke en doeltreffende aanpak; eist dat bij alle door de EU gefinancierde humanitaire hulpacties de normen voor humanitaire inclusie voor personen met een

handicap worden toegepast, zodat inclusieve, toegankelijke en niet-discriminerende steun in crisissituaties wordt gewaarborgd;

Bewustmaking, bestuur en vooruitgang meten

115. herinnert eraan dat de strategie inhoudt dat de EU-instellingen de processen voor selectie, aanwerving, tewerkstelling en behoud van personeel toegankelijk moeten maken voor personen met een handicap en dat zij de toegankelijkheid van gebouwen en communicatietechnologie moeten verbeteren;
116. verzoekt de Commissie het Parlement op politiek niveau bij het Gehandicaptenplatform te betrekken en een interinstitutionele gestructureerde dialoog op te zetten om de inclusie van personen met een handicap in de lidstaten op alle gebieden en in alle beleidsmaatregelen te volgen, te monitoren en te evalueren, best practices uit te wisselen en aanbevelingen te doen; verzoekt de Commissie voorts regelmatig verslag uit te brengen aan het Parlement over de vooruitgang die is geboekt bij de mainstreaming van de rechten van personen met een handicap in alle beleidsmaatregelen en programma's van de EU, waarbij wordt gezorgd voor democratisch toezicht, verantwoordingsplicht, gestructureerde politieke dialoog en participatief bestuur inzake de rechten van personen met een handicap overal in de EU; beveelt aan om personen met een handicap en hun vertegenwoordigers te betrekken bij het opstellen en controleren van de regelgeving die van invloed is op hun rechten, gezien hun directe ervaring en expertise;
117. verzoekt de Commissie en de lidstaten "gelijke toegang en non-discriminatie voor personen met een handicap" als een specifiek prioritair thema in de stedenagenda voor de EU op te nemen, teneinde inclusieve stadsontwikkeling te bevorderen en de uitwisseling van best practices tussen steden te vergemakkelijken, waarbij wordt erkend dat toegankelijkheid, inclusieve huisvesting en bewustmaking beginnen op het niveau van het lokale bestuur;
118. verzoekt de lidstaten strategieën te ontwikkelen om pesten en intimidatie van kinderen en jongeren met een handicap, onder meer in onderwijssituaties en online, tegen te gaan, en wenst dat een handicap in deze strategieën wordt erkend als grond voor discriminatie;
119. verzoekt de Commissie na afloop van de omzettingstermijn evaluatieverslagen over de tenuitvoerlegging van verordeningen en richtlijnen in verband met personen met een handicap in te dienen en de nodige maatregelen te nemen; verzoekt de lidstaten deze richtlijnen binnen de gestelde termijnen en op een zo ambitieus mogelijke manier om te zetten;
120. verzoekt de Commissie en de lidstaten de verzameling van gegevens over geïnstitutionaliseerde bevolkingsgroepen en inspanningen voor de-institutionalisering, uitgesplitst naar leeftijd, gender en omgeving, te verbeteren en deze gegevens jaarlijks te rapporteren;
121. verzoekt de EU-instellingen in het kader van hun interne personeelsbeleid programma's te ontwikkelen voor stages en leerlingplaatsen voor personen met een handicap;

-
- ◦

122. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

TOELICHTING

De EU-strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030 vormt een hoeksteen van de verbintenis van de Unie om het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap (UNCRPD) en beginsel 17 van de Europese pijler van sociale rechten uit te voeren. In het verslag wordt de uitvoering ervan geëvalueerd en worden prioriteiten vastgesteld voor een hernieuwd kader voor de periode na 2024, in het licht van de aanhoudende belemmeringen voor gelijkheid en inclusie.

In het verslag wordt met tevredenheid kennisgenomen van de vooruitgang die is geboekt in de eerste fase van de strategie, waaronder de invoering van de Europese gehandicaptenkaart en parkeerkaart, het AccessibleEU-centrum, het werkgelegenheidspakket voor personen met een handicap en de richtsnoeren van de Commissie inzake zelfstandig wonen. Er zijn echter nog steeds grote uitdagingen, met name wat betreft de toegang tot werkgelegenheid, sociale bescherming, gezondheidszorg, onderwijs, huisvesting en digitale diensten. De Europese Rekenkamer en het VN-Comité voor de rechten van personen met een handicap hebben allebei onderstreept dat het praktische effect van het optreden van de EU nog steeds beperkt en versnipperd is. De strategie vereist daarom hernieuwde ambitie en duidelijke, meetbare doelstellingen.

In het verslag wordt benadrukt dat de rechten van personen met een handicap in alle beleidsmaatregelen en financieringsinstrumenten van de Unie moeten worden gemainstreamd. In een uitgebreide tussentijdse evaluatie moeten de doeltreffendheid en het territoriale bereik van de vlaggenschipinitiatieven worden beoordeeld, ondersteund door uitgesplitste gegevens en systematische raadpleging van organisaties die personen met een handicap vertegenwoordigen. De geactualiseerde strategie moet waar nodig bindende maatregelen omvatten en sterkere monitoring- en handhavingsmechanismen invoeren, onder meer door een grotere rol voor AccessibleEU en nauwere coördinatie tussen de Commissie en de lidstaten.

Werkgelegenheid blijft een belangrijke prioriteit. De arbeidsparticipatiekloof tussen personen met en zonder handicap blijft bestaan, en vrouwen en jongeren met een handicap zijn bijzonder benadeeld. Om de arbeidsparticipatiekloof te dichten, zijn stimulansen, een striktere handhaving van redelijke aanpassingen en investeringen in opleiding en vaardigheden nodig. Tegelijk kan inclusie niet alleen gebaseerd zijn op toegang tot sociale bescherming. Gezondheidszorg, toegankelijke huisvesting en gemeenschapsgerichte diensten moeten worden gegarandeerd.

In het verslag wordt gewezen op het belang van toegankelijkheid als voorwaarde voor de uitoefening van alle grondrechten. De volledige uitvoering en, waar nodig, versterking van de Europese toegankelijkheidswet, de regels inzake webtoegankelijkheid en de vervoerswetgeving zijn van essentieel belang om een echt barrièrevrije Unie te realiseren. Nieuwe vlaggenschipinitiatieven moeten betrekking hebben op verwaarloosde gebieden zoals toegankelijke huisvesting, gezondheidszorg en digitale inclusie.

Tot slot wordt de Commissie in het verslag verzocht onverwijld een geactualiseerde strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2025-2030 op te stellen die aansluit bij andere toekomstige kaders voor gelijkheid en sociaal beleid. Deze vernieuwde strategie moet de leidende positie van de Unie bij het bevorderen van gelijkheid, autonomie en participatie van personen met een handicap bevestigen.

BIJLAGE: BEKENDMAKING VAN INPUT

De rapporteur verklaart onder haar exclusieve verantwoordelijkheid geen input in het verslag te hebben opgenomen van belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister¹ vallen of van vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades, die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moeten worden vermeld.

The rapporteur declares under her exclusive responsibility that she did not include in her report input from interest representatives falling within the scope of the Interinstitutional Agreement on a mandatory transparency register², or from representatives of public authorities of third countries, including their diplomatic missions and embassies, to be listed in this Annex pursuant to Article 8 of Annex I to the Rules of Procedure. 17.7.2025

ADVIES VAN DE COMMISSIE VOLKSGEZONDHEID

aan de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken

over de EU-strategie voor de rechten van personen met een handicap na 2024
(2025/2057(INI))

Rapporteur voor advies: Giorgos Georgiou

AMENDEMENTEN

De Commissie volksgezondheid dient bij de bevoegde Commissie werkgelegenheid en sociale zaken het volgende in:

Amendement 1 Ontwerpresolutie Visum 3

Ontwerpresolutie

— gezien het Handvest van de

Amendement

— gezien het Handvest van de

¹ Interinstitutioneel Akkoord van 20 mei 2021 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over een verplicht transparantieregister (PB L 207 van 11.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

² Interinstitutional Agreement of 20 May 2021 between the European Parliament, the Council of the European Union and the European Commission on a mandatory transparency register (OJ L 207, 11.6.2021, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

grondrechten van de Europese Unie, en met name de artikelen 3, 15, 20, 21, 23, 25, 26 en 47,

grondrechten van de Europese Unie, en met name de artikelen 3, 15, 20, 21, 23, 25, 26, **35** en 47,

Amendement 2
Ontwerpresolutie
Visum 4

Ontwerpresolutie

– gezien het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (UNCRPD), dat op 22 januari 2011 in de EU in werking is getreden overeenkomstig Besluit 2010/48/EG van de Raad van 26 november 2009 betreffende de sluiting door de Europese Gemeenschap van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap,¹,

Amendement

– gezien het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (UNCRPD), dat op 22 januari 2011 in de EU in werking is getreden overeenkomstig Besluit 2010/48/EG van de Raad van 26 november 2009 betreffende de sluiting door de Europese Gemeenschap van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap¹, **met name artikel 25 van het UNCRPD, waarin de parameters voor handicapinclusieve gezondheidszorg worden vastgesteld en waarin staat dat personen met een handicap het recht hebben op de hoogst bereikbare gezondheidsnorm zonder discriminatie op grond van handicap,**

¹ **PB L 23 van 27.01.2010, blz. 35, ELI:**
[http://data.europa.eu/eli/dec/2010/48\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2010/48(1)/oj)

.

¹ **PB L 23 van 27.01.2010, blz. 35, ELI:**
[http://data.europa.eu/eli/dec/2010/48\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2010/48(1)/oj)

.

Amendement 3
Ontwerpresolutie
Visum 4 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

– **gezien Richtlijn 2011/24/EU van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2011 betreffende de toepassing**

van de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende zorg^{1a},

^{1a} **PB L 88 van 4.4.2011, blz. 45, ELI:**
<http://data.europa.eu/eli/dir/2011/24/oj>.

Amendement 4
Ontwerpresolutie
Visum 4 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

– *gezien de mededeling met richtsnoeren van de Commissie van 29 november 2024 inzake zelfstandig wonen en inclusie in de gemeenschap van personen met een handicap in het kader van EU-financiering^{1a},*

^{1a} **PB C, C/2024/7188, van 29.11.2024, ELI:**
<http://data.europa.eu/eli/C/2024/7188/oj>.

Amendement 5
Ontwerpresolutie
Visum 6

Ontwerpresolutie

Amendement

– *gezien de mededeling van de Commissie van 3 maart 2021 getiteld “Een Unie van gelijkheid: Strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030” (COM(2021)0101),*

– *gezien de strategie voor gendergelijkheid 2020-2025 van de Commissie, de toekomstige EU-strategie voor gendergelijkheid voor 2026-2030 en de EU-routekaart voor vrouwenrechten,*

Amendement 6
Ontwerpresolutie
Visum 20 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

– *gezien de slotopmerkingen van het VN-Comité voor de rechten van personen met een handicap over de gecombineerde*

Amendement 7
Ontwerpresolutie
Visum 20 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

– *gezien het manifest van het
Europees Gehandicaptenforum dat op 23
mei 2023 tijdens het vijfde Europees
Parlement van personen met een
handicap is aangenomen,*

Amendement 8
Ontwerpresolutie
Overweging C

Ontwerpresolutie

Amendement

C. overwegende dat, zoals wordt erkend in de mededeling van de Commissie over de vaardigheidsunie, personen met een handicap worden geconfronteerd met aanhoudende problemen bij de toegang tot werk en opleiding van hoge kwaliteit, en dat de bestaande programma's vaak tekortschieten als het erom gaat adequaat in hun behoeften te voorzien of toegankelijkheid te waarborgen;

C. overwegende dat, zoals wordt erkend in de mededeling van de Commissie over de vaardigheidsunie, personen met een handicap worden geconfronteerd met aanhoudende problemen bij de toegang tot werk en opleiding van hoge kwaliteit, en dat de bestaande programma's vaak tekortschieten als het erom gaat adequaat in hun behoeften te voorzien of toegankelijkheid te waarborgen;
*overwegende dat indien bij de
gevoeligheidsstraining van
zorgprofessionals rekening wordt
gehouden met handicap dit de
verstrekking van zorg ten goede zou
kunnen komen en discriminatie zou
kunnen verminderen; overwegende dat
het belangrijk is om de rechten van
personen met een handicap niet alleen op
papier te zetten, maar ook in de praktijk te
waarborgen;*

Amendement 9
Ontwerpresolutie
Overweging D

Ontwerpresolutie

D. overwegende dat *de arbeidsparticipatie van jongeren* met een handicap *in de EU bijzonder laag is, namelijk slechts 47,4 %; overwegende dat er een verschil van 21,5 procentpunten is tussen de arbeidsparticipatie van jongeren met en zonder handicap;*

Amendement

D. overwegende dat personen met een handicap *aanzienlijk meer psychisch leed ervaren dan personen* zonder handicap; *overwegende dat gerichte, inclusieve interventies, programma's en beleidsmaatregelen die zorgen voor een gemakkelijkere toegang tot tijdige screenings van de geestelijke gezondheid, passende zorg en alomvattende ondersteunende diensten, met inbegrip van inclusief onderwijs, ondersteunde werkgelegenheid en hoogwaardige banen, sociale inclusie, deelname aan sport en recreatieve activiteiten en bescherming tegen discriminatie en geweld, uitermate belangrijk zijn om psychisch leed doeltreffend te verminderen en het algehele welzijn van personen met een handicap te bevorderen;*

Amendement 10
Ontwerpresolutie
Overweging E

Ontwerpresolutie

E. overwegende dat 28,4 % van de personen met een handicap door armoede of sociale uitsluiting wordt getroffen of risico loopt op armoede of sociale uitsluiting, tegenover 18,4 % van de personen zonder handicap;

Amendement

E. overwegende dat 28,4 % van de personen met een handicap door armoede of sociale uitsluiting wordt getroffen of risico loopt op armoede of sociale uitsluiting, tegenover 18,4 % van de personen zonder handicap, *met name in plattelands- en afgelegen gebieden; overwegende dat personen met een handicap een grotere behoefte hebben aan zowel preventieve als curatieve medische zorg, maar tegelijkertijd een groter risico lopen op een slechte gezondheid, on vervulde medische behoeften, een slechtere zelfgerapporteerde gezondheidstoestand en een hogere sterfte dan personen zonder*

handicap;

Amendement 11
Ontwerpresolutie
Overweging E bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

E bis. overwegende dat personen met een handicap vanwege fysieke belemmeringen, of een gebrek aan informatie of juist discriminatie, minder gemakkelijk toegang hebben tot preventieve gezondheidszorg en screeningprogramma's (bijv. voor kanker of suikerziekte); overwegende dat vroegtijdige en consistente toegang tot therapieën cruciaal is voor ontwikkeling en autonomie, maar personen met een handicap in veel lidstaten worden geconfronteerd met een reeks uitdagingen bij de toegang tot gezondheidszorg, waaronder financiële, attitudinale, juridische en fysieke belemmeringen; overwegende dat in verschillende lidstaten personen met een levenslange handicap bij het meerderjarig worden de toegang tot rechten en voordelen verliezen als gevolg van herbeoordelingsprocedures, hetgeen leidt tot een onrechtvaardige verlaging van hun status en systemische leemten in de steun die ze ontvangen;

Amendement 12
Ontwerpresolutie
Overweging E ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

E ter. overwegende dat personen met onzichtbare handicaps, waaronder neurologische ontwikkelingsstoornissen en psychische stoornissen, vaak worden uitgesloten van de criteria om in aanmerking te komen voor steun en ondersteuningsmechanismen bij een

gebrek aan zichtbare beperkingen;

Amendement 13
Ontwerpresolutie
Overweging E quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

E quater. overwegende dat in sommige lidstaten vrouwen met een erkende ernstige handicap die het slachtoffer zijn van misdrijven waarvoor zij een financiële vergoeding hebben ontvangen, te lijden hebben onder het feit dat deze vergoeding wordt meegeteld bij de berekening van hun inkomen, waardoor zij geen toegang hebben tot bepaalde rechten, met name gezondheidszorg;

Amendement 14
Ontwerpresolutie
Overweging E quinquies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

E quinquies. overwegende dat atleten met een handicap nog steeds te kampen hebben met belemmeringen bij de toegang tot sportvoorzieningen, financiering en deelname aan sportwedstrijden, zowel in reguliere als in speciale omgevingen;

Amendement 15
Ontwerpresolutie
Overweging E sexies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

E sexies. overwegende dat naar schatting 1,4 miljoen personen met een handicap jonger dan 65 jaar in aparte instellingen verblijven; overwegende dat er in 13 EU-lidstaten vandaag de dag meer personen met een handicap in instellingen verblijven vergeleken met tien

jaar geleden; overwegende dat er een concrete routekaart nodig is om de zevende pijler van de EU-strategie inzake handicaps te verwezenlijken; overwegende dat een dergelijke routekaart de vooruitgang moet bevorderen op het gebied van het de-institutionaliseren van personen met een handicap en de overgang naar een leven en ondersteuning in de gemeenschap;

Amendement 16
Ontwerpresolutie
Overweging F

Ontwerpresolutie

F. overwegende dat vrouwen met een handicap 29,2 % van de vrouwelijke bevolking in de EU uitmaken en dat zij op alle gebieden van het leven worden geconfronteerd met uitsluiting en discriminatie alsook met hoge percentages geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld;

Amendement

F. overwegende dat vrouwen met een handicap 29,2 % van de vrouwelijke bevolking in de EU uitmaken;
overwegende dat vrouwen onevenredig zwaar worden getroffen door bepaalde invaliderende aandoeningen, zoals reumatoïde artritis, depressie en auto-immuunziekten zoals lupus en multiple sclerose; overwegende dat de symptomen bij vrouwen vaak worden genormaliseerd of genegeerd, wat leidt tot een late diagnose en een ontoereikende behandeling; overwegende dat zij op alle gebieden van het leven worden geconfronteerd met uitsluiting en discriminatie, alsook met hoge percentages geweld tegen vrouwen, waaronder huiselijk geweld en vormen van geweld die specifiek gericht zijn tegen personen met een handicap, zoals gedwongen sterilisatie, gedwongen abortus en gedwongen anticonceptie;

Amendement 17
Ontwerpresolutie
Overweging F bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

F bis. overwegende dat vrouwen met een handicap een aanzienlijk groter risico lopen op seksueel geweld; overwegende dat dergelijk geweld tot ernstige gevolgen voor de gezondheid, psychologische trauma's en sociale en economische uitsluiting leidt, en een grove schending van de rechten van de vrouw vormt;

Amendement 18
Ontwerpresolutie
Overweging F ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

F ter. overwegende dat personen met een handicap, waaronder vrouwen en minderjarigen, vaak geen toegang hebben tot passende seksuele en reproductieve gezondheidsinformatie en -zorg die is afgestemd op hun leeftijd en behoeften; overwegende dat zij daardoor geen autonomie hebben en geen bescherming genieten en zij kunnen worden blootgesteld aan een hoger risico op misbruik;

Amendement 19
Ontwerpresolutie
Overweging F quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

F quater. overwegende dat in het UNCRPD en het Verdrag van Istanbul^{1a}, die beide door de EU zijn geratificeerd, wordt verklaard dat personen met een handicap, met inbegrip van minderjarigen, recht hebben op lichamelijke integriteit en het recht hebben om vrij en geïnformeerd beslissingen te nemen over hun reproductieve gezondheid; overwegende dat slechts negen EU-lidstaten gedwongen sterilisatie als een afzonderlijk strafbaar feit strafbaar stellen, terwijl dertien lidstaten dit in bepaalde gevallen nog

steeds toestaan, waaronder, in drie van deze lidstaten, gevallen waarbij minderjarigen betrokken zijn, wat een duidelijke schending van de mensenrechtennormen vormt;

^{1a} Het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (het Verdrag van Istanbul).

Amendement 20
Ontwerpresolutie
Overweging G bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

G bis. overwegende dat gezondheidsrisico's in verband met het milieu en het klimaat onevenredig grote gevolgen hebben voor personen met een handicap vanwege hun beperkte mobiliteit en beperkte toegang tot veilige huisvesting en noodhulpdiensten; overwegende dat ongelijkheden op het gebied van de gezondheidszorg het gevolg zijn van intersectionele factoren, waaronder gender, etnische afkomst en sociaal-economische achtergrond, die de toegang tot gezondheidszorg voor personen met een handicap die tot gemarginaliseerde groepen behoren nog meer in de weg staan; overwegende dat digitalisering in de gezondheidszorg de toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg voor personen met een handicap kan vergemakkelijken; overwegende dat e-gezondheidsdiensten zodanig moeten worden ontworpen dat personen met een handicap, met inbegrip van personen met cognitieve, visuele, auditieve en psychosociale beperkingen, zonder belemmeringen gebruik kunnen maken van gezondheidszorgdiensten;

Amendement 21
Ontwerpresolutie
Overweging G ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

G ter. overwegende dat gefragmenteerde nationale terugbetalingssystemen tot grote verschillen op het gebied van de toegang tot assistentietechnologieën leiden en het vrije verkeer van personen met een handicap in de EU belemmeren;

Amendement 22
Ontwerpresolutie
Overweging G quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

G quater. overwegende dat de meeste hulpmiddelen en prototypeapparatuur buiten het toepassingsgebied van de verordening inzake medische hulpmiddelen^{1a} vallen, wat leidt tot rechtsonzekerheid en veiligheidsrisico's; overwegende dat een specifiek kader de lacune in de regelgeving zou opvullen zonder de productie van steunmaatregelen met een laag risico te belasten;

^{1a} Verordening (EU) 2017/745 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2017 betreffende medische hulpmiddelen, tot wijziging van Richtlijn 2001/83/EG, Verordening (EG) nr. 178/2002 en Verordening (EG) nr. 1223/2009, en tot intrekking van Richtlijnen 90/385/EEG en 93/42/EEG van de Raad (PB L 117 van 5.5.2017, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/745/oj>).

Amendement 23
Ontwerpresolutie
Overweging G quinques (nieuw)

G quinquies. overwegende dat, om ervoor te zorgen dat grensoverschrijdende gezondheidszorg daadwerkelijk toegankelijk is voor personen met een handicap, een uitgebreide herziening van Richtlijn 2011/24/EU betreffende de toepassing van het recht van patiënten op grensoverschrijdende gezondheidszorg moet worden uitgevoerd om praktische, financiële en toegankelijkheidsbelemmeringen weg te nemen;

Amendement 24
Ontwerpresolutie
Overweging G sexies (nieuw)

G sexies. overwegende dat iedereen recht heeft op een waardige behandeling en op zorg die aansluit bij zijn/haar specifieke omstandigheden; overwegende dat chronische pijn het meest voorkomende gezondheidsprobleem in Europa is, waaraan ongeveer 150 miljoen mensen lijden (hetgeen neerkomt op ongeveer 20 % van de Europese bevolking), en een van de belangrijkste oorzaken van invaliditeit is; overwegende dat chronische pijn ernstige gevolgen heeft voor de levenskwaliteit, de deelname aan werk en onderwijs beperkt en verband houdt met geestelijke gezondheidsproblemen;

Amendement 25
Ontwerpresolutie
Paragraaf 1

1. neemt er nota van dat in de strategie EU-doelstellingen en -prioriteiten zijn vastgesteld voor maatregelen op

1. neemt er nota van dat in de strategie EU-doelstellingen en -prioriteiten zijn vastgesteld voor maatregelen op

verschillende beleidsterreinen, waaronder werkgelegenheid, onderwijs, non-discriminatie en sociale bescherming; stelt vast dat met de strategie de meeste tekortkomingen worden aangepakt die in de Europese strategie inzake handicaps 2010-2020 zijn vastgesteld;

verschillende beleidsterreinen, waaronder werkgelegenheid, onderwijs, non-discriminatie, **volksgezondheid** en sociale bescherming; stelt vast dat met de strategie de meeste tekortkomingen worden aangepakt die in de Europese strategie inzake handicaps 2010-2020 zijn vastgesteld; **benadrukt echter dat er aanzienlijke uitdagingen moeten worden aangepakt;**

Amendement 26
Ontwerpresolutie
Paragraaf 1 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

1 bis. roept op tot een EU-kader om ervoor te zorgen dat de definitie van “personen met een handicap” door de lidstaten daadwerkelijk wordt toegepast op aandoeningen die het gevolg zijn van een gediagnosticeerde ziekte, waarbij gelijke rechten, toegang tot langdurige gezondheidszorg, geriatrische zorg en sociale bescherming worden gewaarborgd voor personen wier ziekte leidt tot een blijvende of tijdelijke handicap, en institutionalisering wordt voorkomen; benadrukt het belang van de erkenning van alle tijdelijke en blijvende handicaps; verzoekt de lidstaten daarom de nationale procedures voor de erkenning van handicaps te stroomlijnen en te versnellen, zonder enige vertraging;

Amendement 27
Ontwerpresolutie
Paragraaf 1 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

1 ter. dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan de nodige maatregelen te nemen om de erkenning van ernstige neurologische aandoeningen en ernstige gevallen van neurodiversiteit, die een

breed scala aan aandoeningen van de hersenen, zenuwen en het ruggenmerg omvatten, zoals autisme en andere spectrumstoornissen, amyotrofische laterale sclerose (ALS), dementie en chronische pijn, te harmoniseren en te versnellen, waarbij de toegang tot sociale beschermingsmechanismen, ondersteunende technologieën, persoonlijke bijstand en palliatieve zorg, waar nodig en zonder administratieve vertragingen, wordt gewaarborgd; verzoekt de lidstaten ervoor te zorgen dat personen met een levenslange verstandelijke beperking, zoals het syndroom van Down, bij het bereiken van de volwassen leeftijd de erkenning van hun handicap en de daarmee samenhangende rechten behouden, waarbij onnodige herbeoordelingen die tot uitsluiting en emotionele schade leiden, worden vermeden;

Amendement 28
Ontwerpresolutie
Paragraaf 3

Ontwerpresolutie

3. onderstreept dat personen met een handicap overal in Europa nog steeds worden geconfronteerd met aanzienlijke belemmeringen als het gaat om gezondheidszorg, hoger onderwijs en de ontwikkeling van vaardigheden, **en** een adequate levensstandaard;

Amendement

3. onderstreept dat personen met een handicap in heel Europa nog steeds met aanzienlijke belemmeringen worden geconfronteerd als het gaat om **toegang tot gezondheidszorgdiensten en gezondheidsscreenings**, hoger onderwijs en ontwikkeling van vaardigheden, **toegankelijke en aangepaste huisvesting** en een adequate levensstandaard, **met name voor vrouwen en kinderen met een handicap en personen die veel ondersteuning nodig hebben;**

Amendement 29
Ontwerpresolutie
Paragraaf 4

4. onderstreept dat werk weliswaar leidt tot tal van positieve resultaten voor personen met een handicap, zoals een hoger inkomen, een betere levenskwaliteit en meer sociale inclusie, maar dat participatie op de open arbeidsmarkt een grote uitdaging blijft en dat personen met een handicap **daarom nog steeds een hoger** risico op armoede en sociale uitsluiting **lopen**;

4. onderstreept dat werk weliswaar leidt tot tal van positieve resultaten voor personen met een handicap, zoals een hoger inkomen, een betere levenskwaliteit, **onafhankelijkheid** en meer sociale inclusie, maar dat participatie op de open arbeidsmarkt een grote uitdaging blijft, waardoor personen met een handicap, **met name vrouwen, een hoger** risico op armoede en sociale uitsluiting **lopen**; **benadrukt dat onbehandelde psychische aandoeningen, die vaak samengaan met chronische pijn, en andere chronische ziekten die beperkingen veroorzaken, een negatieve invloed kunnen hebben op het vermogen van mensen om te werken en op hun welzijn; is van mening dat toegankelijkheidsproblemen voortdurend druk uitoefenen op de geestelijke gezondheid van personen met een handicap en hun zorgverleners; benadrukt de dringende noodzaak om de ondersteuning van de geestelijke gezondheidszorg te verbeteren voor personen met een handicap, aangezien zij een veel groter risico lopen op depressie, angst en sociale isolatie door middel van een geïntegreerde aanpak die gericht is op verbetering van hun levenskwaliteit en toegang tot inclusief onderwijs en werk, bevordering van meer autonomie en inclusie, en toegang tot sportinfrastructuur en -programma's; is van mening dat gezondheidswerkers en zorgverleners een adequate beloning moeten krijgen, met inbegrip van het recht op betaald verlof, gratis geestelijke gezondheidszorg en een evenwicht tussen werk en privéleven; verzoekt de Commissie de door Eurostat verzamelde gegevens over de geestelijke gezondheid en het welzijn van personen met een handicap te beoordelen;**

Paragraaf 7

Ontwerpresolutie

7. is van mening dat sommige beleidsterreinen die in de strategie aan bod komen, minder aandacht hebben gekregen, zoals gelijke toegang tot sociale bescherming, gezondheidszorg, vervoer, onderwijs, huisvesting en nieuwe vaardigheden en toegang tot hoogwaardige banen; betreurt dat er geen vlaggenschipinitiatieven waren op het beleidsterrein gelijke toegang en non-discriminatie en dat de Europese gehandicaptenkaart en parkeerkaart de enige wetgevingsvoorstellen waren die de Commissie heeft ingediend;

Amendement

7. is van mening dat sommige beleidsterreinen die in de strategie aan bod komen, minder aandacht hebben gekregen, zoals gelijke toegang tot sociale bescherming, ***toegankelijke en betaalbare*** gezondheidszorg, vervoer, onderwijs, huisvesting en nieuwe vaardigheden en toegang tot hoogwaardige banen; betreurt dat er geen vlaggenschipinitiatieven waren op het beleidsterrein gelijke toegang en non-discriminatie en dat de Europese gehandicaptenkaart en parkeerkaart de enige wetgevingsvoorstellen waren die de Commissie heeft ingediend; ***verzoekt de Commissie de lacunes in de EU-gehandicaptenkaart op het gebied van vrij verkeer aan te pakken en met de lidstaten af te stemmen over procedures voor toestemming, terugbetaling, toegang tot invaliditeitsuitkeringen en toegankelijkheid van gezondheidszorgfaciliteiten en behandelingen in de hele EU; verzoekt de Commissie snel de nog ontbrekende richtsnoeren voor verbetering van de toegang tot gezondheidszorg voor personen met een handicap voor te leggen;***

Amendement 31 Ontwerpresolutie Paragraaf 8

Ontwerpresolutie

8. verzoekt de Commissie een uitgebreide tussentijdse evaluatie van de strategie te verrichten, met inbegrip van een effectbeoordeling van de uitgevoerde vlaggenschipinitiatieven;

Amendement

8. verzoekt de Commissie een uitgebreide tussentijdse evaluatie van de strategie uit te voeren, met inbegrip van een effectbeoordeling van de uitgevoerde vlaggenschipinitiatieven en ***specifieke outreach; onderstreept dat patiëntenorganisaties en andere relevante belangengroepen bij het hele evaluatieproces moeten worden***

betrokken; benadrukt dat personen met een handicap systematisch moeten worden betrokken bij het ontwerp, de uitvoering en de monitoring van alle gezondheidsstrategieën;

Amendement 32
Ontwerpresolutie
Paragraaf 9

Ontwerpresolutie

9. benadrukt dat er, gezien de aanhoudende uitdagingen waarmee personen met een handicap worden geconfronteerd, duidelijke lacunes zijn en dat daar na 2024 meer EU-maatregelen nodig zijn; verzoekt de Commissie daarom een geactualiseerde strategie inzake de rechten van personen met een handicap voor de periode 2025-2030 voor te stellen *die de hieronder beschreven maatregelen omvat;*

Amendement

9. benadrukt dat er, gezien de aanhoudende uitdagingen waarmee personen met een handicap worden geconfronteerd, duidelijke lacunes zijn en dat daar na 2024 meer EU-maatregelen nodig zijn; verzoekt de Commissie daarom een geactualiseerde strategie voor de rechten van personen met een handicap voor de periode 2025-2030 voor te leggen, *die moet voorzien in sterke synergieën met EU-initiatieven zoals het Europees actieplan tegen kanker en de komende EU-strategie voor gendergelijkheid voor 2026-2030; roept de Commissie op om haar toezegging in het kader van de strategie voor de rechten van personen met een handicap 2021-2030 na te komen om gelijke toegang tot gezondheidszorg voor personen met een handicap te bevorderen; roept de Commissie op om onverwijld een speciale taskforce voor handicap en gelijkheid op gezondheidsgebied op te richten en toe te zien op de uitvoering van inclusieve initiatieven op het gebied van gezondheidsbevordering en -preventie, alsook op de afschaffing van structurele belemmeringen voor de toegang tot zorg; verzoekt de Commissie om indicatoren die specifiek betrekking hebben op handicaps op te nemen in het Europees register van ongelijkheden op het gebied van kanker; dringt erop aan dat bij het verzamelen van gegevens over kankerscreening, -diagnose, -behandeling en -uitkomsten voor personen met een handicap,*

uitgesplitste gegevens worden opgenomen, teneinde aanhoudende ongelijkheden in de toegang tot en de kwaliteit van oncologische zorg vast te stellen en aan te pakken; is van mening dat de Europese gezondheidsgegevensruimte een belangrijke rol kan spelen bij deze gegevensverzameling; dringt aan op de volledige uitvoering en noodzakelijke herziening van het Europese plan voor de bestrijding van kanker, teneinde de collectieve en gezamenlijke aanpak van de lidstaten van een van de vijf belangrijkste oorzaken van handicaps in de meeste EU-lidstaten verder te ondersteunen;

Amendement 33
Ontwerpresolutie
Paragraaf 10

Ontwerpresolutie

10. verzoekt de Commissie om, als onderdeel van de uitvoering van de strategie, de rechten van personen met een handicap waar relevant op te nemen in de verordening inzake het meerjarig financieel kader voor de periode na 2027 en de horizontale randvoorwaarde voor de uitvoering van het UNCRPD te handhaven;

Amendement

10. verzoekt de Commissie om, als onderdeel van de uitvoering van de strategie, de rechten van personen met een handicap op te nemen in de verordening betreffende het meerjarig financieel kader voor de periode na 2027, waar relevant, ***met name door de financiering voor maatschappelijke organisaties voor personen met een handicap te handhaven, met inbegrip van, maar niet beperkt tot, subsidies in het kader van het programma Burgers, gelijkheid, rechten en waarden (CERV), en door te zorgen voor robuuste cohesiefinanciering*** en handhaving van de horizontale faciliterende voorwaarde voor de tenuitvoerlegging van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap; ***roept de Commissie op om de uitvoering van het Europese plan voor kankerbestrijding naar behoren te financieren, aangezien kanker een van de belangrijkste oorzaken van invaliditeit is, en om het Europese plan voor cardiovasculaire gezondheid te ontwikkelen en te publiceren, aangezien aandoeningen zoals diabetes het risico op***

cardiovasculaire complicaties aanzienlijk verhogen, wat leidt tot hogere invaliditeitscijfers; benadrukt de noodzaak van een holistische EU-strategie en specifieke EU-financiering om de lidstaten te ondersteunen bij de overgang van instellingen naar zelfstandig wonen en gemeenschapsgerichte diensten, waarbij de nadruk zal liggen op betere gegevensverzameling over mensen die in instellingen in de hele EU wonen, opleiding om werknemers te helpen meer gepersonaliseerde ondersteuning te bieden in overeenstemming met het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, versterking van de dienstensector voor personen met een handicap en ondersteuning van gezinnen van personen met een handicap;

Amendement 34
Ontwerpresolutie
Paragraaf 12

Ontwerpresolutie

12. wenst dat er nieuwe technologieën worden ontwikkeld om toegankelijkheid te waarborgen **en** dat personen met een handicap in alle fasen van het ontwerp, de ontwikkeling en de toepassing van technologieën kunnen participeren teneinde elk risico van discriminatie te beperken;

Amendement

12. dringt aan op de ontwikkeling van nieuwe technologieën, **waaronder innovatieve medische hulpmiddelen, met waar nodig een focus op AI**, om de toegankelijkheid te waarborgen, **met name van de gezondheidszorginfrastructuur en innovatieve en op maat gemaakte behandelingen; dringt er bij de Commissie op aan een gezamenlijk mechanisme voor wederzijdse certificering van ondersteunende technologieën te ontwikkelen dat geharmoniseerde veiligheids-, kwaliteits- en post-marktvereisten vaststelt voor producten die niet onder de verordening inzake medische hulpmiddelen vallen; dringt aan op investeringen in datagestueerd beleid en op bevordering van onderzoek en innovatie; herinnert eraan dat personen met een handicap complexere behoeften hebben op het**

gebied van geneesmiddelen en vaak weesgeneesmiddelen nodig hebben, die hun levenskwaliteit aanzienlijk verbeteren; verzoekt de Commissie en de lidstaten een EU-strategie voor te stellen die gelijke toegang tot weesgeneesmiddelen en innovatieve behandelingen in de hele EU waarborgt; dringt aan op deelname van personen met een handicap aan alle fasen van onderzoek, ontwerp, ontwikkeling en toepassing van technologieën, teneinde elk risico van discriminatie te beperken; wijst op de aanzienlijke ondervertegenwoordiging van personen met een handicap in klinisch onderzoek, waardoor ongelijkheden op gezondheidsgebied in stand worden gehouden en de wetenschappelijke nauwkeurigheid wordt ondermijnd; verzoekt de Commissie bij de volgende herziening van de verordening betreffende klinische proeven duidelijke kaders op te nemen die de inclusie van personen met een handicap in klinisch onderzoek bevorderen^{1a};

^{1a} Verordening (EU) nr. 536/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende klinische proeven met geneesmiddelen voor menselijk gebruik en tot intrekking van Richtlijn 2001/20/EG (PB L 158 van 27.5.2014, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/536/oj>).

Amendement 35
Ontwerpresolutie
Paragraaf 12 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

12 bis. erkent het belang van vroegtijdige opsporing en gecoördineerde prenatale en postnatale zorg, met inbegrip van medische en sociale ondersteuning, en benadrukt dat het EU4Health-programma moet worden versterkt, aangezien toegang

tot diagnose een essentieel onderdeel van het programma vormt; verzoekt de lidstaten en de Commissie de screeningprogramma's voor pasgeborenen te versterken en te harmoniseren om vroegtijdige opsporing en tijdige interventie bij zeldzame ziekten en aandoeningen die tot levenslange handicaps kunnen leiden, te waarborgen; verzoekt de Commissie geïntegreerde en uitgesplitste gegevens te verzamelen en te publiceren over gezinnen met afhankelijke kinderen met een handicap, met inbegrip van variabelen zoals de samenstelling van het huishouden, het inkomen per hoofd van de bevolking, de officieel erkende mate van handicap en de door de overheid gesteunde uitgaven in verband met afhankelijkheid, teneinde meer gerichte ondersteuningsmaatregelen te kunnen ontwikkelen; verzoekt de Commissie bovendien nationale kaders te bevorderen die vrije en tijdige toegang garanderen tot essentiële therapieën voor kinderen en jonge volwassenen met een handicap, met inbegrip van logopedie, fysiotherapie en ergotherapie;

Amendement 36
Ontwerpresolutie
Paragraaf 12 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

12 ter. Benadrukt dat onvoldoende ondersteuning van personen met een handicap, hun families en zorgverleners tot aanzienlijke negatieve gevolgen kan leiden; onderstreept de grote verschillen tussen de lidstaten wat betreft de erkenning van informele zorgverleners en hun rechten; verzoekt de Commissie en de lidstaten tegemoet te komen aan de specifieke behoeften van zorgverleners en familieleden door geïntegreerde systemen voor gezondheidszorg en sociale voorschriften te ontwikkelen, waarbij wordt gezorgd voor inclusieve toegang tot

gemeenschapsdiensten, door lotgenoten geleide initiatieven en psychologische ondersteuning voor alle personen die betrokken zijn bij de zorg voor personen met een handicap; verzoekt de Commissie een statuut voor informele zorgverleners voor te stellen, waarin een minimumniveau van rechten op EU-niveau wordt gewaarborgd;

Amendement 37
Ontwerpresolutie
Paragraaf 12 quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

12 quater. Verzoekt de Commissie Richtlijn 2011/24/EU betreffende de mobiliteit van patiënten en Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels^{1a} te evalueren en te herzien teneinde de vergoeding van extra kosten in verband met een handicap en de toegankelijkheid in situaties van grensoverschrijdende gezondheidszorg vast te stellen;

^{1a} Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels (PB L 166 van 30.4.2004, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/883/oj>).

Amendement 38
Ontwerpresolutie
Paragraaf 14

Ontwerpresolutie

Amendement

14. benadrukt dat de bestaande EU-wetgeving inzake de toegankelijkheid van vervoersinfrastructuur en voertuigen zoals treinen, bussen, vliegtuigen en boten moet

14. benadrukt dat de bestaande EU-wetgeving inzake de toegankelijkheid van **digitale en bankdiensten**, vervoersinfrastructuur en voertuigen zoals treinen, bussen, vliegtuigen en boten moet

worden herzien;

worden herzien, *ook met betrekking tot ziekenvervoer; verzoekt de lidstaten ervoor te zorgen dat alle nationale programma's voor gezondheidsscreening en preventie volledig toegankelijk en inclusief zijn; verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat e-gezondheidsdiensten, met inbegrip van mobiele hulpmiddelen en gezondheidsdiensten, volledig toegankelijk en veilig te gebruiken zijn voor personen met een handicap, hun familieleden, persoonlijke assistenten en zorgprofessionals; wijst erop dat het belangrijk is ervoor te zorgen dat digitalisering, ook in bankinterfaces, de toegankelijkheid voor personen met een handicap, met inbegrip van blinden en personen met een visuele beperking, niet vermindert, en dringt aan op duidelijke EU-richtsnoeren inzake inclusief ontwerp en alternatieve toegangsmethoden voor essentiële diensten;*

Amendement 39
Ontwerpresolutie
Paragraaf 16

Ontwerpresolutie

16. erkent dat personen met een handicap belemmeringen ondervinden bij de toegang tot onderwijs en werk, en wenst dat de vaardigheidsunie meer investeert in inclusief onderwijs, aanpassingen in en toegankelijkheid van digitale en beroepsopleidingen, en ondersteuning biedt bij de overgang naar werk door middel van aangepaste opleidingen en redelijke aanpassingen op de werkplek;

Amendement

16. erkent dat personen met een handicap belemmeringen ondervinden bij de toegang tot onderwijs, ***opleiding, gezondheidszorg, huisvesting*** en werkgelegenheid, en roept de Unie van Vaardigheden op om meer te investeren in ***openbare gezondheidszorg, digitale gezondheidsvaardigheden***, inclusief onderwijs, aanpassingen en toegankelijkheid in digitale en beroepsopleidingen, en om ondersteuning te bieden ***voor digitale gezondheidsvaardigheden*** en bij de overgang naar werk door middel van aangepaste opleidingen en redelijke aanpassingen op de werkplek, ***waaronder aanpassingen van de werkplek en terugkeerprogramma's voor personen met een handicap als gevolg van een ziekte of***

(chronische) aandoening; wijst op de noodzaak van ondersteuning op het gebied van geestelijke gezondheid in onderwijs-, opleidings- en werkomgevingen, gezien de cruciale rol die ze speelt om inzet en succes op lange termijn mogelijk te maken; benadrukt dat de inspanningen in de lidstaten moeten worden versterkt door het delen van beste praktijken en andere aanvullende maatregelen om de toegang tot werk en onderwijs te verbeteren, belemmeringen en vooroordelen in onderwijs en opleiding weg te nemen door voortdurend bewustzijn te creëren voor verstandelijke beperkingen en leermoeilijkheden, en maatregelen te nemen om alternatieve leermethoden te verbeteren, met name voor kinderen met autisme, waaronder kinderen met ADHD; verzoekt de lidstaten ervoor te zorgen dat personen met een handicap op alle niveaus inclusieve toegang tot onderwijs hebben, onder meer door te voorzien in gespecialiseerd ondersteunend personeel, aangepaste leerplannen en toegankelijke digitale platforms;

Amendement 40
Ontwerpresolutie
Paragraaf 20

Ontwerpresolutie

20. herinnert aan de essentiële rol van het ESF+ bij het ondersteunen van maatregelen ten behoeve van personen met een handicap en benadrukt dat het ESF+ behouden moet blijven als het belangrijkste instrument voor sociale cohesie; merkt echter op dat er in het kader van het ESF+ geen speciale middelen zijn gereserveerd om tegemoet te komen aan de behoeften van personen met een handicap; onderstreept dat de lidstaten dit fonds moeten gebruiken in overeenstemming met het UNCRPD;

Amendement

20. herinnert aan de essentiële rol van het ESF+ bij het ondersteunen van maatregelen ten behoeve van personen met een handicap en benadrukt dat het ESF+ behouden moet blijven als het belangrijkste instrument voor sociale cohesie; merkt echter op dat er in het kader van het ESF+ geen speciale middelen zijn gereserveerd om tegemoet te komen aan de behoeften van personen met een handicap; onderstreept dat de lidstaten dit fonds moeten gebruiken in overeenstemming met het UNCRPD; ***erkent de uitdagingen op het gebied van toegankelijkheid waarmee***

personen met een handicap en hun gezinnen worden geconfronteerd, met name in plattelands- en afgelegen gebieden, en dringt daarom aan op betere coördinatie tussen het ESF+ en het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling om de toegang van personen met een handicap tot gezondheidszorg en langdurige zorg in achtergestelde regio's, met name plattelands- en afgelegen gebieden, te verbeteren; dringt aan op een efficiënter gebruik van het ESF+ om investeringen in langdurige zorgdiensten voor personen met een handicap te ondersteunen, te voorzien in opleidingen voor verzorgers en de uitvoering van de Europese zorgstrategie te bevorderen;

Amendement 41
Ontwerpresolutie
Paragraaf 21

Ontwerpresolutie

21. is van mening dat toegang tot betaalbare en toegankelijke huisvesting van goede kwaliteit een uitdaging vormt in de EU, met name voor personen met een handicap, en vraagt daarom dat er steun wordt verleend voor huisvesting, onder meer door gebruik te maken van de bestaande steun voor renovatie, en dat er het kader van het cohesiebeleid van de EU een fonds wordt opgericht om toegankelijke en handicapinclusieve sociale huisvesting te ondersteunen;

Amendement

21. is van mening dat toegang tot betaalbare en toegankelijke huisvesting van goede kwaliteit een uitdaging vormt in de EU, met name voor personen met een handicap, en vraagt daarom dat er steun wordt verleend voor huisvesting, onder meer door gebruik te maken van de bestaande steun voor renovatie, en dat er het kader van het cohesiebeleid van de EU een fonds wordt opgericht om toegankelijke en handicapinclusieve huisvesting **en infrastructuur** te ondersteunen; **herinnert eraan dat inclusieve, zelfstandige en gezonde huisvesting één van de essentiële preventieve maatregelen is om gezond oud worden voor personen met een handicap te waarborgen, en verzoekt de Commissie bij haar huisvestingsbeleid rekening te houden met de behoeften van personen met een handicap, waaronder aanpassingen voor personen die herstellen van intensieve medische**

behandelingen, zoals chemotherapie en radiotherapie;

Amendement 42
Ontwerpresolutie
Paragraaf 21 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

21 bis. benadrukt de noodzaak van een holistische EU-strategie ter ondersteuning van de overgang van institutionele zorg naar zelfstandig wonen en gemeenschapsgerichte diensten voor personen met een handicap, met inbegrip van personen met een autismspectrumstoornis, waarbij de ondersteuning van begeleid wonen, persoonlijke assistentie, autonome mobiliteit en opleiding voor ondersteunend personeel wordt versterkt, zodat zij gepersonaliseerde zorg kunnen bieden, en waarbij steun wordt verleend aan de families en verzorgers van personen met een handicap;

Amendement 43
Ontwerpresolutie
Paragraaf 22

Ontwerpresolutie

Amendement

22. erkent de uitdagingen waarmee vrouwen en meisjes met een handicap te maken hebben en merkt op dat vrouwen met een handicap vaker worden geconfronteerd met geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld;

22. erkent de uitdagingen waarmee vrouwen en meisjes met een handicap te maken hebben en merkt op dat vrouwen met een handicap vaker worden geconfronteerd met geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, *waaronder gevallen van gedwongen sterilisatie; roept de Commissie op een krachtig standpunt in te nemen en de lidstaten aan te moedigen onverwijld maatregelen te nemen om gedwongen sterilisatie strafbaar te stellen, zonder uitzondering op grond van handicap of handelingsbekwaamheid, om gelijke toegang tot seksuele en reproductieve rechten, gezondheidszorg*

en justitie te waarborgen, passende strafrechtelijke sancties en schadevergoeding voor slachtoffers voor te stellen, en alle EU-lidstaten aan te moedigen het Verdrag van Istanbul te ratificeren; verzoekt de Commissie dringend te beoordelen of gedwongen of ongewenste sterilisatie in de lidstaten voldoende strafbaar is gesteld, teneinde een einde te maken aan deze praktijk in overeenstemming met de verdragsverplichtingen inzake non-discriminatie;

Amendement 44
Ontwerpresolutie
Paragraaf 24

Ontwerpresolutie

24. verzoekt de Commissie de belemmeringen voor toegang tot gezondheidszorg voor vrouwen in al hun diversiteit op EU-niveau aan te pakken, *met inbegrip van* de belemmeringen *waarmee vrouwen en meisjes* met een handicap *worden geconfronteerd*;

Amendement

24. Verzoekt de Commissie op EU-niveau *op holistische wijze* de belemmeringen voor de toegang tot gezondheidszorg aan te pakken, *met inbegrip van, maar niet beperkt tot, seksuele en reproductieve gezondheidszorg, in het bijzonder* voor vrouwen *en meisjes* in al hun diversiteit, *ouderen en personen met een handicap die in plattelandsgebieden, geïsoleerde of dunbevolkte gebieden wonen, met name personen met zeldzame ziekten en andere ziekten zoals kanker, die vaak tot handicaps leiden; herinnert eraan dat* belemmeringen *voor de toegang tot gezondheidszorgfaciliteiten discriminerend zijn en de toegang tot medische zorg voor personen met een handicap ernstig belemmeren; dringt aan op een meer uniforme handhaving van de Europese toegankelijkheidswet^{1a};*

^{1a} Richtlijn (EU) 2019/882 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende de toegankelijkheidseisen voor producten en diensten (PB L 151 van 7.6.2019, blz. 70,

ELI:

<http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj>).

Amendement 45
Ontwerpresolutie
Paragraaf 25

Ontwerpresolutie

25. verzoekt de Commissie meer inspanningen te leveren ter bestrijding van discriminatie van vrouwen met een handicap, die nog steeds te maken hebben met hoge werkloosheidscijfers en lagere lonen;

Amendement

25. verzoekt de Commissie meer inspanningen te leveren ter bestrijding van discriminatie van vrouwen met een handicap, die nog steeds te maken hebben met hoge werkloosheidscijfers en lagere lonen, ***en financiële en praktische steun te verlenen aan vrouwen met een handicap op de werkplek, met inbegrip van de optie van verlengd zwangerschapsverlof en thuiszorg door zorgprofessionals; herinnert eraan dat bescherming moet worden geboden aan personen die in financiële moeilijkheden verkeren als gevolg van een behandeling van een ziekte, met inbegrip van toegang tot ziekteverlof, invaliditeitspensioen en ziekteverzuimuitkering; roept op tot aanvullende EU-maatregelen om de sociale zorg en de gemeenschapsgerichte gezondheidszorg te verbeteren en programma's voor thuiszorg en persoonlijke bijstand in te voeren, zodat personen met een handicap meer autonomie krijgen en de nodige ondersteuning om thuis te kunnen werken;***

Amendement 46
Ontwerpresolutie
Paragraaf 27 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

27 bis. is ingenomen met de opname van personen met een handicap in de mondiale gezondheidsstrategie van de EU; verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat de strategie van de EU voor

een Unie van paraatheid volledig tegemoetkomt aan de behoeften van personen met een handicap en dat bij noodsituaties hun waardigheid, autonomie en veiligheid worden gewaarborgd, onder meer door de verspreiding van toegankelijke waarschuwingen en mededelingen, met inbegrip van geavanceerde mobiele locatiebepaling en volledige gespreksweergave voor alle noodnummers, mobiliteitsvoorzieningen en opleiding van hulpverleners om personen met verschillende handicaps op respectvolle en doeltreffende wijze bij te staan;

Amendement 47
Ontwerpresolutie
Paragraaf 28

Ontwerpresolutie

28. *acht het noodzakelijk dat personen met een handicap worden betrokken bij door de EU gefinancierde humanitaire hulp* om te zorgen voor een inclusieve, toegankelijke en doeltreffende aanpak;

Amendement

28. *verzoekt de Commissie de strategie voor de rechten van personen met een handicap voor de periode 2021-2030 te versterken* om ervoor te zorgen dat *in het externe optreden, met inbegrip van door de EU gefinancierde humanitaire hulp, overeenkomstig humanitaire beginselen op inclusieve, gerichte, toegankelijke en doeltreffende wijze wordt voorzien in de behoeften van personen met een handicap, waaronder toegang tot basisgezondheidszorg.*

BIJLAGE: BEKENDMAKING VAN INPUT

Overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement verklaart de rapporteur voor advies in het advies input te hebben opgenomen over aangelegenheden in verband met het onderwerp van het dossier die in het kader van de opstelling van het advies (tot op het moment van goedkeuring ervan in de commissie) door hem is ontvangen van de volgende belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister³ vallen, of van de volgende vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades:

1. Belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister vallen
European Disability Forum
European Cancer Organisation
2. Vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades

De bovenstaande lijst is opgesteld onder de exclusieve verantwoordelijkheid van de rapporteur voor advies.

De rapporteur voor advies verklaart dat aan natuurlijke personen die met hun naam en/of functie in de lijst worden vermeld privacyverklaring nr. 484 van het Europees Parlement (<https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do>) is verstrekt, waarin de voorwaarden voor de verwerking van hun persoonsgegevens en de rechten in verband met die verwerking worden toegelicht.

³ Interinstitutioneel Akkoord van 20 mei 2021 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over een verplicht transparantieregister (PB L 207 van 11.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	16.7.2025
Uitslag eindstemming	+: 29 –: 2 0: 9
Bij de eindstemming aanwezige leden	Christine Anderson, Vytenis Povilas Andriukaitis, Bartosz Arłukowicz, Stine Bosse, Marie-Luce Brasier-Clain, Laurent Castillo, Olivier Chastel, Veronika Cifrová Ostrihoňová, Christophe Clergeau, Margarita de la Pisa Carrión, Ondřej Dostál, Viktória Ferenc, Emmanouil Fragkos, Nicolás González Casares, Michalis Hadjipantela, Gerald Hauser, Martin Häusling, Adam Jarubas, Romana Jerković, András Tivadar Kulja, Peter Liese, Ignazio Roberto Marino, Catarina Martins, Tilly Metz, Elena Nevado del Campo, Michele Picaro, Jessica Polfjård, Ruggero Razza, Oliver Schenk, Tomislav Sokol, Dario Tamburrano, Vlad Vasile-Voiculescu, Tiemo Wölken
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Giorgos Georgiou, Billy Kelleher, Aldo Patriciello, Marta Temido, Ingeborg Ter Laak, Aurelijus Veryga, Kristian Vigenin
Bij de eindstemming aanwezige leden als bedoeld in art. 216, lid 7, van het Reglement	Maria Guzenina

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

29	+
ECR	Aurelijus Veryga
NI	Ondřej Dostál
PPE	Bartosz Arłukowicz, Laurent Castillo, Michalis Hadjipantela, Adam Jarubas, András Tivadar Kulja, Elena Nevado del Campo, Jessica Polfjård, Oliver Schenk, Ingeborg Ter Laak
Renew	Stine Bosse, Olivier Chastel, Veronika Cifrová Ostrihoňová, Billy Kelleher, Vlad Vasile-Voiculescu
S&D	Vytėnis Povilas Andriukaitis, Christophe Clergeau, Nicolás González Casares, Maria Guzenina, Romana Jerković, Marta Temido, Tiemo Wölken
The Left	Giorgos Georgiou, Catarina Martins, Dario Tamburrano
Verts/ALE	Martin Häusling, Ignazio Roberto Marino, Tilly Metz

2	-
PPE	Peter Liese
PfE	Margarita de la Pisa Carrión

9	0
ECR	Emmanouil Fragkos, Michele Picaro, Ruggero Razza
ESN	Christine Anderson
PPE	Tomislav Sokol
PfE	Marie-Luce Brasier-Clain, Viktória Ferenc, Gerald Hauser, Aldo Patriciello

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding(en)

17.7.2025

**ADVIES VAN DE COMMISSIE BURGERLIJKE VRIJHEDEN, JUSTITIE EN
BINNENLANDSE ZAKEN**

aan de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken

over de EU-strategie voor de rechten van personen met een handicap na 2024
(2025/2057(INI))

Rapporteur voor advies: Fabienne Keller

AMENDEMENTEN

De Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken dient bij de bevoegde Commissie werkgelegenheid en sociale zaken het volgende in:

Amendement 1

Ontwerpresolutie

Visum 3

Ontwerpresolutie

– gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, en met name de artikelen 3, 15, 20, 21, 23, 25, 26 en 47,

Amendement

– gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, en met name de artikelen 3, **6, 8, 11**, 15, 20, 21, 23, **24**, 25, 26, **40** en 47,

Amendement 2

Ontwerpresolutie

Visum 4

Ontwerpresolutie

– gezien het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (UNCRPD), dat op 22 januari 2011 in de EU in werking is getreden overeenkomstig Besluit 2010/48/EG van de Raad van 26 november 2009 betreffende de sluiting door de Europese Gemeenschap van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap¹,

Amendement

– gezien het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (UNCRPD), dat op 22 januari 2011 in de EU in werking is getreden overeenkomstig Besluit 2010/48/EG van de Raad van 26 november 2009 betreffende de sluiting door de Europese Gemeenschap van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap¹, **en dat op 23 december 2010 door de EU is geratificeerd en waarbij alle lidstaten individueel partij zijn,**

¹ PB L 23 van 27.1.2010, blz. 35, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2010/48\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2010/48(1)/oj).

¹ PB L 23 van 27.1.2010, blz. 35, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2010/48\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2010/48(1)/oj).

Amendement 3

Ontwerpresolutie

Visum 4 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

- *gezien het Facultatief Protocol bij het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (UNCRPD), dat is geratificeerd door 22 lidstaten, en gezien de algemene opmerkingen over het UNCRPD en de slotopmerkingen die door het VN-Comité voor de Rechten van Personen met een Handicap aan de EU zijn gericht, in het bijzonder over de gecombineerde tweede en derde periodieke verslagen van de Europese Unie, die zijn gepubliceerd op 21 maart 2025,*

Amendement 4

**Ontwerpresolutie
Visum 4 ter (nieuw)**

Ontwerpresolutie

Amendement

- *gezien het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind,*

Amendement 5

**Ontwerpresolutie
Visum 16 bis (nieuw)**

Ontwerpresolutie

Amendement

- *gezien de mededeling van de Commissie van 7 juni 2023 getiteld “Een alomvattende aanpak van geestelijke gezondheid” (COM(2023)0298),*

Amendement 6

**Ontwerpresolutie
Visum 18 bis (nieuw)**

Ontwerpresolutie

Amendement

- *gezien de EU-strategie inzake*

Amendement 7

**Ontwerpresolutie
Visum 20 bis (nieuw)**

Ontwerpresolutie

Amendement

- *gezien de mededeling met richtsnoeren van de Commissie van 29 november 2024 getiteld “Richtsnoeren voor zelfstandig wonen en inclusie in de gemeenschap ten behoeve van personen met een handicap in de context van EU-financiering”,*

Amendement 8

**Ontwerpresolutie
Visum 25 bis (nieuw)**

Ontwerpresolutie

Amendement

- *gezien de geannoteerde evaluatie van het recht en het beleid van de Europese Unie met betrekking tot handicaps van december 2024, opgesteld door de Europese expertise inzake handicaps voor het directoraat-generaal Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Inclusie van de Commissie,*

Amendement 9

**Ontwerpresolutie
Overweging A**

Ontwerpresolutie

Amendement

A. overwegende dat de Commissie op 3 maart 2021 de strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030 (hierna “de strategie” genoemd) heeft voorgesteld met als doel gelijke kansen en

A. overwegende dat de Commissie op 3 maart 2021 de strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030 (hierna “de strategie” genoemd) heeft voorgesteld met als doel gelijke kansen en

volledige inclusie van personen met een handicap in Europa en de rest van de wereld te bevorderen;

volledige inclusie van **alle** personen met een handicap in Europa en de rest van de wereld, **ongeacht hun geslacht, ras of etnische afstamming, godsdienst of overtuiging, leeftijd of seksuele oriëntatie**, te bevorderen;

Amendement 10

Ontwerpresolutie Overweging A bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

A bis. overwegende dat volgens schattingen van Eurostat 27 % van de EU-bevolking ouder dan 16 jaar in 2023 een handicap had, wat neerkomt op 101 miljoen mensen of één op de vier volwassenen in de EU;

Amendement 11

Ontwerpresolutie Overweging B bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

B bis. overwegende dat personen met een handicap in al hun diversiteit het recht hebben hun grondrechten op voet van gelijkheid met anderen uit te oefenen; overwegende dat de volledige en effectieve participatie van personen met een handicap in alle facetten van het leven en in de samenleving van cruciaal belang is voor de uitoefening van de grondrechten door deze personen;

Amendement 12

Ontwerpresolutie Overweging B ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

B ter. overwegende dat een handicap op zich geen reden is om iemand zijn handelingsbekwaamheid te ontnemen; overwegende dat maatregelen ter beperking van de handelingsbekwaamheid moeten worden afgestemd op de situatie van de betrokkene en in verhouding moeten staan tot hun behoeften en alleen in bepaalde omstandigheden mogen worden genomen, met welbepaalde waarborgen;

Amendement 13

Ontwerpresolutie Overweging B quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

B quater. overwegende dat personen met een handicap nog steeds te maken hebben met systemische en structurele belemmeringen bij de toegang tot universele gezondheidszorg;

Amendement 14

Ontwerpresolutie Overweging E

Ontwerpresolutie

Amendement

E. overwegende dat 28,4 % van de personen met een handicap door armoede of sociale uitsluiting wordt getroffen of risico loopt op armoede of sociale uitsluiting, tegenover 18,4 % van de personen zonder handicap;

E. overwegende dat 28,4 % van de personen met een handicap door armoede of sociale uitsluiting wordt getroffen of risico loopt op armoede of sociale uitsluiting, tegenover 18,4 % van de personen zonder handicap; *overwegende dat personen met een handicap een onevenredig groot risico lopen op dakloosheid en geconfronteerd worden met bijkomende fysieke en financiële belemmeringen en belemmeringen op het gebied van informatie in verband met de toegang tot betaalbare en duurzame huisvesting van afdoende kwaliteit;*

Amendement 15

Ontwerpresolutie Overweging E bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

E bis. overwegende dat naar schatting 1,4 miljoen personen met een handicap jonger dan 65 jaar in aparte instellingen verblijven en dat er in 13 EU-lidstaten vandaag de dag meer mensen met een handicap in instellingen verblijven vergeleken met tien jaar geleden^{1 bis};

^{1 bis} Eurofound, 'Living conditions and quality of life: Paths towards independent living and social inclusion in Europe', <https://www.eurofound.europa.eu/en/publications/2024/paths-towards-independent-living-and-social-inclusion-europe>.

Amendement 16

Ontwerpresolutie Overweging E ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

E ter. overwegende dat personen met een handicap die in de EU wonen nog steeds te maken hebben met discriminatie op alle gebieden van hun leven en de kans wordt ontzegd om bij te dragen aan en actief deel te nemen aan de samenleving; overwegende dat personen met een handicap te maken kunnen krijgen met intersectionele discriminatie als zij niet alleen te maken hebben met discriminatie op grond van hun handicap, maar ook met discriminatie op de gronden als vermeld in artikel 21 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, waaronder geslacht, ras, huidskleur, etnische of sociale afkomst,

godsdiensdienst of overtuiging, leeftijd of seksuele geaardheid; overwegende dat de combinatie van discriminatie op grond van gender en handicap leidt tot een hoger risico op gendergerelateerd geweld tegen personen met een handicap; overwegende dat de erkenning van de intersectionele dimensie essentieel is voor de vaststelling van inclusieve responsstrategieën;

Amendement 17

Ontwerpresolutie Overweging F

Ontwerpresolutie

F. overwegende dat vrouwen met een handicap 29,2 % van de vrouwelijke bevolking in de EU uitmaken en dat zij op alle gebieden van het leven worden geconfronteerd met uitsluiting en discriminatie alsook met hoge percentages geweld tegen vrouwen **en** huiselijk geweld;

Amendement

F. overwegende dat vrouwen met een handicap 29,2 % van de vrouwelijke bevolking in de EU uitmaken en dat zij op alle gebieden van het leven worden geconfronteerd met uitsluiting en discriminatie alsook met hoge percentages geweld tegen vrouwen, **waaronder** huiselijk geweld, **gedwongen sterilisatie, gedwongen abortus en het gebruik van lichamelijke dwang**;

Amendement 18

Ontwerpresolutie Overweging G

Ontwerpresolutie

G. overwegende dat de EU en haar lidstaten een gedeelde verantwoordelijkheid hebben op gebieden als vervoer en de interne markt, terwijl de EU op gebieden als gezondheid, onderwijs en cultuur hoofdzakelijk de maatregelen van de lidstaten ondersteunt; overwegende dat de lidstaten verantwoordelijk zijn voor het ontwerpen van hun eigen beleid inzake personen met een handicap in overeenstemming met het UNCPRD en de

Amendement

G. **overwegende dat de bescherming en bevordering van de grondrechten van personen met een handicap in de hele Unie moet worden gewaarborgd**; overwegende dat de EU en haar lidstaten een gedeelde verantwoordelijkheid hebben op gebieden als vervoer en de interne markt, terwijl de EU op gebieden als gezondheid, onderwijs, **sociale inclusie** en cultuur, **die vallen binnen de bevoegdheid van de lidstaten**, hoofdzakelijk de

EU-regels;

maatregelen van de lidstaten ondersteunt;
overwegende dat de 27 lidstaten
verantwoordelijk zijn voor het ontwerpen
van hun eigen beleid inzake personen met
een handicap in overeenstemming met het
door hen geratificeerde UNCRPD en de
EU-regels;

Amendement 19

Ontwerpresolutie Overweging G bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

G bis. overwegende dat het UNCRPD het eerste juridisch bindend instrument van het internationaal recht is waarin minimumnormen worden vastgelegd voor de rechten van personen met een handicap, en het eerste mensenrechtenverdrag waarbij de EU partij is geworden; overwegende dat het optionele protocol bij het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap door de EU en meerdere lidstaten echter niet is geratificeerd;

Amendement 20

Ontwerpresolutie Overweging G ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

G ter. overwegende dat na de vaststelling van Richtlijn (EU) 2024/2841 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2024 tot invoering van de Europese kaart voor personen met een handicap en de Europese parkeerkaart voor personen met een handicap^{1 bis}, de lidstaten tot 2028 de tijd hebben om deze kaarten effectief in te voeren;

^{1 bis} ***PB L, 2024/2841, 14.11.2024, ELI:***

Amendement 21

Ontwerpresolutie Overweging G quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

G quater. overwegende dat de EU aan kinderen met een handicap die zijn gevlucht voor oorlog, vervolging of discriminatie extra steun moet bieden om in hun behoeften te voorzien;

Amendement 22

Ontwerpresolutie Overweging G quinquies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

G quinquies. overwegende dat veel kinderen en jongeren met een handicap zijn ingeschreven bij scholen voor buitengewoon onderwijs, die niet altijd doeltreffend een brug slaan naar het algemene onderwijssysteem, voortgezette opleidingen of de arbeidsmarkt; overwegende dat het percentage voortijdig schoolverlaters twee keer zo hoog is voor mensen met een handicap in vergelijking met personen zonder een handicap en dat slechts 29 % van de personen met een handicap een hoger-onderwijsdiploma (postsecundair onderwijs) haalt in vergelijking met 44 % van de personen zonder een handicap;

Amendement 23

Ontwerpresolutie Overweging G sexies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

G sexes. overwegende dat de aankondiging dat de Commissie van plan is het voorstel voor een horizontale antidiscriminatie-richtlijn in haar jaarlijks werkprogramma 2025 in te trekken, zeer zorgwekkend is; overwegende dat een dergelijke terugtrekking een ernstige tegenslag zou betekenen voor de Unie van gelijkheid;

Amendement 24

Ontwerpresolutie Overweging G septies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

G septies. overwegende dat de Europese Rekenkamer in Speciaal verslag 20/2023 van oktober 2023 heeft beoordeeld of de Commissie doeltreffende maatregelen heeft genomen om personen met een handicap te ondersteunen, en heeft geconcludeerd dat “de praktische gevolgen van het EU-optreden [...] beperkt [waren]” en dat “de sleutelindicatoren [...] niet significant [zijn] verbeterd”;

Amendement 25

Ontwerpresolutie Paragraaf 3

Ontwerpresolutie

Amendement

3. onderstreept dat personen met een handicap overal in Europa nog steeds worden geconfronteerd met aanzienlijke belemmeringen als het gaat om gezondheidszorg, hoger onderwijs en de ontwikkeling van vaardigheden, en een adequate levensstandaard;

3. onderstreept dat personen met een handicap ***in al hun diversiteit*** overal in Europa nog steeds worden geconfronteerd met aanzienlijke belemmeringen als het gaat om ***de eerbiediging van hun grondrechten, de erkenning van hun handicap in de hele EU, gezondheidszorg, met inbegrip van geestelijke*** gezondheidszorg, hoger onderwijs en de ontwikkeling van vaardigheden, en een

adequate levensstandaard;

Amendement 26

Ontwerpresolutie

Paragraaf 4

Ontwerpresolutie

4. onderstreept dat werk weliswaar leidt tot tal van positieve resultaten voor personen met een handicap, zoals een hoger inkomen, een betere levenskwaliteit en meer sociale inclusie, maar dat participatie op de open arbeidsmarkt een grote uitdaging blijft en dat personen met een handicap daarom nog steeds een hoger risico op armoede en sociale uitsluiting lopen;

Amendement

4. onderstreept dat werk weliswaar leidt tot tal van positieve resultaten voor personen met een handicap, zoals een hoger inkomen, een betere levenskwaliteit en meer sociale inclusie, maar dat participatie op de open arbeidsmarkt een grote uitdaging blijft en dat personen met een handicap, ***als personen die intensieve ondersteuning nodig hebben***, daarom nog steeds een hoger risico op armoede en sociale uitsluiting lopen;

Amendement 27

Ontwerpresolutie

Paragraaf 5 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

5 bis. roept de Commissie op tot het verzamelen van naar handicap uitgesplitste en betrouwbare gegevens en statistieken naar geslacht, leeftijd en type handicap, teneinde passend en doeltreffend beleid te ontwikkelen en tevens te zorgen voor een toegankelijke samenleving voor alle personen met een handicap in de EU;

Amendement 28

Ontwerpresolutie

Paragraaf 6 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

6 bis. is bezorgd over het feit dat

sommige groepen personen met een handicap een groter risico lopen het slachtoffer te worden van meervoudige en intersectionele discriminatie en geweld; roept de Commissie en de lidstaten op om de specifieke uitdagingen, rechten en behoeften van deze personen aan te pakken om ervoor te zorgen dat hun grondrechten worden geëerbiedigd, en om hun toegang tot slachtofferhulporganisaties, beschermingsmaatregelen en mechanismen voor het melden van geweld te garanderen;

Amendement 29

Ontwerpresolutie Paragraaf 7

Ontwerpresolutie

7. is van mening dat sommige beleidsterreinen die in de strategie aan bod komen, minder aandacht hebben gekregen, zoals gelijke toegang tot sociale bescherming, gezondheidszorg, vervoer, onderwijs, huisvesting en nieuwe vaardigheden en toegang tot hoogwaardige banen; betreurt dat er geen vlaggenschipinitiatieven waren op het beleidsterrein gelijke toegang en non-discriminatie en dat de Europese gehandicaptenkaart en parkeerkaart de enige wetgevingsvoorstellen waren die de Commissie heeft ingediend;

Amendement

7. is van mening dat sommige beleidsterreinen die in de strategie aan bod komen, minder aandacht hebben gekregen, zoals gelijke toegang tot sociale bescherming, gezondheidszorg, vervoer, onderwijs, **toegankelijkheid op digitaal gebied**, huisvesting en nieuwe vaardigheden en toegang tot hoogwaardige banen; betreurt dat er geen vlaggenschipinitiatieven waren op het beleidsterrein gelijke toegang en non-discriminatie en dat de Europese gehandicaptenkaart en parkeerkaart de enige wetgevingsvoorstellen waren die de Commissie heeft ingediend;

Amendement 30

Ontwerpresolutie Paragraaf 8 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

8 bis. wijst op de aanbevelingen van het VN-Comité voor de rechten van personen

met een handicap en dringt er bij de EU op aan het Facultatief Protocol bij het UNCRPD onverwijld te ratificeren, zodat personen en organisaties toegang hebben tot internationale rechtsmiddelen wanneer EU-instellingen hun rechten niet beschermen;

Amendement 31

Ontwerpresolutie

Paragraaf 9

Ontwerpresolutie

9. benadrukt dat er, gezien de aanhoudende uitdagingen waarmee personen met een handicap worden geconfronteerd, duidelijke lacunes zijn en dat daar na 2024 meer EU-maatregelen nodig zijn; verzoekt de Commissie daarom een geactualiseerde strategie inzake de rechten van personen met een handicap voor de periode 2025-2030 voor te stellen die de hieronder beschreven maatregelen omvat;

Amendement

9. benadrukt dat er, gezien de aanhoudende uitdagingen waarmee personen met een handicap worden geconfronteerd, duidelijke lacunes zijn en dat daar na 2024 meer EU-maatregelen nodig zijn; verzoekt de Commissie daarom een geactualiseerde ***en ambitieuze*** strategie inzake de rechten van personen met een handicap voor de periode 2025-2030 voor te stellen die de hieronder beschreven maatregelen omvat; ***verzoekt de Commissie meer nadruk te leggen op de bestrijding van discriminatie en haat gericht tegen personen met een handicap;***

Amendement 32

Ontwerpresolutie

Paragraaf 9 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

9 bis. verzoekt de Commissie concrete en bindende maatregelen, met inbegrip van juridische instrumenten waar dat passend is, op te nemen in de geactualiseerde strategie om te zorgen voor een uniforme bescherming van de rechten van personen met een handicap in de hele Unie;

Amendement 33

Ontwerpresolutie
Paragraaf 9 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

9 ter. *verzoekt de Commissie verdere maatregelen te nemen om de lacunes in verband met het vrije verkeer van personen met een handicap en de wederzijdse erkenning van de status en rechten van personen met een handicap in de hele EU aan te pakken, met inbegrip van de lacunes op het gebied van de EU-gehandicaptenkaart, door de mogelijkheid te onderzoeken van een richtlijn inzake het vrije verkeer van personen met een handicap, teneinde een gedeelde verantwoordelijkheid tussen de lidstaten vast te stellen, en ervoor te zorgen dat gelijke toegang en non-discriminatie centraal staan in toekomstige Europese initiatieven;*

Amendement 34

Ontwerpresolutie
Paragraaf 9 quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

9 quater. *verzoekt de Commissie duidelijke en meetbare doelstellingen en indicatoren op te nemen in haar geactualiseerde strategie om het toezicht op de uitvoering van die strategie door de lidstaten aan te scherpen;*

Amendement 35

Ontwerpresolutie
Paragraaf 10

Ontwerpresolutie

Amendement

10. verzoekt de Commissie om, als onderdeel van de uitvoering van de strategie, de rechten van personen met een

10. verzoekt de Commissie om, als onderdeel van de uitvoering van de strategie, de rechten van personen met een

handicap waar relevant op te nemen in de verordening inzake het meerjarig financieel kader voor de periode na 2027 en de horizontale randvoorwaarde voor de uitvoering van het UNCRPD te handhaven;

handicap waar relevant, ***en met name met betrekking tot het programma “Burgers, gelijkheid, rechten en waarden”***, op te nemen in de verordening inzake het meerjarig financieel kader voor de periode na 2027 en de horizontale randvoorwaarde voor de uitvoering van het UNCRPD te handhaven; ***herinnert eraan dat de EU volgens het UNCRPD in al haar beleidsmaatregelen rekening moet houden met personen met een handicap***;

Amendement 36

Ontwerpresolutie Paragraaf 10 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

10 bis. benadrukt dat zowel fysieke als digitale overheidsdiensten en relevante infrastructuur in openbare ruimten toegankelijk moeten worden gemaakt voor alle personen met een handicap;

Amendement 37

Ontwerpresolutie Paragraaf 10 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

10 ter. benadrukt dat faciliteiten en diensten toegankelijk moeten worden gemaakt om gelijke toegang tot de rechter te waarborgen; roept de Commissie en de lidstaten op om inclusieve en toegankelijke omgevingen, diensten, praktijken en apparatuur te bevorderen, passende maatregelen te nemen en voldoende middelen beschikbaar te stellen om betaalbare, veilige en effectieve toegang tot de rechter voor personen met een handicap te waarborgen en ervoor te zorgen dat in alle stadia van het proces bijstand en toegankelijke communicatie

en informatie worden verstrekt;

Amendement 38

Ontwerpresolutie Paragraaf 11

Ontwerpresolutie

11. is ingenomen met de oprichting van het Europees toegankelijkheidscentrum AccessibleEU en vraagt dat dit orgaan wordt versterkt door de oprichting van een permanent regelgevend agentschap om de uitvoering en monitoring van toegankelijkheidswetgeving in de EU te ondersteunen en een toegankelijker Europa te bevorderen;

Amendement

11. is ingenomen met de oprichting van het Europees toegankelijkheidscentrum AccessibleEU en vraagt dat dit orgaan wordt versterkt door de oprichting van een permanent regelgevend agentschap om de uitvoering en monitoring van toegankelijkheidswetgeving in de EU te ondersteunen en ***te versterken en op zo goed mogelijke wijze*** een toegankelijker Europa te bevorderen, ***bijvoorbeeld door middel van digitale toegankelijkheid en onderwijs op dit gebied;***

Amendement 39

Ontwerpresolutie Paragraaf 12

Ontwerpresolutie

12. wenst dat er nieuwe technologieën worden ontwikkeld om toegankelijkheid te waarborgen en dat personen met een handicap in alle fasen van het ontwerp, de ontwikkeling en de toepassing van technologieën kunnen participeren teneinde elk risico van discriminatie te beperken;

Amendement

12. ***herinnert eraan dat personen met een handicap nog steeds op systemische belemmeringen stuiten bij de toegang tot essentiële digitale diensten, zoals e-overheid, e-gezondheid, onlinebankieren, digitaal onderwijs en consumentenplatforms;*** wenst dat er nieuwe technologieën worden ontwikkeld, ***bijvoorbeeld met behulp van AI, op basis van de beginselen van universeel ontwerp,*** om toegankelijkheid te waarborgen en dat personen met een handicap in alle fasen van het ontwerp, de ontwikkeling en de toepassing van technologieën kunnen participeren teneinde elk risico van discriminatie te beperken; ***verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat alle digitale wetgeving van de EU van meet af***

aan in de vereiste van toegankelijkheid voorziet; verzoekt de Commissie minimale EU-brede digitale toegankelijkheidsnormen voor financiële diensten in te voeren, met inbegrip van verplichte naleving van de Europese toegankelijkheidsrichtlijn^{1 bis} en de richtlijn webtoegankelijkheid^{1 ter};

^{1 bis} Richtlijn (EU) 2019/882 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende de toegankelijkheidsvoorschriften voor producten en diensten (PB L 151 van 7.6.2019, blz. 70, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj>).

^{1 ter} Richtlijn (EU) 2016/2102 van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2016 inzake de toegankelijkheid van de websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties (PB L 327 van 2.12.2016, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/2102/oj>).

Amendement 40

Ontwerpresolutie Paragraaf 12 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

12 bis. roept de Commissie en de lidstaten ertoe op te waarborgen dat alle informatie ten volle beschikbaar wordt gesteld aan personen met een handicap, en roept op tot het opstarten van een specifiek EU-programma om cursussen in digitale vaardigheden te organiseren voor personen met een handicap om de toegang tot moderne assistentietechnologieën te verruimen, met inbegrip van spraakherkenning, schermlezers, alternatieve invoerapparatuur en toegankelijke interfaces, teneinde hun volledige deelname aan de digitale samenleving te

bevorderen; roept de lidstaten ertoe op ondersteund leren in inclusieve traditionele omgevingen te bevorderen, zodat kinderen met een handicap gelijke toegang hebben tot inclusief onderwijs van goede kwaliteit op alle niveaus, te beginnen met voor- en vroegschoolse educatie;

Amendement 41

Ontwerpresolutie Paragraaf 14

Ontwerpresolutie

14. benadrukt dat de bestaande EU-wetgeving inzake de toegankelijkheid van vervoersinfrastructuur en voertuigen zoals treinen, bussen, vliegtuigen en boten moet worden herzien;

Amendement

14. benadrukt dat de bestaande EU-wetgeving inzake de toegankelijkheid van vervoersinfrastructuur en voertuigen zoals treinen, bussen, vliegtuigen en boten moet worden herzien; ***verzoekt de Commissie in dit verband het toepassingsgebied van de Europese gehandicaptenkaart uit te breiden om de veiligheid, waardigheid en autonomie van personen met een handicap gedurende de gehele reiservaring in alle lidstaten te eerbiedigen, teneinde het vrije verkeer te waarborgen;***

Amendement 42

Ontwerpresolutie Paragraaf 15 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

15 bis. herinnert eraan dat juridische en praktische belemmeringen die beletten dat personen met een handicap dezelfde politieke rechten uitoefenen als andere EU-burgers, kunnen leiden tot een ondervertegenwoordiging in de politiek van personen met een handicap; dringt er bij de Commissie op aan om de lidstaten richtsnoeren en ondersteuning te bieden, om ervoor te zorgen dat redelijke

aanpassingen worden verschaft zodat personen met een handicap hun stemrecht kunnen uitoefenen;

Amendement 43

Ontwerpresolutie Paragraaf 15 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

15 ter. verzoekt de Commissie de lidstaten richtsnoeren en ondersteuning te bieden om hen te stimuleren vormen van besluitvorming in te voeren waarin personen met een handicap zelf een actieve rol spelen, in overeenstemming met het UNCRPD, teneinde de autonomie van deze personen te handhaven en hun vermogen om op te treden en handelingsbevoegdheid uit te oefenen niet te beperken; verzoekt de Commissie een aanbeveling op te stellen over handelingsbekwaamheid en ondersteunde besluitvorming;

Amendement 44

Ontwerpresolutie Paragraaf 15 quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

15 quater. is van mening dat het recht om zelfstandig te leven en deel uit te maken van de gemeenschap uitsluitend kan worden gewaarborgd als alternatieven voor instellingen worden ontwikkeld; benadrukt dat gemeenschapsgebaseerde ondersteunende diensten en regelingen voor ondersteund wonen personen met een handicap een betere levenskwaliteit bieden; verzoekt de Commissie en de lidstaten over te gaan van het model van instellingen en andere gescheiden huisvesting naar een persoonsgerichte aanpak, en passende

ondersteuning te bieden om de volledige inclusie van personen met een handicap te waarborgen; roept daarnaast op tot de vaststelling van een EU-strategie betreffende de overgang van institutionele zorg naar zelfstandig wonen en gemeenschapsgebaseerde diensten, op basis van verbeterde kwantitatieve en kwalitatieve gegevens over personen in de hele EU die in instellingen wonen; roept de Europese Commissie op om de lidstaten hierbij te ondersteunen;

Amendement 45

Ontwerpresolutie Paragraaf 15 quinquies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

15 quinquies. verzoekt de Commissie middelen toe te wijzen ten behoeve van oplossingen voor zelfstandig wonen voor personen met alle soorten handicaps, onder meer door het versterken van ondersteunde huisvesting, persoonlijke assistentie en autonome mobiliteit;

Amendement 46

Ontwerpresolutie Paragraaf 16

Ontwerpresolutie

Amendement

16. erkent dat personen met een handicap belemmeringen ondervinden bij de toegang tot onderwijs en werk, en wenst dat de vaardigheidsunie meer *investeert* in inclusief onderwijs, aanpassingen in en toegankelijkheid van digitale en beroepsopleidingen, en ondersteuning *biedt* bij de overgang naar werk door middel van aangepaste opleidingen en redelijke aanpassingen op de werkplek;

16. erkent dat personen met een handicap belemmeringen ondervinden bij de toegang tot onderwijs en werk, en wenst dat de *lidstaten en de* vaardigheidsunie meer *investeren* in inclusief onderwijs, aanpassingen in en toegankelijkheid van digitale en beroepsopleidingen, en ondersteuning *bieden* bij de overgang naar werk door middel van aangepaste opleidingen en redelijke aanpassingen op de werkplek;

Amendement 47

Ontwerpresolutie Paragraaf 17 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

17 bis. dringt er bij de Commissie op aan haar monitoring van het gebruik van EU-middelen te verbeteren, onder meer door te overwegen betalingen op te schorten, in te trekken of terug te vorderen als de verplichting tot eerbiediging van de grondrechten wordt geschonden; verwelkomt de nieuwe richtsnoeren van de Commissie voor zelfstandig wonen en inclusie in de gemeenschap in de context van EU-financiering en wijst erop dat in de financieringsverordeningen voor het volgende meerjarig financieel kader moet worden verwezen naar deze richtsnoeren;

Amendement 48

Ontwerpresolutie Paragraaf 17 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

17 ter. verzoekt de lidstaten met financiële steun van de EU inclusieve overgangscentra te ontwikkelen voor jongvolwassenen met een handicap waarvoor niet langer kinderbijslag wordt betaald; benadrukt dat deze centra onderwijs, vakopleidingen, gezondheidszorg en psychosociale diensten moeten aanbieden die specifiek gericht zijn op het bevorderen van zelfstandig leven en sociale inclusie;

Amendement 49

Ontwerpresolutie Paragraaf 20

Ontwerpresolutie

20. herinnert aan de essentiële rol van het ESF+ bij het ondersteunen van maatregelen ten behoeve van personen met een handicap en benadrukt dat het ESF+ behouden moet blijven als het belangrijkste instrument voor sociale cohesie; merkt echter op dat er in het kader van het ESF+ geen speciale middelen zijn gereserveerd om tegemoet te komen aan de behoeften van personen met een handicap; **onderstreept** dat de lidstaten dit fonds moeten gebruiken in overeenstemming met het UNCRPD;

Amendement

20. **verzoekt de Commissie gerichte middelen te reserveren voor de ondersteuning van personen met een handicap;** herinnert aan de essentiële rol van het ESF+ bij het ondersteunen van maatregelen ten behoeve van personen met een handicap en benadrukt dat het ESF+ behouden moet blijven als het belangrijkste instrument voor sociale cohesie; merkt echter op dat er in het kader van het ESF+ geen speciale middelen zijn gereserveerd om tegemoet te komen aan de behoeften van personen met een handicap; **benadrukt dat het ESF+ een belangrijk instrument is om de-institutionalisering in de lidstaten te ondersteunen waar dat mogelijk is;** **herinnert de lidstaten eraan dat zij dit fonds moeten gebruiken in overeenstemming met het UNCRPD en dat de randvoorwaarden die betrekking hebben op de verdragen en de-institutionalisering moeten worden gehandhaafd; roept de Commissie ertoe op middelen te reserveren voor de ondersteuning van zelfstandig wonen binnen gemeenschappen, met inbegrip van onderwijs, gepersonaliseerde werkgelegenheidssteun en hervormingen op het gebied van sociale bescherming die specifiek gericht zijn op personen met een handicap;**

Amendement 50

Ontwerpresolutie Paragraaf 21

Ontwerpresolutie

21. is van mening dat toegang tot betaalbare en toegankelijke huisvesting van goede kwaliteit een uitdaging vormt in de EU, met name **voor** personen met een handicap, en vraagt **daarom dat er** steun **wordt verleend** voor huisvesting, onder

Amendement

21. is van mening dat toegang tot betaalbare en toegankelijke huisvesting van goede kwaliteit een uitdaging vormt in de EU, met name **als het gaat om onafhankelijk wonen en sociale inclusie van** personen met een handicap, en vraagt

meer door gebruik te maken van de bestaande steun voor **renovatie**, en dat er in het kader van het cohesiebeleid van de EU een fonds wordt opgericht om toegankelijke en handicapinclusieve sociale huisvesting te ondersteunen;

*de lidstaten manieren te onderzoeken om steun **te verlenen** voor huisvesting, onder meer door gebruik te maken van de bestaande steun voor **renovatieprojecten**, en **wenst** dat er in het kader van het cohesiebeleid van de EU een fonds wordt opgericht om toegankelijke en handicapinclusieve sociale huisvesting te ondersteunen;*

Amendement 51

Ontwerpresolutie Paragraaf 22

Ontwerpresolutie

22. erkent de uitdagingen waarmee **vrouwen en meisjes** met een handicap te maken hebben en merkt op dat vrouwen met een handicap vaker worden geconfronteerd met geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld;

Amendement

22. erkent de uitdagingen waarmee **personen** met een handicap te maken hebben en merkt op dat vrouwen met een handicap **in al hun diversiteit en van alle achtergronden** vaker worden geconfronteerd met geweld tegen vrouwen, **cybergeweld** en huiselijk geweld, **met inbegrip van gedwongen sterilisatie, gedwongen abortus en beperking van de bewegingsvrijheid; verzoekt de Commissie dit belangrijke raakvlak tussen gender en handicap te onderzoeken; roept de Commissie ertoe op een krachtig standpunt in te nemen ten aanzien van het verbod op gedwongen sterilisatie, zonder uitzondering op grond van handicap of handelingsbekwaamheid, en te zorgen voor gelijke toegang tot seksuele en reproductieve gezondheidszorg, toegang tot de rechter en schadevergoeding voor slachtoffers, en alle EU-lidstaten die dit nog niet gedaan hebben aan te moedigen het Verdrag van Istanbul te ratificeren^{1 bis};**

^{1 bis} **Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld ("Verdrag van Istanbul").**

Amendement 52

Ontwerpresolutie Paragraaf 22 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

22 bis. betreurt dat veel minderjarigen met een handicap nog steeds te maken hebben met sociale uitsluiting en op school niet de nodige steun krijgen; dringt er bij de bevoegde autoriteiten in de lidstaten op aan in dit verband de nodige regelingen te treffen en tegemoet te komen aan de behoeften van kinderen;

Amendement 53

Ontwerpresolutie Paragraaf 22 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

22 ter. benadrukt dat personen met een handicap een groter risico lopen het slachtoffer te worden van haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven; is ingenomen met het voorstel van de Commissie om de lijst van EU-misdrijven uit te breiden tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven; dringt er bij de Raad op aan stappen te ondernemen om dit proces goed af te ronden;

Amendement 54

Ontwerpresolutie Paragraaf 23

Ontwerpresolutie

Amendement

23. herinnert eraan dat de rechten van **vrouwen** met een handicap en hun rol als actieve deelnemers aan de samenleving zichtbaarheid moeten krijgen;

23. herinnert **de Commissie en de lidstaten** eraan dat de rechten van **personen** met een handicap en hun rol als actieve deelnemers aan de samenleving zichtbaarheid moeten krijgen, **bijvoorbeeld door middel van**

bewustmakingscampagnes, met name gericht op kinderen en jongeren, die zijn opgezet met de actieve betrokkenheid van de rechtstreeks betrokken personen en de maatschappelijke organisaties die hen vertegenwoordigen;

Amendement 55

Ontwerpresolutie Paragraaf 24

Ontwerpresolutie

24. verzoekt de Commissie de belemmeringen voor toegang tot gezondheidszorg voor **vrouwen** in al hun diversiteit op EU-niveau aan te pakken, met inbegrip van de belemmeringen waarmee vrouwen en meisjes met een handicap worden geconfronteerd;

Amendement

24. verzoekt de Commissie **en de lidstaten** de belemmeringen voor toegang tot gezondheidszorg voor **personen** in al hun diversiteit op EU-niveau aan te pakken, met inbegrip van de belemmeringen waarmee vrouwen en meisjes met een handicap worden geconfronteerd;

Amendement 56

Ontwerpresolutie Paragraaf 24 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

24 bis. dringt er bij de lidstaten op aan erop toe te zien dat communicatie op het gebied van gezondheidszorg toegankelijk is voor dove, slechthorende en doofblinde personen, in overeenstemming met artikel 25 van het UNCRPD en nationale wetgeving;

Amendement 57

Ontwerpresolutie Paragraaf 25

Ontwerpresolutie

Amendement

25. verzoekt de Commissie meer

25. verzoekt de Commissie **en de**

inspanningen te leveren ter bestrijding van discriminatie van vrouwen met een handicap, die nog steeds te maken hebben met hoge werkloosheidscijfers en lagere lonen;

lidstaten meer inspanningen te leveren ter bestrijding van discriminatie van vrouwen met een handicap, die nog steeds te maken hebben met hoge werkloosheidscijfers en lagere lonen;

Amendement 58

Ontwerpresolutie Paragraaf 25 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

25 bis. *wijst de Commissie op haar voornemen om een studie uit te voeren inzake een evaluatie van de uitvoering van artikel 30 van het UNCPRD, teneinde de lidstaten te ondersteunen bij de ontwikkeling en uitvoering van beleid om te zorgen voor een grotere deelname van en meer steun aan personen met een handicap in sport, cultuur, kunst en vrijetijdsbesteding; benadrukt met name het belang van toegang tot sport- en recreatievoorzieningen voor kinderen met een handicap, als essentiële voorwaarden voor hun fysieke, psychologische en sociale welzijn en hun inclusie in de samenleving;*

Amendement 59

Ontwerpresolutie Paragraaf 25 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

25 ter. *betreurt ten eerste het voornemen van de Commissie om de horizontale antidiscriminatie-richtlijn uit haar werkprogramma voor 2025 te schrappen en dringt er bij de Commissie op aan dit besluit onmiddellijk te heroverwegen, met inachtneming van de meerderheidsstandpunten in zowel het Parlement als de Raad; dringt er bij de Commissie op aan zich te blijven*

inspannen om een Unie van gelijkheid tot stand te brengen en dit dossier te deblokkeren; dringt er bij de lidstaten op aan om zo spoedig mogelijk een compromisakkoord vast te stellen; spreekt nogmaals zijn steun uit voor voorstellen inzake antidiscriminatiewetgeving ter bescherming van het recht op gelijkheid van personen met een handicap op alle terreinen van het leven;

Amendement 60

Ontwerpresolutie Paragraaf 25 quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

25 quater. verzoekt de lidstaten zich hard te maken voor ondersteuning waarmee personen met een handicap hun rechten kunnen uitoefenen op alle terreinen van het leven en met betrekking tot de toegang tot de rechter, zoals het verstrekken van procedurele voorzieningen, waaronder vertolking in gebarentaal, het afleggen van een getuigenverklaring per video, en informatie in braille of gemakkelijk leesbare formaten;

Amendement 61

Ontwerpresolutie Paragraaf 25 quinquies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

25 quinquies. verzoekt de Commissie er in overeenstemming met het UNCRPD op toe te zien dat digitale omgevingen en communicatietoepassingen in gelijke mate toegankelijk zijn voor personen met een handicap, teneinde hun recht op toegang tot informatie en op vrijheid van meningsuiting te eerbiedigen, met de nodige aandacht voor het recht op

Amendement 62

Ontwerpresolutie Paragraaf 25 sexies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

25 sexies. *herinnert eraan dat zowel de EU als de lidstaten meer maatregelen moeten nemen om de tenuitvoerlegging van het Handvest van de grondrechten van de EU en het UNCRPD te waarborgen en de bescherming van rechten te versterken, met inachtneming van hun respectieve bevoegdheden; dringt er bij de Commissie op aan de nodige steun te verlenen aan de lidstaten om te waarborgen dat voldoende middelen worden toegewezen aan de organen die zijn aangewezen overeenkomstig artikel 33, lid 2, van het UNCRPD, zodat deze organen hun taken op doelmatige en efficiënte wijze kunnen vervullen;*

Amendement 63

Ontwerpresolutie Paragraaf 26

Ontwerpresolutie

Amendement

26. dringt **erop** aan dat de EU kandidaat-lidstaten ondersteunt bij het nemen van concrete maatregelen om vóór hun toetreding aan de toegankelijkheidsnormen van de EU te voldoen;

26. *verzoekt de Commissie en de lidstaten meer inspanningen te leveren om gelijke rechten voor personen met een handicap buiten de EU te waarborgen, met name in de kandidaat-lidstaten; dringt er daarom op* aan dat de EU kandidaat-lidstaten ondersteunt **en expertise biedt** bij het nemen van concrete maatregelen om vóór hun toetreding aan de toegankelijkheidsnormen van de EU te voldoen;

Amendement 64

Ontwerpresolutie Paragraaf 27

Ontwerpresolutie

27. onderstreept dat de Unie de dimensie van de rechten van personen met een handicap verder moet mainstreamen in haar externe optreden en samenwerkingsbeleid, met name in het genderactieplan en het actieplan inzake mensenrechten en democratie, en verzoekt de Commissie een EU-actieplan voor personen met een handicap in het kader van het externe optreden voor te leggen;

Amendement

27. onderstreept dat de Unie de dimensie van de rechten van personen met een handicap verder moet mainstreamen in haar externe optreden en samenwerkingsbeleid, met name in het genderactieplan en het actieplan inzake mensenrechten en democratie, en verzoekt de Commissie een EU-actieplan voor personen met een handicap in het kader van het externe optreden voor te leggen, ***dat onder meer inhoudt dat bindende criteria betreffende de inclusie van personen met een handicap moeten worden opgenomen in alle relevante door de EU gefinancierde programma's voor buitenlandse hulp en ontwikkeling, en dat de actieve deelname van organisaties voor mensen met een handicap uit partnerlanden moet worden gewaarborgd;***

Amendement 65

Ontwerpresolutie Paragraaf 30

Ontwerpresolutie

30. verzoekt de Commissie het Parlement op politiek niveau bij het Gehandicaptenplatform te betrekken en een interinstitutionele gestructureerde dialoog op te zetten om de inclusie van personen met een handicap in de lidstaten op alle gebieden en in alle beleidsmaatregelen te volgen, te monitoren en te evalueren, best practices uit te wisselen en aanbevelingen te doen;

Amendement

30. verzoekt de Commissie het Parlement op politiek niveau bij het Gehandicaptenplatform te betrekken en een interinstitutionele gestructureerde dialoog op te zetten om de inclusie van personen met een handicap in de lidstaten op alle gebieden en in alle beleidsmaatregelen te volgen, te monitoren en te evalueren, best practices uit te wisselen en aanbevelingen te doen; ***beveelt aan personen met een handicap en hun vertegenwoordigers te betrekken bij het opstellen van en het houden van toezicht op de regelgeving die van invloed is op hun rechten, gezien hun rechtstreekse ervaring en expertise;***

Amendement 66

Ontwerpresolutie Paragraaf 31

Ontwerpresolutie

31. verzoekt de Commissie om na afloop van de omzettingstermijn evaluatieverslagen over de tenuitvoerlegging van verordeningen en richtlijnen in verband met personen met een handicap in te dienen en de nodige maatregelen te nemen;

Amendement

31. verzoekt de Commissie om na afloop van de omzettingstermijn evaluatieverslagen over de tenuitvoerlegging van verordeningen en richtlijnen in verband met personen met een handicap in te dienen en de nodige maatregelen te nemen; ***verzoekt de lidstaten over te gaan tot omzetting van deze verordeningen en richtlijnen binnen de gestelde termijnen en op zo daadkrachtig mogelijke wijze;***

BIJLAGE: BEKENDMAKING VAN INPUT

De rapporteur voor advies verklaart onder haar exclusieve verantwoordelijkheid geen input in het verslag te hebben opgenomen van belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister¹ vallen of van vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades, die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moeten worden vermeld.

¹ Interinstitutioneel Akkoord van 20 mei 2021 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over een verplicht transparantieregister (PB L 207 van 11.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	15.7.2025
Uitslag eindstemming	+:60 -:0 0:14
Bij de eindstemming aanwezige leden	Magdalena Adamowicz, Abir Al-Sahlan, Giuseppe Antoci, Francisco Assis, Malik Azmani, Nikola Bartůšek, Krzysztof Brejza, Saskia Bricmont, Jaroslav Bžoch, Mélissa Camara, Susanna Ceccardi, Caterina Chinnici, Alessandro Ciriani, Lena Düpont, Marieke Ehlers, Estrella Galán, Raquel García Hermida-van der Walle, Evin Incir, Paolo Inselvini, Irena Joveva, Erik Kaliňák, Marina Kaljurand, Mariusz Kamiński, Assita Kanko, Fabienne Keller, Moritz Körner, Murielle Laurent, Fabrice Leggeri, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Michael McNamara, Ana Catarina Mendes, Verena Mertens, Nadine Morano, Matjaž Nemec, Ana Miguel Pedro, Chloé Ridel, Ilaria Salis, Birgit Sippel, Krzysztof Śmiszek, Petra Steger, Cecilia Strada, Tineke Strik, Georgiana Teodorescu, Tomas Tobé, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Kristian Vigenin, Charlie Weimers, Sophie Wilmès, Ewa Zajączkowska-Hernik, Alessandro Zan, Javier Zarzalejos
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Konstantinos Arvanitis, Fredis Beleris, David Casa, Geadis Gead, Monika Hohlmeier, Nikola Minchev, Hannah Neumann, João Oliveira, Leoluca Orlando, Oliver Schenk, Alexander Sell, Sander Smit, António Tânger Corrêa, Pekka Toveri, Roberto Vannacci
Bij de eindstemming aanwezige leden als bedoeld in art. 216, lid 7, van het Reglement	Laurent Castillo, Christian Doleschal, Pietro Fiocchi, Pär Holmgren, Andrey Kovatchev, Andrea Wechsler

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

60	+
ECR	Ciriani Alessandro, Geadí Geadis, Kaminski Mariusz, Kanko Assita, Teodorescu Georgiana, Weimers Charlie
NI	Kalinák Erik
PPE	Adamowicz Magdalena, Beleris Fredis, Brejza Krzysztof, Casa David, Castillo Laurent, Chinnici Caterina, Doleschal Christian, Düpont Lena, Hohlmeier Monika, Kovatchev Andrey, Lenaers Jeroen, Mertens Verena, Morano Nadine, Pedro Ana Miguel, Schenk Oliver, Smit Sander, Tobé Tomas, Toveri Pekka, Wechsler Andrea, Zarzalejos Javier
Renew	Al-Sahlaní Abir, Azmani Malik, García Hermida-van der Walle Raquel, Joveva Irena, Keller Fabienne, Körner Moritz, McNamara Michael, Minchev Nikola, Wilmès Sophie
S&D	Assis Francisco, Incir Evin, Kaljurand Marina, Laurent Murielle, López Aguilar Juan Fernando, Mendes Ana Catarina, Nemec Matjaz, Ridel Chloé, Sippel Birgit, Smiszek Krzysztof, Strada Cecilia, Vigenin Kristian, Zan Alessandro
The Left	Antoci Giuseppe, Arvanitis Konstantinos, Galán Estrella, Oliveira João, Salis Ilaria
Verts/ALE	Bricmont Saskia, Camara Mélissa, Holmgren Pär, Neumann Hannah, Orlando Leoluca, Strik Tineke

0	-
----------	----------

14	0
ECR	Fiocchi Pietro, Inselvini Paolo
ESN	Sell Alexander, Uhrík Milan, Zajackowska-Hernik Ewa
PfE	Bartusek Nikola, Bzoch Jaroslav, Ceccardi Susanna, Ehlers Marieke, Leggeri Fabrice, Steger Petra, Tânger Corrêa António, Vandendriessche Tom, Vannacci Roberto

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding(en)

18.7.2025

ADVIES VAN DE COMMISSIE VROUWENRECHTEN EN GENDERGELIJKHEID

aan de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken

inzake de EU-strategie voor de rechten van personen met een handicap na 2024
(2025/2057(INI))

Rapporteur voor advies: Giusi Princi

AMENDEMENTEN

De Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid dient bij de bevoegde Commissie werkgelegenheid en sociale zaken het volgende in:

Amendement 1

**Ontwerpresolutie
Visum 4 bis (nieuw)**

Ontwerpresolutie

Amendement

- ***gezien het VN-Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen van 18 december 1979,***

Amendement 2

**Ontwerpresolutie
Visum 4 ter (nieuw)**

Ontwerpresolutie

Amendement

- ***gezien het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (Verdrag van Istanbul) van 11 mei 2011, dat in de EU in werking is getreden op 1 oktober 2023,***

Amendement 3

**Ontwerpresolutie
Visum 4 quater (nieuw)**

Ontwerpresolutie

Amendement

- ***gezien de slotopmerkingen van het VN-Comité voor de rechten van personen met een handicap (UNCRPD-Comité) van 21 maart 2025 over de gecombineerde tweede en derde periodieke verslagen van de Europese Unie,***

Amendement 4

Ontwerpresolutie Visum 4 quinquies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

— **gezien het verslag van 2 augustus 2022 van de vijftiende zitting van de Conferentie van de staten die partij zijn bij het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap^{1 bis} en gezien de nota van het secretariaat voor de vijftiende zitting van de Conferentie van de staten die partij zijn bij het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap^{1 ter},**

1 bis **CRPD/CSP/2022/5.**

1 ter **CRPD/CSP/2022/4.**

Amendement 5

Ontwerpresolutie Visum 4 sexes (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

— **gezien het Handvest inzake de integratie van mensen met een handicap in het humanitaire optreden,**

Amendement 6

Ontwerpresolutie Visum 11 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

— **gezien Richtlijn (EU) 2019/1158 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven voor ouders en mantelzorgers en tot intrekking van Richtlijn 2010/18/EU van de Raad,^{1 bis}**

¹ bis **PB L 188 van 12.7.2019, blz. 79, ELI:**
<http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1158/oj>

Amendement 7

Ontwerpresolutie Visum 17 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

– ***gezien de mededeling van de
Commissie van 5 maart 2020 getiteld
“Een Unie van gelijkheid: strategie voor
gendergelijkheid 2020-2025”
(COM(2020)0152),***

Amendement 8

Ontwerpresolutie Visum 17 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

– ***gezien de mededeling van de
Commissie van 7 maart 2025 getiteld
“Een routekaart voor vrouwenrechten”
(COM(2025)0097),***

Amendement 9

Ontwerpresolutie Visum 32 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

– ***gezien zijn resolutie van 6 juli
2022 inzake intersectionele discriminatie
in de Europese Unie: de
sociaaleconomische situatie van vrouwen
van Afrikaanse, Midden-Oosterse,
Latijns-Amerikaanse en Aziatische
afkomst¹ bis,***

Amendement 10

Ontwerpresolutie Visum 35 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

– *gezien zijn resolutie van
29 november 2018 over de situatie van
vrouwen met een handicap^{1 bis},*

^{1 bis} PB C 363 van 28.10.2020, blz. 164.

Amendement 11

Ontwerpresolutie Overweging A

Ontwerpresolutie

Amendement

A. overwegende dat de Commissie op 3 maart 2021 de strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030 (hierna “de strategie” genoemd) heeft voorgesteld met als doel gelijke kansen en volledige inclusie van personen met een handicap in Europa en de rest van de wereld te bevorderen;

A. overwegende dat de Commissie op 3 maart 2021 de strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030 (hierna “de strategie” genoemd) heeft voorgesteld met als doel gelijke kansen en volledige inclusie van personen met een handicap in Europa en de rest van de wereld te bevorderen; *overwegende dat de strategie onvoldoende gericht is op de rechten van vrouwen met een handicap en op hun specifieke uitdagingen en behoeften, zoals aangegeven door het VN-Comité voor de rechten van personen met een handicap in zijn slotopmerkingen over de gecombineerde tweede en derde periodieke verslagen van de Europese Unie; overwegende dat bij het verzamelen van gegevens geen adequaat beeld wordt verkregen van het effect van validisme bij het bestendigen van stereotypen en discriminatie, en onvoldoende rekening wordt gehouden met de kwesties inclusie en intersectionaliteit; overwegende dat een alomvattende en vergelijkbare*

gegevensverzameling op EU-niveau van essentieel belang is voor het uitstippelen van doeltreffend en gericht ondersteuningsbeleid voor personen met een handicap en hun gezinnen;

Amendement 12

Ontwerpresolutie
Overweging A bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

A bis. overwegende dat noch in de routekaart voor vrouwenrechten van de Commissie, noch in de strategie voor gendergelijkheid 2020-2025 voldoende rekening wordt gehouden met de rechten van vrouwen met een handicap, laat staan dat deze worden beschermd; overwegende dat bij de manier waarop het genderactieplan III in het kader van het externe optreden van de EU wordt uitgevoerd niet altijd rekening wordt gehouden met de ervaringen van personen – zoals vrouwen met een handicap – die worden geconfronteerd met meervoudige en intersectionele vormen van discriminatie;

Amendement 13

Ontwerpresolutie
Overweging B bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

B bis. overwegende dat kinderen met een handicap in veel lidstaten nog steeds in een gesegregeerde omgeving onderwijs volgen en geconfronteerd worden met aanzienlijke belemmeringen voor inclusief onderwijs; overwegende dat deze belemmeringen onder meer worden gevormd door een tekort aan gekwalificeerde leraren en ondersteunend personeel, een gebrek aan redelijke

aanpassingen, ontoegankelijke schoolinfrastructuur, starre en gestandaardiseerde leerplannen die niet tegemoetkomen aan uiteenlopende leerbehoeften, alsook hardnekkige stigmatisering en discriminerende opvattingen; overwegende dat uit een intersectionele analyse van onderwijsresultaten per geslacht en handicap blijkt dat vrouwen met een handicap met slechts 18 % het laagste percentage afgestudeerden in het tertiair onderwijs zijn; overwegende dat het percentage vrouwen zonder handicap dat een tertiaire kwalificatie heeft daarentegen het hoogst is, namelijk 34 %; overwegende dat er weliswaar enige vooruitgang is geboekt met de invoering van de Europese gehandicaptenkaart, maar dat het Erasmus+-programma geen volledige dekking biedt voor aan handicaps gerelateerde uitgaven, zoals individuele ondersteuning in het buitenland en toegang tot naar behoren uitgeruste huisvesting voor jongeren en studenten, en geen rekening houdt met de specifieke behoeften van vrouwelijke studenten met een handicap, bijvoorbeeld als het gaat om hun seksuele en reproductieve gezondheid;

Amendement 14

Ontwerpresolutie Overweging C

Ontwerpresolutie

C. overwegende dat, zoals wordt erkend in de mededeling van de Commissie over de vaardigheidsunie, personen met een handicap worden geconfronteerd met aanhoudende problemen bij de toegang tot werk en opleiding van hoge kwaliteit, en dat de bestaande programma's vaak tekortschieten als het erom gaat adequaat in hun behoeften te voorzien of

Amendement

C. overwegende dat, zoals wordt erkend in de mededeling van de Commissie over de vaardigheidsunie, personen met een handicap worden geconfronteerd met aanhoudende problemen bij de toegang tot werk en opleiding van hoge kwaliteit, en dat de bestaande programma's vaak tekortschieten als het erom gaat adequaat in hun behoeften te voorzien of

toegankelijkheid te waarborgen;

toegankelijkheid te waarborgen;
overwegende dat vrouwen met een handicap minder goed vertegenwoordigd zijn in de hogere niveaus van het onderwijs en het beroepsleven, deels als gevolg van hardnekkige stereotypen; overwegende dat dit vooral merkbaar is bij loopbanen in wetenschap, technologie, engineering en wiskunde (STEM), waar vrouwen met zintuiglijke, verborgen of zichtbare handicaps extra belemmeringen ondervinden vanwege de ontoegankelijkheid van leermiddelen en leeromgevingen; overwegende dat er dringend meer toegankelijke onderwijsmiddelen moeten worden ontwikkeld en in de praktijk moeten worden ingevoerd om gelijke kansen te waarborgen;

Amendement 15

Ontwerpresolutie Overweging C bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

C bis. overwegende dat vrouwen met een handicap worden geconfronteerd met aanzienlijke belemmeringen en kloven op de Europese arbeidsmarkt: zo heeft slechts 49 % van hen een betaalde baan, tegenover 69,3 % van de vrouwen zonder handicap; overwegende dat voorts slechts 20 % van de vrouwen met een handicap^{1 bis} een voltijdse baan heeft, tegenover 29 % van de mannen met een handicap, 48 % van de vrouwen zonder handicap en 64 % van de mannen zonder handicap^{1 ter};

^{1 bis} Europees Gehandicaptenforum, 2023

^{1 ter} Europees Gehandicaptenforum,
<https://www.edf-feph.org/content/uploads/2022/09/EDF-recommendations-on-employment-of-women-with-disabilities-September-2022->

Amendement 16

Ontwerpresolutie Overweging C ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

C ter. overwegende dat er onder de bevolking in de werkende leeftijd (20-64 jaar) nog steeds grote verschillen bestaan tussen mannen en vrouwen, met 46,8 % economisch inactieve vrouwen met een handicap tegenover 42,9 % van hun mannelijke tegenhangers^{1 bis}; overwegende dat slechts 51,3 % van de actieve personen in de werkende leeftijd met een handicap in de EU een betaalde baan heeft, wat aanzienlijk minder is dan de 75,6 % van de personen zonder handicap; overwegende dat de hieruit voortvloeiende “arbeidsparticipatiekloof voor personen met een handicap” 24,4 % bedraagt, waarbij het percentage in sommige lidstaten nog lager is dan het gemiddelde;

^{1 bis} Eurostat, Activiteitscijfers naar invaliditeitsniveau (activiteitsbeperking) en opleidingsniveau, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/lfsa_argaedd__custom_13947475/default/table?lang=en; Working Paper 124 van de Internationale Arbeidsorganisatie, “A study on the employment and wage outcomes of people with disabilities”, https://www.ilo.org/sites/default/files/2024-08/WP124_web.pdf.

Amendement 17

Ontwerpresolutie Overweging E

Ontwerpresolutie

E. overwegende dat 28,4 % van de personen met een handicap door armoede of sociale uitsluiting wordt getroffen of risico loopt op armoede of sociale uitsluiting, tegenover 18,4 % van de personen zonder handicap;

Amendement

E. overwegende dat 28,4 % van de personen met een handicap door armoede of sociale uitsluiting wordt getroffen of risico loopt op armoede of sociale uitsluiting, tegenover 18,4 % van de personen zonder handicap; **overwegende dat 29,8 % van de vrouwen met een handicap risico loopt op armoede en sociale uitsluiting, tegenover 27,6 % van de mannen met een handicap en 17,3 % van de vrouwen zonder handicap^{1 bis}; overwegende dat intersectionele belemmeringen, zoals die op het gebied van onderwijs en vaardighedenontwikkeling, belemmeringen voor werkgelegenheid en economische onafhankelijkheid, in combinatie met de hogere kosten van levensonderhoud als gevolg van uitgaven in verband met handicaps, tot de belangrijkste factoren behoren die bijdragen tot het hogere risico op armoede waarmee vrouwen met een handicap worden geconfronteerd, alsook de bijzonder moeilijke situatie van gezinnen met een kind met een handicap, en met name alleenstaande moeders en verzorgers, die vaak te maken hebben met meervoudige economische en verzorgings- en huisvestingsgerelateerde belemmeringen, en die geen toegang hebben tot adequate overheidssteun;**

^{1 bis} Europese Commissie, Verslag over gendergelijkheid in de EU 2025, <https://data.europa.eu/doi/10.2838/5262357>.

Amendement 18

Ontwerpresolutie Overweging F

Ontwerpresolutie

Amendement

F. overwegende dat vrouwen met een handicap 29,2 % van de vrouwelijke bevolking in de EU uitmaken en dat zij op alle gebieden van het leven worden geconfronteerd met uitsluiting en discriminatie alsook met hoge percentages geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld;

F. overwegende dat vrouwen met een handicap 29,2 % van de vrouwelijke bevolking in de EU uitmaken en dat zij op alle gebieden van het leven worden geconfronteerd met uitsluiting en discriminatie, **waaronder beperkte toegang tot onderwijs, gezondheidszorg en justitie**, alsook met hoge percentages geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, **waarbij vrouwen met een handicap twee tot vijf keer vaker te maken krijgen met geweld dan vrouwen zonder handicap, waaronder gendergerelateerd, seksueel en huiselijk geweld en vormen van geweld die specifiek zijn voor mensen met een handicap, zoals gedwongen sterilisatie^{1 bis} en gedwongen abortus**; overwegende dat 34 % van de vrouwen met een gezondheidsprobleem of een handicap ooit slachtoffer is geweest van fysiek of seksueel geweld door een partner^{1 ter}; overwegende dat dergelijk geweld ernstige gevolgen heeft voor de gezondheid en leidt tot psychologisch trauma en sociale en economische uitsluiting; overwegende dat de huidige maatregelen ter bescherming van de rechten van personen met een handicap, met inbegrip van slachtoffers van criminaliteit — met name minderjarigen — in dit verband vaak ontoegankelijk zijn of nalaten de nodige adequate en redelijke aanpassingen te bieden^{1 quater};

^{1 bis} Europees Gehandicaptenforum, “Combating violence against women with disabilities”, <https://www.edf-feph.org/content/uploads/2024/11/Guide-Combating-violence-against-women-with-disabilities.pdf>.

^{1 ter} UN Women, Nota over seksuele intimidatie tegen vrouwen met een handicap in het beroepsleven en in het onderwijs, <https://www.unwomen.org/sites/default/files/Headquarters/Attachments/Sections/Library/Publications/2020/Discussion->

paper-Sexual-harassment-against-women-with-disabilities-en.pdf.

^{1 quater} EU-strategie voor de rechten van personen met een handicap (zie ANED, 2018, blz. 103f).

Amendement 19

Ontwerpresolutie Overweging F bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

F bis. overwegende dat vrouwen en meisjes met een handicap worden gevormd door intersectionele identiteiten die kunnen leiden tot specifieke vormen van discriminatie, die verboden zijn op grond van artikel 21 van het Handvest van de grondrechten van de EU, zoals discriminatie op uiteenlopende gronden waaronder gender, geslacht, kenmerken, ras, huidskleur, etnische of sociale afkomst, genetische kenmerken, taal, godsdienst of overtuiging, politieke overtuiging, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte, handicap, leeftijd of seksuele gerichtheid, alsmede discriminatie tegen daklozen, vluchtelingen, migranten, Roma en andere minderheden, hetgeen nog verder kan worden verergerd door sociale en economische factoren, met name voor mensen die in armoede leven of een bepaalde etnische, religieuze of raciale achtergrond hebben; overwegende dat deze ongelijkheden worden verergerd door intersectionele vormen van discriminatie op grond van gender en handicap, en dat vrouwen en meisjes met een handicap vaak ook worden blootgesteld aan aanvullende vormen van discriminatie, zoals de hierboven genoemde; overwegende dat intersectionele discriminatie voor vrouwen met een handicap gevolgen heeft op elk gebied van hun leven;

Amendement 20

Ontwerpresolutie Overweging F ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

F ter. overwegende dat het gezin een sleutelrol speelt bij de ondersteuning en inclusie van personen met een handicap, en dat is aangetoond dat met name vrouwen, vaak in de rol van moeder, zus of dochter, nog steeds het vaakst onbetaalde zorg verlenen, hetgeen nog steeds ondergewaardeerd wordt; overwegende dat zorgtaken in het gezin gelijkelijk moeten worden verdeeld tussen mannen en vrouwen;

Amendement 21

Ontwerpresolutie Overweging F quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

F quater. overwegende dat lhbtq+-personen met een handicap te maken krijgen met meervoudige en intersectionele vormen van discriminatie, zoals problemen bij de toegang tot passende en respectvolle zorg, dat zij het vaakst ongepaste opmerkingen krijgen van zorgverleners, en een aanzienlijk groter risico lopen op fysiek geweld, waarbij in bijna de helft van de gevallen sprake is van seksueel geweld;

Amendement 22

Ontwerpresolutie Overweging F quinquies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

F quinquies. overwegende dat personen met een handicap, in het bijzonder vrouwen en meisjes, worden geconfronteerd met belemmeringen in verband met hun seksuele en reproductieve gezondheid; overwegende dat gedwongen sterilisatie, een ernstige schending van de mensenrechten, in 14 lidstaten nog steeds legaal of niet uitdrukkelijk verboden is, en dat in drie lidstaten de sterilisatie van minderjarigen is toegestaan;

Amendement 23

Ontwerpresolutie Overweging F sexes (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

F sexes. overwegende dat in de EU gedwongen sterilisatie een ernstige schending van de grondrechten vormt en dat personen met een handicap tegen deze praktijk moeten worden beschermd door het EU-Handvest en het UNCRPD; overwegende dat het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft bekrachtigd dat staten de plicht hebben om juridische waarborgen te bieden tegen sterilisatie zonder toestemming; overwegende dat gedwongen sterilisatie in Richtlijn (EU) 2024/1385^{1 bis} wordt aangemerkt als een vorm van geweld tegen vrouwen;

^{1 bis} Richtlijn (EU) 2024/1385 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (PB L, 2024/1385, 24.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj>).

Amendement 24

Ontwerpresolutie

Overweging F septies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

F septies. overwegende dat wettelijke en fysieke beperkingen die personen met een handicap beletten deel te nemen aan het politieke leven in strijd zijn met artikel 29 van het UNCRPD, en dat ongeveer 400 000 kiezers hun stemrecht bij de Europese verkiezingen op deze manier wordt ontnomen; overwegende dat problematiek zoals haatzaaiende uitlatingen, intimidatie, stereotypen en vooroordelen in de politiek erger is voor vrouwen met een handicap die meerdere intersectionele identiteiten hebben; overwegende dat vrouwen en meisjes met een handicap, met name vrouwen en meisjes die in plattelandsgebieden wonen of tot gemarginaliseerde gemeenschappen behoren, te maken hebben met meervoudige en intersectionele vormen van discriminatie, die hun toegang tot onderwijs, gezondheidszorg, werk en deelname aan het openbare leven belemmeren; overwegende dat overeenkomstig artikel 23 van het UNCRPD de rechten van personen met een handicap, met name vrouwen, moeten worden ondersteund in alle aangelegenheden die verband houden met huwelijk, gezin en ouderschap, alsook wat betreft het stichten van een gezin en de deelname aan het gezinsleven, op voet van gelijkheid met anderen, zonder discriminatie en met adequate toegang tot ondersteunende diensten, ook met het oog op de aanpak van uitdagingen op het gebied van het evenwicht tussen werk en privéleven^{1 bis};

^{1 bis} UNCRPD, artikel 23 over de eerbiediging van de woning en het gezin.

Amendement 25

Ontwerpresolutie
Overweging F octies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

F octies. overwegende dat vrouwen en meisjes met een verstandelijke, cognitieve of psychosociale handicap vaak op ongeloof stuiten wanneer ze misbruik melden en vaak buiten het strafproces worden gehouden, vooral wanneer ze geen handelingsbekwaamheid meer hebben, zoals in het geval van personen binnen het autismespectrum; overwegende dat in de huidige EU-wetgeving gedwongen sterilisatie, seksuele intimidatie of andere vormen van gendergerelateerd geweld, die onevenredig vaak vrouwen met een handicap treffen, niet uitgebreid aan de orde worden gesteld; overwegende dat de toegang tot gespecialiseerde diensten voor slachtoffers met een handicap ontoereikend blijft en er geen aangepaste beschermingsmechanismen zijn voor dove vrouwen en meisjes bij de toegang tot diensten of het melden van misbruik;

Amendement 26

Ontwerpresolutie
Overweging G bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

G bis. overwegende dat de vooruitgang bij het waarborgen van gelijke toegang en non-discriminatie voor personen met een handicap verschilt van lidstaat tot lidstaat en per regio, met inbegrip van ultraperifere gebieden, waarbij vrouwen en meisjes met een handicap met bijzondere uitdagingen worden geconfronteerd gezien de intersectionele ongelijkheden – als gevolg van zowel hun gender als hun handicap – en discriminatie die onder meer gevolgen hebben voor de toegang tot onderwijs,

werkgelegenheid, gezondheidszorg en bescherming tegen geweld; overwegende dat hun situatie in het overheidsbeleid vaak over het hoofd wordt gezien;

Amendement 27

Ontwerpresolutie Overweging G ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

G ter. overwegende dat vrouwen en meisjes met een handicap onevenredig zwaar worden getroffen door crises, waaronder noodsituaties op gezondheidsgebied, gewapende conflicten en humanitaire crises, en klimaatgerelateerde rampen, en overwegende dat hun behoeften vaak over het hoofd worden gezien, terwijl zij worden geconfronteerd met grotere belemmeringen voor de toegang tot nooddiensten, gezondheidszorg, met inbegrip van diensten op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, opvangplekken en informatie; overwegende dat in het UNCRPD wordt erkend dat de rechten van personen met een handicap volgens een wereldwijde enquête bijzonder nadelig worden beïnvloed in noodsituaties^{1 bis}; overwegende dat 84 % van de ondervraagde personen met een handicap verklaarde geen persoonlijk paraatheidsplan voor rampen te hebben, een toename ten opzichte van 71 % in 2013, en overwegende dat 56 % aangaf niet op de hoogte te zijn van of geen toegang te hebben tot informatie over rampenrisico's; overwegende dat slechts 8 % van de respondenten aangaf dat in lokale rampenrisicoverminderingssystemen aandacht was besteed aan de specifieke behoeften van personen met een handicap, en dat 86 % aangaf niet te hebben deelgenomen aan besluitvorming

en planning op gemeenschapsniveau inzake rampenrisicovermindering; overwegende dat bij crisisparaatheid, crisisrespons en humanitaire beleidsmaatregelen en -plannen een intersectioneel gender- en gehandicaptenperspectief moet worden gehanteerd om gelijke bescherming en participatie te waarborgen;

^{1 bis} Wereldwijde enquête 2023 van het VN-Bureau voor rampenrisicovermindering over personen met een handicap en rampen.

Amendement 28

Ontwerpresolutie Overweging G quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

G quater. overwegende dat vrouwen in lage- en middeninkomenslanden naar schatting tot wel drie vierde van de personen met een handicap uitmaken en een groter risico op armoede lopen dan mannen met een handicap doordat zij minder toegang hebben tot onderwijs en beroepsopleiding en ontwikkelingsmogelijkheden; overwegende dat vrouwen met een handicap beperkte toegang hebben tot gezondheidsdiensten, zoals diensten op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, en bij de toegang tot dergelijke diensten met stigmatisering en negatieve attitudes te maken krijgen; overwegende dat zij vaak over het hoofd worden gezien in ontwikkelingsbeleid en -programma's, en overwegende dat vrouwen en meisjes met een handicap niet worden genoemd in duurzameontwikkelingsdoelstelling 5 van de VN inzake gendergelijkheid; overwegende dat de recente bezuinigingen op ontwikkelingshulp door de VS, waarbij

vooral het mes is gezet in programma's voor diversiteit, inclusie en gelijkheid, en de bijkomende bezuinigingen door Europese donoren, ernstige negatieve gevolgen zullen hebben voor de financiering van gendergelijkheid, de rechten van vrouwen en de rechten van personen met een handicap, met inbegrip van vrouwen met een handicap; overwegende dat de financiering van lokale organisaties van vrouwen met een handicap al vóór de bezuinigingen beperkt was;

Amendement 29

Ontwerpresolutie Paragraaf 1

Ontwerpresolutie

1. neemt er nota van dat in de strategie EU-doelstellingen en -prioriteiten zijn vastgesteld voor maatregelen op verschillende beleidsterreinen, waaronder werkgelegenheid, onderwijs, non-discriminatie en sociale bescherming; stelt vast dat met de strategie de meeste tekortkomingen worden aangepakt die in de Europese strategie inzake handicaps 2010-2020 zijn vastgesteld;

Amendement

1. neemt er nota van dat in de strategie EU-doelstellingen en -prioriteiten zijn vastgesteld voor maatregelen op verschillende beleidsterreinen, waaronder ***zelfstandig wonen***, werkgelegenheid, onderwijs, ***gezondheidszorg***, non-discriminatie en sociale bescherming; stelt vast dat met de strategie de meeste tekortkomingen worden aangepakt die in de Europese strategie inzake handicaps 2010-2020 zijn vastgesteld;

Amendement 30

Ontwerpresolutie Paragraaf 2 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

2 bis. betreurt ten zeerste het voornemen van de Commissie om de horizontale antidiscriminatie-richtlijn die jarenlang stillag in de Raad uit haar werkprogramma voor 2025 te verwijderen, en dringt er bij de Commissie op aan terug te komen op haar besluit; spreekt

nogmaals zijn steun uit voor voorstellen inzake antidiscriminatiewetgeving ter bescherming van het recht op gelijkheid van personen met een handicap op alle terreinen van het leven; verzoekt de lidstaten te werken aan een oplossing voor de nog openstaande kwesties, zodat het wetgevingsproces kan worden voortgezet;

Amendement 31

Ontwerpresolutie Paragraaf 3

Ontwerpresolutie

3. onderstreept dat personen met een handicap overal in Europa nog steeds worden geconfronteerd met aanzienlijke belemmeringen als het gaat om gezondheidszorg, hoger onderwijs en de ontwikkeling van vaardigheden, en een adequate levensstandaard;

Amendement

3. onderstreept dat personen met een handicap, ***in het bijzonder vrouwen en meisjes***, overal in Europa nog steeds worden geconfronteerd met aanzienlijke belemmeringen als het gaat om gezondheidszorg ***en ondersteunende diensten, waaronder toegang tot seksuele en reproductieve gezondheidszorg***, onderwijs en de ontwikkeling van vaardigheden, en een adequate levensstandaard; ***merkt op dat dit met name geldt voor vrouwen met een handicap, die te maken hebben met intersectionele en cumulatieve vormen van discriminatie op alle bovengenoemde gebieden;***

Amendement 32

Ontwerpresolutie Paragraaf 3 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

3 bis. vestigt met name de aandacht op de noodzaak van geïntegreerde en multidisciplinaire zorgdiensten voor vrouwen met een handicap, onder meer op het gebied van geestelijke gezondheidszorg, gynaecologische zorg, perinatale ondersteuning en

*ondersteuning in crisissituaties, zoals
huiselijk geweld;*

Amendement 33

Ontwerpresolutie Paragraaf 3 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

***3 bis. erkent het belang van
dagverblijven voor personen met een
verstandelijke beperking en voor de
ontwikkeling van hun essentiële
vaardigheden; onderstreept dat er
voldoende in dergelijke dienstverlening
moet worden geïnvesteerd;***

Amendement 34

Ontwerpresolutie Paragraaf 4

Ontwerpresolutie

Amendement

4. onderstreept dat werk weliswaar leidt tot tal van positieve resultaten voor personen met een handicap, zoals een hoger inkomen, een betere levenskwaliteit en meer sociale inclusie, maar dat participatie op de open arbeidsmarkt een grote uitdaging blijft en dat personen met een handicap daarom nog steeds een hoger risico op armoede en sociale uitsluiting lopen;

4. onderstreept dat werk weliswaar leidt tot tal van positieve resultaten voor personen met een handicap, zoals een hoger inkomen, een betere levenskwaliteit en meer sociale inclusie, maar dat participatie op de open arbeidsmarkt een grote uitdaging blijft en dat personen met een handicap, ***vooral vrouwen***, daarom nog steeds een hoger risico op ***werkloosheid***, armoede en sociale uitsluiting lopen; ***benadrukt het bestaan van een aanzienlijke gender- en gehandicaptenkloof op de arbeidsmarkt, en dat dit vrouwen met een handicap in het bijzonder treft; beklemtoont dat de benadeling van vrouwen met een handicap op de arbeidsmarkt, in combinatie met de extra kosten die aan hun handicap verbonden zijn, zoals de kosten van gezondheidszorg, specialistische bijstand, medische apparatuur en de aanpassing van***

woningen om architectonische belemmeringen weg te nemen, hun economische positie aanzienlijk ondermijnt en hen belemmert om economisch onafhankelijk te zijn en zelfstandig te wonen; wijst erop dat dit verhoogde risico op armoede en sociale uitsluiting ook hun blootstelling aan gendergerelateerd geweld verhoogt, met inbegrip van huiselijk geweld en andere vormen van uitbuiting en misbruik;

Amendement 35

Ontwerpresolutie Paragraaf 4 – punt 1 (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

1) verzoekt de Commissie en de lidstaten vrouwen en meisjes met een handicap uitdrukkelijk op te nemen in alle werkgelegenheids-, opleidings- en bijscholingsprogramma's, zodat deze volledig toegankelijk en inclusief zijn en afgestemd zijn op de specifieke behoeften van personen met een handicap;

Amendement 36

Ontwerpresolutie Paragraaf 4 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

4 bis. uit zijn bezorgdheid over het feit dat thuiszorgpakketten in de lidstaten niet voldoende worden gewaardeerd en benadrukt dat deze moeten worden beschouwd als een essentieel instrument om personen met een handicap in staat te stellen een zelfstandig en bevredigend leven te leiden;

Amendement 37

Ontwerpresolutie
Paragraaf 5

Ontwerpresolutie

5. onderstreept dat **om de EU-doelstelling te halen om** het aantal personen dat met armoede of sociale uitsluiting wordt bedreigd, met ten minste 15 miljoen te verminderen, de **arbeidsparticipatie van personen** met een handicap **moet** worden **verhoogd**, met name door **middel van ondersteunende maatregelen om de toegang tot banen te** vergemakkelijken, in combinatie met maatregelen voor redelijke aanpassingen op de werkplek;

Amendement

5. onderstreept dat het aantal personen **in de EU** dat met armoede of sociale uitsluiting wordt bedreigd, **sinds 2021 met slechts 1,6 miljoen is gedaald, wat erop wijst dat er weinig vooruitgang is geboekt met de verwezenlijking van de doelstelling van de EU om dit aantal tegen 2030 met ten minste 15 miljoen te verminderen; spreekt zijn ernstige bezorgdheid uit over het feit dat deze doelstelling waarschijnlijk niet zal worden gehaald; benadrukt dat de komende EU-strategie tegen armoede gerichte en op gendergerelateerde maatregelen moet omvatten om de oorzaken van armoede waarmee vrouwen met een handicap worden geconfronteerd aan te pakken, met name door het financieren en verstrekken van een specifieke begroting voor individuele ondersteuning, die een cruciale rol speelt bij het mogelijk maken van zelfstandig wonen en toegang tot werk voor personen met alle soorten handicaps, alsook door het vergemakkelijken van ondernemerschap, met name voor vrouwen, in combinatie met maatregelen voor redelijke aanpassingen op de werkplek en passende benodigdheden;**

Amendement 38

Ontwerpresolutie
Paragraaf 5 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

5 bis. spreekt zijn diepe bezorgdheid uit over het feit dat veel personen met een handicap die in de lidstaten in zorginstellingen wonen, in een ongeschikte omgeving en dicht op elkaar leven, wat een negatieve invloed heeft op hun ontwikkeling en levensstandaard;

dringt erop aan dat alle zorginstellingen voldoende middelen en financiering krijgen om in hun behoeften te voorzien;

Amendement 39

Ontwerpresolutie Paragraaf 6

Ontwerpresolutie

6. neemt nota van de gegevens waaruit blijkt dat personen met een handicap nog steeds in een benarde situatie verkeren en hun EU-rechten vaak niet ten volle kunnen uitoefenen; is bezorgd over het feit dat personen met een handicap, ondanks de vooruitgang op beleidsniveau, op veel gebieden van het leven achterblijven;

Amendement

6. neemt nota van de gegevens waaruit blijkt dat personen met een handicap, ***in het bijzonder als ze met intersectionele uitdagingen worden geconfronteerd***, nog steeds in een benarde situatie verkeren en hun EU-rechten vaak niet ten volle kunnen uitoefenen; is bezorgd over het feit dat personen met een handicap, ***met name vrouwen en meisjes***, ondanks de vooruitgang op beleidsniveau, op veel gebieden van het leven achterblijven; ***erkent dat de discriminatie waarmee zij worden geconfronteerd het voor hen onmogelijk maakt hun rechten als vrouw en als persoon met een handicap uit te oefenen; merkt op dat deze gevolgen in hoge mate worden ondervonden door alleenstaande ouders — voornamelijk moeders — van kinderen met een handicap en door vrouwen die voor familieleden met een handicap zorgen, die vaak onvoldoende inkomenssteun genieten of onvoldoende gebruik kunnen maken van ondersteunende diensten; dringt aan op krachtigere maatregelen om te zorgen voor een gelijkere verdeling van de zorgtaken in het gezin tussen mannen en vrouwen, teneinde de onevenredige lasten die momenteel door vrouwen worden gedragen, te verlichten;***

Amendement 40

Ontwerpresolutie Paragraaf 6 bis (nieuw)

6 bis. moedigt de lidstaten en de EU-instellingen aan om de politieke en burgerparticipatie van vrouwen met een handicap te bevorderen door fysieke en digitale belemmeringen en negatieve attitudes in het openbare leven weg te nemen; pleit voor inclusieve leiderschaps- en mentorschapsprogramma's en het gebruik van EU-middelen om de betrokkenheid van vrouwen met een handicap bij de beleidsvorming te ondersteunen, onder meer door financiering voor en relevant overleg met organisaties van vrouwen met een handicap;

Amendement 41

Ontwerpresolutie Paragraaf 7

7. is van mening dat sommige beleidsterreinen die in de strategie aan bod komen, minder aandacht hebben gekregen, zoals gelijke toegang tot sociale bescherming, gezondheidszorg, vervoer, onderwijs, huisvesting en nieuwe vaardigheden en toegang tot hoogwaardige banen; betreurt dat er geen vlaggenschipinitiatieven waren op het beleidsterrein gelijke toegang en non-discriminatie en dat de Europese gehandicaptenkaart en parkeerkaart de enige wetgevingsvoorstellen waren die de Commissie heeft ingediend;

7. is van mening dat sommige beleidsterreinen die in de strategie aan bod komen, minder aandacht hebben gekregen, zoals gelijke toegang tot sociale bescherming, gezondheidszorg, **met inbegrip van seksuele en reproductieve gezondheidszorg**, vervoer, onderwijs, huisvesting en nieuwe vaardigheden, alsmede toegang tot hoogwaardige banen; **wijst erop dat vrouwen met een handicap aanzienlijke belemmeringen ondervinden bij de toegang tot gezondheidszorg, hetgeen een schending is van hun grondrechten en kan leiden tot systemische onthouding van medische zorg; dringt erop aan dat in het gezondheidsbeleid voor personen met een handicap een genderperspectief wordt opgenomen en dat er verplichte scholing voor medisch personeel komt over de rechten van vrouwelijke patiënten met een handicap;** betreurt dat er geen

vlaggenschipinitiatieven waren op het beleidsterrein gelijke toegang en non-discriminatie, ***dat er zeer weinig aandacht is besteed aan intersectionele aspecten, gezinsondersteuning of inclusief onderwijs***, en dat de Europese gehandicaptenkaart en parkeerkaart de enige wetgevingsvoorstellen waren die de Commissie heeft ingediend; ***benadrukt dat alle personen met een handicap die burger van de Europese Unie zijn, zonder aanvullende belemmeringen en ongeacht hun geslacht of regio van herkomst — of dit nu een perifere, plattelands- of grensoverschrijdende regio is — gelijke toegang moeten hebben tot de EU-gehandicaptenkaart en de EU-parkeerkaart; meent dat bij de uitvoering van alle bovengenoemde beleidsterreinen rekening moet worden gehouden met de verschillende soorten handicaps en met de verschillende gevolgen van die handicaps voor mannen en vrouwen; vraagt dat deze situatie wordt rechtgezet, en dringt erop aan dat in de strategie specifieke streefcijfers, doelstellingen en monitoringmechanismen worden opgenomen om ervoor te zorgen dat de strategie volledig wordt uitgevoerd, en vraagt dat waar nodig wetgevingsmaatregelen in verband met deze gebieden worden voorgesteld;***

Amendement 42

Ontwerpresolutie Paragraaf 8

Ontwerpresolutie

8. verzoekt de Commissie een uitgebreide tussentijdse evaluatie van de strategie te verrichten, met inbegrip van een effectbeoordeling van de uitgevoerde vlaggenschipinitiatieven;

Amendement

8. verzoekt de Commissie een uitgebreide tussentijdse evaluatie van de strategie te verrichten, met inbegrip van een effectbeoordeling van de uitgevoerde vlaggenschipinitiatieven ***en van het gender- en intersectionele effect ervan; benadrukt dat, aangezien de zeven vlaggenschipinitiatieven vóór 2024 zijn***

aangewezen, de Commissie nu de maatregelen en initiatieven moet vaststellen die nodig zijn om de hardnekkige kloof tussen personen met en personen zonder handicap tijdens de tweede helft van de uitvoeringsperiode van de strategie aan te pakken, alsook de kloof tussen mannen en vrouwen met een handicap;

Amendement 43

Ontwerpresolutie Paragraaf 8 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

8 bis. verzoekt de Commissie en de lidstaten genderresponsieve en handicapinclusieve strategieën voor paraatheid en respons bij noodsituaties te ontwikkelen en ervoor te zorgen dat vrouwen en meisjes met een handicap actief worden geraadpleegd en betrokken bij crisisplannings- en responsmechanismen; benadrukt de noodzaak van toegankelijke opvangplekken, systemen voor vroegtijdige waarschuwing en gezondheidsdiensten, en van de vertegenwoordiging van vrouwen met een handicap in relevante structuren voor crisisbeheer;

Amendement 44

Ontwerpresolutie Paragraaf 9

Ontwerpresolutie

Amendement

9. benadrukt dat er, gezien de aanhoudende uitdagingen waarmee personen met een handicap worden geconfronteerd, duidelijke lacunes zijn en dat daar na 2024 meer EU-maatregelen nodig zijn; verzoekt de Commissie daarom

9. benadrukt dat er, gezien de aanhoudende uitdagingen waarmee personen met een handicap worden geconfronteerd, duidelijke lacunes zijn en dat daar na 2024 meer EU-maatregelen nodig zijn, *met inbegrip van de concrete*

een geactualiseerde strategie inzake de rechten van personen met een handicap voor de periode 2025-2030 voor te stellen die de hieronder beschreven maatregelen omvat;

toepassing van de strategie op nationaal niveau, ondersteund door maatregelen die voornamelijk inkomenszekerheid en participatie op de arbeidsmarkt versterken; verzoekt de Commissie daarom een geactualiseerde strategie inzake de rechten van personen met een handicap voor de periode 2025-2030 voor te stellen die de hieronder beschreven maatregelen ***bij de ontwikkeling van een dergelijke strategie omvat, en deze van toereikende middelen te voorzien die specifiek bestemd zijn om tegemoet te komen aan de specifieke behoeften van personen met een handicap, met bijzondere aandacht voor de behoeften van vrouwen met een handicap***; verzoekt de Commissie regelmatig overleg te plegen met het maatschappelijk middenveld en vrouwen met een handicap, en de uitvoering van de gedane toezeggingen regelmatig te beoordelen om zinnvolle vooruitgang te waarborgen;

Amendement 45

Ontwerpresolutie Paragraaf 9 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

9 bis. roept ertoe op om genderstereotypen in onderwijsstelsels te bestrijden en, onder meer via de lerarenopleidingen en via inclusief lesmateriaal, te zorgen voor toegankelijke onderwijsvormen die afgestemd zijn op de behoeften van meisjes en jongens met verschillende soorten handicaps;

Amendement 46

Ontwerpresolutie Paragraaf 9 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

9 ter. verzoekt de lidstaten inclusieve onderwijsstelsels te bevorderen die volledig toegankelijk zijn voor kinderen met een handicap en daarbij specifieke aandacht te besteden aan gender, met als doel de onevenredig hoge schooluitval van meisjes met een handicap aan te pakken en ervoor te zorgen dat meisjes volledig deelnemen aan STEM-programma's en programma's voor digitale geletterdheid;

Amendement 47

Ontwerpresolutie Paragraaf 9 quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

9 quater. moedigt de lidstaten aan te investeren in inclusieve stelsels voor onderwijs en een leven lang leren waarin rekening wordt gehouden met de behoeften van meisjes en jonge vrouwen met een handicap, onder meer door genderstereotypen in onderwijsprogramma's en loopbaanbegeleiding tegen te gaan;

Amendement 48

Ontwerpresolutie Paragraaf 9 quinquies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

9 quinquies. verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat in de strategie voor de periode na 2024 meer aandacht wordt besteed aan de rol van vrouwen in het gezin, aangezien uit gegevens blijkt dat vrouwen nog steeds het grootste deel van de zorgtaken uitvoeren, alsook aan een gelijkere verdeling van zorgtaken tussen mannen en vrouwen;

Amendement 49

Ontwerpresolutie
Paragraaf 10

Ontwerpresolutie

10. verzoekt de Commissie om, als onderdeel van de uitvoering van de strategie, de rechten van personen met een handicap waar relevant op te nemen in de verordening inzake het meerjarig financieel kader voor de periode na 2027 en de horizontale randvoorwaarde voor de uitvoering van het UNCRPD te handhaven;

Amendement

10. verzoekt de Commissie om, als onderdeel van de uitvoering van de strategie, de rechten van personen met een handicap waar relevant ***met gerichte programma's*** op te nemen in de verordening inzake het meerjarig financieel kader voor de periode na 2027 en de horizontale randvoorwaarde voor de uitvoering van het UNCRPD te handhaven; ***benadrukt in dit verband dat het cohesiebeleid van de EU van cruciaal belang is voor het uitbreiden van het aanbod van toegankelijke, betaalbare en aanpasbare sociale diensten voor groepen in kwetsbare situaties, met name vrouwen en meisjes met een handicap; dringt er verder op aan dat in de komende strategie voor gendergelijkheid specifieke aandacht wordt besteed aan de situatie van vrouwen met een handicap, die te maken krijgen met meervoudige en intersectionele vormen van discriminatie;***

Amendement 50

Ontwerpresolutie
Paragraaf 10 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

10 bis. verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat bij de actualisering van de strategie inzake de rechten van personen met een handicap na 2024 rekening wordt gehouden met de aangekondigde EU-strategie voor gendergelijkheid, de EU-strategie tegen armoede, alsook met het EU-actieplan tegen racisme voor de periode na 2025 en de strategie voor gelijkheid van lhbtqi'ers voor de periode na 2025; beklemtoont dat deze kaders een intersectionele benadering moeten behelzen, aanvullende acties en

vlaggenschipinitiatieven moeten voorstellen, en specifiek armoede en sociale uitsluiting van vrouwen en meisjes met een handicap moeten aanpakken;

Amendement 51

Ontwerpresolutie Paragraaf 10 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

10 ter. onderstreept dat de EU, als een verplichting die voortvloeit uit het UNCRPD, de rechten van personen met een handicap moet integreren in alle programma's in het meerjarig financieel kader voor de periode na 2027; is van mening dat het van essentieel belang is om ervoor te zorgen dat personen met een handicap, vooral vrouwen en meisjes, gelijke toegang hebben tot alle door de EU gefinancierde programma's, in lijn met de strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030; dringt er bij de Commissie op aan een methode te ontwikkelen voor het traceren van uitgaven die ten goede komen aan personen met een handicap, met name vrouwen en meisjes, en te verifiëren of alle programma's en door de EU gefinancierde projecten gendergelijke kansen en toegang tot EU-financiering voor personen met een handicap waarborgen;

Amendement 52

Ontwerpresolutie Paragraaf 10 quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

10 quater. onderstreept dat dringend behoefte bestaat aan naar gender en leeftijd uitgesplitste gegevens over personen met een handicap in alle

lidstaten, met bijzondere aandacht voor het raakvlak van handicaps en andere gronden, ter ondersteuning van empirisch onderbouwde beleidsvorming en gerichte inclusiemaatregelen, alsook voor het monitoren van de vooruitgang die wordt geboekt bij het tot stand brengen van gelijkheid en inclusie voor vrouwen en meisjes met een handicap;

Amendement 53

Ontwerpresolutie Paragraaf 10 quinquies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

10 quinquies. verzoekt de Commissie nauwlettend toe te zien op de goedkeuring, uitvoering en effecten van beleidsmaatregelen in de lidstaten, met inbegrip van maatregelen die verband houden met toegankelijkheid, zoals het werkgelegenheidspakket voor gehandicapten, om ervoor te zorgen dat toegankelijkheidsgerelateerde genderkloven op het gebied van werkgelegenheid, armoede en toegang tot sociale bescherming, onderwijs en gezondheidszorg daadwerkelijk worden verkleind, ook binnen het kader van het Europees Semester en in overeenstemming met de sociale indicatoren daarvan;

Amendement 54

Ontwerpresolutie Paragraaf 10 sexies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

10 sexies. is voorstander van het, in voorkomend geval, toewijzen van EU-middelen voor projecten op het gebied van empowerment van zorgverleners, die vaak vrouwen zijn, met name in

plattelandsregio's en economische achterstandsgebieden, zoals voor de toegang tot respijtzorg, psychologische ondersteuning, en opleidingen;

Amendement 55

Ontwerpresolutie Paragraaf 11

Ontwerpresolutie

11. is ingenomen met de oprichting van het Europees toegankelijkheidscentrum AccessibleEU en vraagt dat dit orgaan wordt versterkt door de oprichting van een permanent regelgevend agentschap om de uitvoering en monitoring van toegankelijkheidswetgeving in de EU te ondersteunen en een toegankelijker Europa te bevorderen;

Amendement

11. is ingenomen met de oprichting van het Europees toegankelijkheidscentrum, AccessibleEU, en vraagt dat dit orgaan wordt versterkt door de oprichting van een permanent regelgevend agentschap om de uitvoering en monitoring van toegankelijkheidswetgeving in de EU te ondersteunen en een toegankelijker Europa te bevorderen; ***beklemtoont dat moet worden gezorgd voor de volledige en doeltreffende uitvoering van de huidige wetgeving ter bevordering van de participatie op voet van gelijkheid van personen met een handicap aan de samenleving, zoals Richtlijn (EU) 2019/882¹ bis (de Europese toegankelijkheidswet), door middel van regelmatige monitoring;***

¹ bis ***Richtlijn (EU) 2019/882 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 betreffende de toegankelijkheidsvoorschriften voor producten en diensten (PB L 151 van 7.6.2019, blz. 70, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/882/oj>).***

Amendement 56

Ontwerpresolutie Paragraaf 12

Ontwerpresolutie

Amendement

12. wenst dat er nieuwe technologieën worden ontwikkeld om toegankelijkheid te waarborgen en **dat** personen met een handicap in alle fasen van het ontwerp, de ontwikkeling en de toepassing van technologieën **kunnen participeren** teneinde **elk** risico **van** discriminatie te beperken;

12. wenst dat er nieuwe **digitale** technologieën **en onlineplatforms** worden ontwikkeld om toegankelijkheid te waarborgen en **de noodzaak van fysieke aanwezigheid te voorkomen; dringt aan op de deelname van** personen met een handicap, **met name vrouwen en meisjes**, in alle fasen van het ontwerp, de ontwikkeling en de toepassing van technologieën, teneinde **het** risico **op** discriminatie te beperken, **zonder afbreuk te doen aan de noodzaak om openbare diensten, zowel fysiek als digitaal, vanaf de ontwerpfase toegankelijk te maken (“inclusie door ontwerp”) en om te allen tijde alternatieven voor digitale diensten te bieden aan personen met een handicap, met name vrouwen, zoals fysieke loketten en telefonische bijstand; dringt aan op de bevordering en ondersteuning van beleid inzake individuele ondersteuning als basisvoorwaarde voor zelfstandigheid, zelfstandig wonen en actieve deelname aan de samenleving voor personen met een handicap, met name vrouwen;**

Amendement 57

Ontwerpresolutie Paragraaf 13 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

13 bis. wijst erop dat het gebrek aan etiketten en productinformatie in alternatieve formaten (bijv. audiovisueel, in vereenvoudigd taalgebruik, in gemakkelijk te lezen taal) vooral een probleem is voor ouderen en kinderen met een handicap; pleit voor het opstellen van normen voor de toegankelijkheid van consumenteninformatie waarin rekening wordt gehouden met de uiteenlopende behoeften van gebruikers, waaronder ouders en verzorgers van personen met een handicap, die, zoals uit bewijsmateriaal blijkt, vaak vrouwen zijn; benadrukt dat toegankelijke etikettering

en digitale toegankelijkheid ook moeten betekenen dat rekening wordt gehouden met gendergerelateerde behoeften, waaronder de behoeften van vrouwen met een handicap, die vanwege een geringe digitale geletterdheid of uitsluiting van het ontwerpproces mogelijkserwijs aanvullende belemmeringen ondervinden bij het begrijpen of verwerken van productinformatie;

Amendement 58

Ontwerpresolutie Paragraaf 14

Ontwerpresolutie

14. benadrukt dat de bestaande EU-wetgeving inzake de toegankelijkheid van vervoersinfrastructuur en voertuigen zoals treinen, bussen, vliegtuigen en boten moet worden herzien;

Amendement

14. benadrukt dat de bestaande EU-wetgeving inzake de toegankelijkheid van vervoersinfrastructuur en voertuigen zoals treinen, bussen, vliegtuigen en boten moet worden herzien, *en dat proefprojecten voor het ontwikkelen van slimme mobiliteitsoplossingen met gebruikmaking van niet-complexe toepassingen en spraakassistentie moeten worden ondersteund, teneinde personen met een handicap beter in staat te stellen zelfstandig te reizen, met bijzondere aandacht voor het waarborgen van de toegang voor vrouwen met een handicap, met name vrouwen die in plattelands- en afgelegen gebieden wonen en onevenredig zwaar worden getroffen door vervoersarmoede en uitsluiting op vervoersgebied; benadrukt dat de toegankelijkheid in alle fysieke ruimten, met inbegrip van openbare gebouwen, sportcentra en recreatieve en toeristische voorzieningen, in gelijke mate moet worden verbeterd, en dringt erop aan toegankelijkheidsvoorschriften op te nemen in het ontwerp van toeristische infrastructuur en diensten, met inbegrip van accommodatie en culturele locaties, om ervoor te zorgen dat personen met een handicap, met name vrouwen, die*

*onevenredig vaak in een isolement leven,
in gelijke mate kunnen deelnemen aan
vrijtijdsactiviteiten en het culturele leven;*

Amendement 59

Ontwerpresolutie Paragraaf 15

Ontwerpresolutie

15. verwelkomt de gids van de Commissie met goede verkiezingspraktijken in de lidstaten met betrekking tot de deelname van burgers met een handicap aan het verkiezingsproces, die in 2023 in de aanloop naar de Europese verkiezingen is gepubliceerd, en verzoekt de Commissie de resultaten bij de Europese verkiezingen van 2024 te beoordelen en de nodige wetgevingsinitiatieven te nemen om de deelname van burgers met een handicap aan het verkiezingsproces bij toekomstige verkiezingen aan te pakken;

Amendement

15. verwelkomt de gids van de Commissie met goede verkiezingspraktijken in de lidstaten met betrekking tot de deelname van burgers met een handicap aan het verkiezingsproces, die in 2023 in de aanloop naar de Europese verkiezingen is gepubliceerd, en verzoekt de Commissie de resultaten bij de Europese verkiezingen van 2024 te beoordelen, ***met name de deelname van vrouwen met een handicap aan de verkiezingen, maatregelen te nemen om de kloof op dit vlak te dichten*** en de nodige wetgevingsinitiatieven te nemen om de deelname van burgers met een handicap aan het verkiezingsproces bij toekomstige verkiezingen aan te pakken, ***zowel in termen van actief als passief kiesrecht, waarbij fysieke en juridische belemmeringen worden weggenomen, zoals de ontzegging van het stemrecht voor personen onder voogdij in sommige lidstaten^{1 bis}, ervoor te zorgen dat vrouwen met een handicap de juiste en noodzakelijke steun krijgen om zich op alle niveaus kandidaat te stellen voor verkiezingen en actief te zijn als politicus, en bijzondere aandacht te besteden aan de belemmeringen waarmee vrouwen met een handicap, personen met een raciale of etnische achtergrond en lhbtqia+-personen met een handicap worden geconfronteerd; benadrukt dat dit moet worden gewaarborgd middels de beschikbaarstelling van toegankelijkheidsvoorzieningen en redelijke aanpassingen — waardoor een***

einde wordt gemaakt aan geweld tegen vrouwen in verkiezingen, waaronder intimidatie — en het vergroten van het bewustzijn in de samenleving;

^{1 bis} *Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten, “More people with disabilities can vote but barriers remain”, <https://fra.europa.eu/en/news/2024/more-people-disabilities-can-vote-barriers-remain>.*

Amendement 60

Ontwerpresolutie Paragraaf 15 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

15 bis. benadrukt dat personen met een handicap worden geconfronteerd met specifieke belemmeringen bij de uitoefening van hun burgerrechten, waaronder de toegang tot informatie over verkiezingen, stembureaus en registratieprocedures; dringt erop aan dat verkiezingscampagnes, met inbegrip van audiovisuele inhoud, volledig toegankelijk worden gemaakt; benadrukt dat de mogelijkheden om aan verkiezingen deel te nemen verder moeten worden verbeterd, aangezien veel personen met een handicap, met name vrouwen en personen met een verstandelijke handicap, nog steeds te maken krijgen met belemmeringen of feitelijk worden uitgesloten van het verkiezingsproces, wat er ook toe leidt dat zij niet naar behoren vertegenwoordigd zijn, zoals blijkt uit de huidige ondervertegenwoordiging van personen met een handicap bij leden van het Europees Parlement; dringt in dit verband aan op maatregelen voor het vergemakkelijken van verkiezingsprocedures, -faciliteiten, -materialen en -informatie, om ervoor te zorgen dat iedereen zelfstandig en geheim

kan stemmen, waaronder redelijke aanpassingen, zoals alternatieve stemmethoden, mogelijkheden om vervroegd te stemmen, te stemmen met tactiele stembiljetten of QR-codes, of toegankelijke richtsnoeren in diverse formaten, zoals gemakkelijk te lezen taal, gebarentaal en/of braille; dringt er verder op aan dat iedereen het recht krijgt zelf de persoon te kiezen die hem of haar helpt bij het stemmen;

Amendement 61

Ontwerpresolutie Paragraaf 16

Ontwerpresolutie

16. erkent dat personen met een handicap belemmeringen ondervinden bij de toegang tot onderwijs en werk, en wenst dat de vaardigheidsunie meer investeert in inclusief onderwijs, ***aanpassingen*** in en ***toegankelijkheid*** van ***digitale en beroepsopleidingen, en ondersteuning biedt bij*** de overgang naar werk door middel van aangepaste opleidingen en redelijke aanpassingen op de werkplek;

Amendement

16. erkent dat personen met een handicap, ***met name vrouwen en meisjes,*** belemmeringen ondervinden bij de toegang tot onderwijs en werk, en wenst dat de vaardigheidsunie meer investeert in inclusief onderwijs ***door middel van adequate aanpassingen en toegankelijkheidsmaatregelen; benadrukt dat lerenden met een handicap gedurende de gehele onderwijscyclus moeten worden ondersteund en moedigt de lidstaten aan te voldoen aan hun verplichting om hoogwaardig, inclusief onderwijs te bieden, waarvoor zij EU-ondersteuning krijgen; verzoekt de Commissie erop toe te zien dat het gebruik van artificiële intelligentie in het onderwijs, zoals bedoeld in ethische richtsnoeren voor het gebruik van artificiële intelligentie en gegevens bij lesgeven en leren voor leerkrachten van de Commissie van 2022, niet leidt tot discriminatie van personen met een handicap, maar veeleer een instrument wordt om gelijke kansen te creëren; dringt erop aan dat de uitvoering van het actieplan voor digitaal onderwijs de toegankelijkheid voor studenten met een handicap moet waarborgen; benadrukt dat het belangrijk is erop toe te***

zien dat Erasmus+ alle uitgaven in verband met handicaps dekt, met name voor vrouwen en meisjes met een handicap, zodat zij volledig kunnen deelnemen aan mobiliteitsprogramma's; beklemt toont dat een soepele overgang naar werk moet worden vergemakkelijkt door middel van aangepaste opleidingen en redelijke aanpassingen op de werkplek;

Amendement 62

Ontwerpresolutie Paragraaf 16 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

16 bis. verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat personen met een handicap toegang hebben tot alle vlaggenschipinitiatieven en acties in het kader van de vaardigheidsunie, en dat deze initiatieven en acties een sterke handicap- en gendergelijkheidsdimensie hebben;

Amendement 63

Ontwerpresolutie Paragraaf 16 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

16 ter. benadrukt dat inclusieve onderwijs- en beroepsopleidingsprogramma's moeten worden afgestemd op de behoeften van jonge vrouwen en meisjes met een handicap, met name in sectoren waar mannen oververtegenwoordigd zijn, teneinde de arbeidsparticipatiekloof op grond van gender en handicap te verkleinen;

Amendement 64

Ontwerpresolutie
Paragraaf 16 quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

16 quater. pleit voor de ontwikkeling van door de EU ondersteunde ondernemerschaps- en omscholingsprogramma's voor vrouwen met een handicap, met name in groene en digitale sectoren, teneinde de meervoudige belemmeringen voor economische zelfstandigheid aan te pakken;

Amendement 65

Ontwerpresolutie
Paragraaf 16 quinquies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

16 quinquies. verzoekt de Commissie de gezins- en mantelzorgdimensie van de Europese strategie inzake de rechten van personen met een handicap na 2024 te versterken, door middel van een nieuw vlaggenschipinitiatief dat door de EU gefinancierde acties omvat die gericht zijn op het vergemakkelijken van de toegang van mantelzorgers en gezinsleden met een handicap tot gemeenschapsdiensten en thuiszorg, niet-gesegregerde huisvesting, respijtzorg, opleiding en adviesdiensten;

Amendement 66

Ontwerpresolutie
Paragraaf 16 sexies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

16 sexies. pleit voor een aanbeveling van de Raad inzake vroegtijdig ingrijpen voor het bevorderen en verspreiden van goede praktijken tussen de lidstaten, teneinde ervoor te zorgen dat alle kinderen en gezinnen die met een

handicap te maken hebben de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben; verzoekt de lidstaten in dit verband om bij het bieden van voorschoolse kinderopvang de aandacht niet alleen te leggen op toegankelijkheid, maar ook op de kwaliteit en betaalbaarheid van die opvang, in het bijzonder voor kinderen met een handicap, met inachtneming van de behoeften van ouders met een handicap; vraagt de lidstaten verder de overheidsinvesteringen in onderwijs en opvang voor jonge kinderen voor deze groepen te versterken;

Amendement 67

Ontwerpresolutie Paragraaf 17

Ontwerpresolutie

17. verzoekt de Commissie een door de EU gefinancierde werkgelegenheids- en vaardighedengarantie voor personen met een handicap, zonder leeftijdsbeperkingen, in te stellen om de toegang tot werk, opleiding en bij- en nascholing te vergemakkelijken, en ervoor te zorgen dat alle programma's volledig toegankelijk zijn en ontworpen zijn om de overgang van beschutte naar reguliere arbeid te ondersteunen, zo nodig met redelijke aanpassingsmaatregelen;

Amendement

17. verzoekt de Commissie een door de EU gefinancierde werkgelegenheids- en vaardighedengarantie voor personen met een handicap, zonder leeftijdsbeperkingen, in te stellen om de toegang tot werk, opleiding en bij- en nascholing te vergemakkelijken, en ervoor te zorgen dat alle programma's volledig toegankelijk zijn en ontworpen zijn om de overgang van beschutte naar reguliere arbeid te ondersteunen, zo nodig met redelijke aanpassingsmaatregelen, **en daarbij in het bijzonder aandacht te besteden aan het wegnemen van de intersectionele belemmeringen waar vrouwen met een handicap uit bijvoorbeeld plattelands- en onderontwikkelde regio's, met een kwetsbare of migratieachtergrond, een etnische en raciale achtergrond, uit Roma-gemeenschappen, en vrouwen die met armoede kampen en een laag opleidingsniveau hebben, mee worden geconfronteerd; benadrukt de noodzaak om zelfstandig wonen te bevorderen in plaats van te investeren in**

geïstitutionaliseerde omgevingen, zodat personen met een handicap hun leven in eigen handen kunnen nemen; roept op om middelen te herbestemmen voor de ontwikkeling van gemeenschapsgebaseerde diensten, individuele ondersteuning en beleid dat overheidsdiensten, zoals huisvesting, onderwijs, vervoer en gezondheidszorg, beschikbaar en toegankelijk maakt voor mensen met een handicap, waarbij rekening wordt gehouden met de intersectionele belemmeringen waarmee vrouwen met een handicap als individu en in hun rol als zorgverlener en ouder worden geconfronteerd;

Amendement 68

Ontwerpresolutie Paragraaf 18

Ontwerpresolutie

18. dringt er, in de context van de herziening van de EPSR en het bijbehorende actieplan in 2025 en van een actualisering van het werkgelegenheidspakket voor personen met een handicap, op aan dat alle arbeidsmodellen van personen met een handicap uitdrukkelijk worden erkend en dat daarbij de waardigheid en de arbeidsrechten in overeenstemming met het UNCRPD worden geëerbiedigd en billijke en toegankelijke arbeidsomstandigheden voor personen met een handicap worden gewaarborgd;

Amendement

18. dringt er, in de context van de herziening van de EPSR en het bijbehorende actieplan in 2025 en van een actualisering van het werkgelegenheidspakket voor personen met een handicap, op aan dat alle arbeidsmodellen van personen met een handicap uitdrukkelijk worden erkend en dat daarbij de waardigheid en de arbeidsrechten in overeenstemming met het UNCRPD worden geëerbiedigd en billijke en toegankelijke arbeidsomstandigheden voor personen met een handicap worden gewaarborgd; ***benadrukt de noodzaak van erkenning en passende waardering van zorgtaken, met inbegrip van het werk van sociale medewerkers en mantelzorgers, die vaak vrouwen zijn en te maken hebben met structurele onderwaardering, een ontoereikende vergoeding en economische discriminatie; verzoekt de Commissie nauwlettend te monitoren wat de impact is van Richtlijn (EU) 2019/1158 betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven***

op de rechten van werkende ouders en verzorgers met een handicap; vraagt bijzondere aandacht voor het wegnemen van belemmeringen voor werkgevers om personen met een handicap aan te werven, onder meer door te voorzien in eenvoudige procedures en gepaste ondersteuning; pleit met name voor erkenning van de sociaal-economische gevolgen voor moeders die zorgen voor kinderen met een handicap, en voor adequate maatregelen om de negatieve langetermijngevolgen hiervan voor hun inkomen en arbeidsmarktparticipatie te compenseren en tegen te gaan, bijvoorbeeld door investeringen in openbare infrastructuur en diensten ter ondersteuning van verzorgers; benadrukt dat beleid moet worden bevorderd dat de gelijke verdeling van zorgtaken tussen moeders en vaders bevordert;

Amendement 69

Ontwerpresolutie Paragraaf 18 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

18 bis. dringt er bij de Commissie op aan iets te doen aan het gebrek aan erkenning van mantelzorg door vrouwen met een handicap of door vrouwen die voor familieleden met een handicap zorgen, door de lidstaten te helpen bij het ontwikkelen van socialebeschermingsregelingen en arbeidstransitiemaatregelen;

Amendement 70

Ontwerpresolutie Paragraaf 18 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

18 ter. onderstreept dat verzorgers van kinderen met een handicap, met name vrouwen, vaak te maken hebben met aanzienlijke belemmeringen bij de toegang tot gezondheidszorg;

Amendement 71

Ontwerpresolutie Paragraaf 18 quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

18 quater. dringt aan op adequate gezondheidszorg, psychologische ondersteuning en adviesdiensten voor zowel vrouwen, met name moeders van kinderen met een handicap, als personen die zelf een handicap hebben en benadrukt dat velen van hen ook geen toegang hebben tot de gemeenschapsgebaseerde diensten en individuele ondersteuning die zij nodig hebben en die hen in staat zouden stellen zelfstandig te wonen en in de gemeenschap te integreren, zoals bedoeld in artikel 19 van het UNCRPD en bekrachtigd in de EU-strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030;

Amendement 72

Ontwerpresolutie Paragraaf 19 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

19 bis. erkent dat personen met een handicap, met name vrouwen, in afgelegen en plattelandsgebieden, op eilanden en in ultraperifere gebieden grotere uitdagingen ondervinden bij het bereiken van gelijke toegang vanwege factoren zoals beperkte toegankelijkheid, ontoereikende infrastructuur, en tekortschietende middelen, waaronder in

de gezondheidszorg en het onderwijs, die hun toegang tot essentiële diensten beperken; erkent dat de beperkte werkgelegenheidskansen de autonomie en de economische zelfstandigheid van vrouwen met een handicap verder beperken; verzoekt de Commissie derhalve cohesiemaatregelen te bevorderen die ook rekening houden met de specifieke behoeften van vrouwen met een handicap;

Amendement 73

Ontwerpresolutie Paragraaf 19 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

19 ter. dringt aan op specifieke financiering in het kader van het actieplan voor de sociale economie ter ondersteuning van ondernemingen die worden geleid door vrouwen met een handicap, met name in plattelands- en onderontwikkelde regio's;

Amendement 74

Ontwerpresolutie Paragraaf 19 quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

19 quater. dringt aan op de ontwikkeling van EU-richtsnoeren inzake ondersteunde trajecten naar volwassenheid die rekening houden met de behoeften van meisjes en jonge vrouwen met een handicap en die geïntegreerde maatregelen vereisen ter ondersteuning van hun voortgezet onderwijs, toegang tot de arbeidsmarkt en toegang tot huisvesting en ondersteunende diensten;

Amendement 75

Ontwerpresolutie Paragraaf 20 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

20 bis. erkent het belang van gerichte programma's binnen het ESF+ ter ondersteuning van initiatieven op het gebied van werkgelegenheid en sociale inclusie, waaronder ondernemerschap voor vrouwen met een handicap door middel van op maat gesneden ondernemersopleidingen en begeleiding, microfinanciering en subsidies voor zelfstandig ondernemerschap, of de inclusie van vrouwen met een handicap in Erasmus voor jonge ondernemers, en moedigt de lidstaten aan alle bovengenoemde activiteiten en programma's te bevorderen;

Amendement 76

Ontwerpresolutie Paragraaf 20 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

20 ter. herinnert aan de essentiële rol van het programma “burgers, gelijkheid, rechten en waarden” (CERV-programma) bij het beschikbaar stellen van financiering aan organisaties van het maatschappelijk middenveld die zich inzetten voor het bevorderen en verdedigen van de rechten van personen met een handicap in de lidstaten; dringt erop aan het CERV-programma en alle bestaande onderdelen ervan in het volgende meerjarig financieel kader te behouden en te versterken;

Amendement 77

Ontwerpresolutie

Paragraaf 21

Ontwerpresolutie

21. is van mening dat toegang tot betaalbare en toegankelijke huisvesting van goede kwaliteit een uitdaging vormt in de EU, met name voor personen met een handicap, **en** vraagt daarom dat er steun wordt verleend voor huisvesting, onder meer door gebruik te maken van de bestaande steun voor renovatie, en dat er het kader van het cohesiebeleid van de EU een fonds wordt opgericht om toegankelijke en handicapinclusieve sociale huisvesting te ondersteunen;

Amendement

21. is van mening dat toegang tot betaalbare en toegankelijke huisvesting van goede kwaliteit een uitdaging vormt in de EU, met name voor personen met een handicap; vraagt daarom dat er steun wordt verleend voor huisvesting **en maatregelen om de extra lasten van energiearmoede voor personen met een handicap aan te pakken, waarbij prioriteit wordt gegeven aan vrouwen en meisjes, met name vrouwen en meisjes die alleen of in een institutionele omgeving wonen, en jongeren met een handicap die overstappen van zorg in een instelling of binnen een gezin naar zelfstandig wonen, met aandacht voor gendergerelateerde risico's op dakloosheid**, onder meer door gebruik te maken van de bestaande steun voor renovatie, en **vraagt** dat er het kader van het cohesiebeleid van de EU een fonds wordt opgericht om toegankelijke, **betaalbare** en handicapinclusieve sociale huisvesting te ondersteunen; **dringt aan op de integratie van aspecten op het gebied van handicaps en toegankelijkheid in het toekomstige Europese initiatief voor betaalbare huisvesting, om ervoor te zorgen dat personen met een handicap, met name vrouwen, die onevenredig zwaar te lijden hebben onder isolement en segregatie, volledig gebruik kunnen maken van het programma in overeenstemming met hun recht om zelfstandig te wonen en te worden opgenomen in de gemeenschap;**

Amendement 78

Ontwerpresolutie Paragraaf 22

Ontwerpresolutie

22. erkent de uitdagingen waarmee

Amendement

22. erkent de **specifieke** uitdagingen

vrouwen en meisjes met een handicap te maken hebben en merkt op dat vrouwen met een handicap vaker worden geconfronteerd met geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld;

waarmee vrouwen en meisjes met een handicap te maken hebben en merkt op dat vrouwen met een handicap vaker worden geconfronteerd met geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld; ***benadrukt dat 34 % van de vrouwen met een handicap te maken heeft gehad met fysiek of seksueel geweld door een partner of niet-partner en dat 68 % van de vrouwen met een handicap te maken heeft gehad met een of andere vorm van geweld, waaronder psychologisch misbruik, economisch geweld en intimidatie^{1 bis}; wijst erop dat vrouwen en meisjes met een handicap, met name degenen met een verstandelijke of psychosociale handicap, onevenredig vaak worden blootgesteld aan specifieke vormen van gendergerelateerd geweld, waaronder gedwongen sterilisatie, gedwongen abortus en onvrijwillige anticonceptie; stelt met bezorgdheid vast dat dergelijke praktijken vaker voorkomen bij vrouwen die geen handelingsbekwaamheid meer hebben, waardoor zij niet in staat zijn misbruik te herkennen, te melden of zich ertegen te verzetten; benadrukt dat de toegang tot de rechter ernstig wordt belemmerd wanneer vrouwen met een handicap geen juridische status hebben, en dat de daders ook personen kunnen zijn in een zorg- of gezagsfunctie; herhaalt dat toegankelijkheid niet alleen fysieke, maar ook procedurele en juridische toegankelijkheid moet omvatten, en roept alle lidstaten die het Verdrag van Istanbul nog niet hebben geratificeerd op om dit onverwijld te doen, zodat alle vrouwen in gelijke mate worden beschermd;***

^{1 bis} ***Verslag van het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten over geweld tegen vrouwen van 2014.***

Amendement 79

Ontwerpresolutie

PE773.058v02-00

152/207

RR\1331010NL.docx

Paragraaf 22 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

22 bis. verzoekt de Commissie en de lidstaten iets te doen aan het onzichtbare karakter van geweld tegen vrouwen en meisjes met een handicap, met name tegen vrouwen en meisjes met een verstandelijke, cognitieve of psychosociale handicap; herinnert eraan dat de lidstaten op grond van de nieuwe Richtlijn (EU) 2024/1385 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen specifieke steun moeten verlenen aan vrouwen met een handicap die het slachtoffer zijn van geweld, rekening moeten houden met hun specifieke omstandigheden bij de beoordeling van hun beschermingsbehoeften, het raakvlak moeten erkennen tussen bepaalde vormen van geweld tegen vrouwen, zoals vrouwelijke genitale verminking en handicaps, die vrouwen en meisjes blootstellen aan meervoudige vormen van discriminatie en kwetsbaarheden, en gerichte preventieve maatregelen moeten nemen in vormen die toegankelijk zijn voor personen met een handicap, teneinde in toekomstige wetgeving en strategieën prioriteit te geven aan de preventie van geweld tegen vrouwen met een handicap, zowel offline als online;

Amendement 80

Ontwerpresolutie
Paragraaf 22 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

22 ter. benadrukt hoe belangrijk het is om een cultuur van geweldloosheid te ontwikkelen die gebaseerd is op respect voor de mensenrechten van vrouwen en meisjes met een handicap vanaf de eerste fasen van het verplichte onderwijs, ondersteund door alle vormen van

informatie- en communicatietechnologie, en om via inclusieve en toegankelijke onderwijsprogramma's al op jonge leeftijd alomvattende bewustmakingscampagnes te bevorderen; beklemtoont dat professionals die zijn opgeleid in universele communicatie moeten worden ingeschakeld om vrouwen en meisjes met een handicap in staat te stellen geweld te herkennen, te voorkomen en te melden; dringt sterk aan op de ontwikkeling van op maat gemaakte materialen en instrumenten om belemmeringen op het gebied van communicatie en cognitieve vaardigheden uit de weg te ruimen; wijst er voorts op dat zij kwetsbaarder zijn voor institutioneel en economisch geweld, met name in gesloten zorginstellingen en in relaties waarin er sprake is van zorgafhankelijkheid; pleit voor de ontwikkeling van mechanismen om dergelijke vormen van geweld te voorkomen en ervoor te zorgen dat onafhankelijke klachtenkanalen toegankelijk zijn voor alle vrouwen met een handicap;

Amendement 81

Ontwerpresolutie Paragraaf 22 quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

22 quater. verzoekt de Commissie zich te houden aan de toezegging die zij in de bestaande EU-strategie inzake gendergelijkheid heeft gedaan om een aanbeveling te publiceren over het bestrijden van schadelijke praktijken, inclusief de aanbeveling om gedwongen sterilisatie te verbieden; verzoekt de Commissie een krachtig standpunt in te nemen over het strafbaar stellen van gedwongen sterilisatie zonder uitzondering op grond van handicap of handelingsbekwaamheid, en ervoor te zorgen dat dergelijke praktijken in het

EU-recht expliciet worden erkend en strafbaar worden gesteld;

Amendement 82

Ontwerpresolutie Paragraaf 22 quinquies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

22 quinquies. benadrukt dat er dringend systematische en uitgesplitste gegevens moeten worden verzameld over gendergerelateerd geweld tegen vrouwen en meisjes met een handicap, met inbegrip van specifieke vormen van gendergerelateerd geweld zoals gedwongen sterilisatie, gedwongen abortus en onvrijwillige anticonceptie; dringt aan op de opname van specifieke indicatoren voor personen met een handicap in nationale en EU-statistieken, zoals door het Europees Instituut voor gendergelijkheid opgestelde statistieken, en op de documentatie en verspreiding van goede praktijken;

Amendement 83

Ontwerpresolutie Paragraaf 22 sexes (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

22 sexes. dringt erop aan betere gegevens te verzamelen over de wijze waarop het verlies van handelingsbekwaamheid onder vrouwen met een handicap negatief uitwerkt op de mogelijkheid om zelfstandig beslissingen te nemen op belangrijke gebieden van het leven, waaronder reproductieve rechten, het recht op moederschap en voogdijschap, de mogelijkheid om relaties aan te gaan en te onderhouden, eigendom en activa te bezitten en te erven, te werken indien zij dat willen, en hun eigen

financiën te beheren;

Amendement 84

Ontwerpresolutie Paragraaf 22 septies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

22 septies. vindt het zorgwekkend dat slechts weinig landen bepalingen hebben die het recht van personen met een handicap op toegang tot wettelijke gendererkenning waarborgen; merkt op dat wettelijke gendererkenning, zelfs waar dat is toegestaan, ontoegankelijk kan zijn voor vrouwen en meisjes onder wettelijke voogdij; vraagt de lidstaten wetgeving voor wettelijke gendererkenning op basis van zelfbeschikking aan te nemen, met inachtneming van de toegankelijkheidsbehoeften van personen met een handicap;

Amendement 85

Ontwerpresolutie Paragraaf 23

Ontwerpresolutie

Amendement

23. *herinnert eraan* dat de *rechten* van vrouwen met een handicap *en* hun *rol* als actieve deelnemers aan de samenleving *zichtbaarheid moeten krijgen*;

23. *merkt op* dat *noch* de strategie inzake handicaps, *noch* de strategie inzake gendergelijkheid voorziet in specifieke acties die gericht zijn op het stimuleren van politiek leiderschap van vrouwen en de actieve deelname van vrouwen met een handicap aan de samenleving; *dringt aan op specifieke initiatieven ter bevordering van hun deelname aan democratische processen en het openbare leven, om het gangbare beeld waarin zij vaak enkel worden gezien als personen die zorg nodig hebben of als slachtoffers in plaats van actieve deelnemers aan de samenleving te herzien; benadrukt dat het belangrijk is gelijke*

kansen voor vrouwen met een handicap te bevorderen, onder meer door initiatieven te ondersteunen die gericht zijn op een betere toegang voor deze vrouwen tot leiderschaps- en besluitvormingsrollen in alle sectoren, zodat de waarde van hun werk in hogere functies eerlijk wordt erkend en beloond; verzoekt de Commissie en de lidstaten de deelname van vrouwen met een handicap aan de politiek actief te bevorderen door structurele belemmeringen weg te nemen, te zorgen voor toegankelijke verkiezings- en besluitvormingsprocessen, leiderschapstrainingen te ondersteunen, en inclusieve vertegenwoordiging in politieke partijen, instellingen en adviesorganen te bevorderen;

Amendement 86

Ontwerpresolutie Paragraaf 23 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

23 bis. verzoekt de Commissie en de lidstaten te investeren in toegankelijke, inclusieve en gerichte leerinstrumenten en opleidingsprogramma's voor de hele EU die specifiek zijn ontworpen om de ontwikkeling van leiderschap onder vrouwen met een handicap te ondersteunen, rekening houdend met intersectionele belemmeringen, waarbij gezorgd wordt voor beschikbaarheid in toegankelijke formaten (bv. braille, gebarentaal, leesvriendelijk formaat enz.);

Amendement 87

Ontwerpresolutie Paragraaf 23 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

23 ter. verzoekt de Commissie en de lidstaten te zorgen voor gelijke toegang tot de rechter voor vrouwen met een handicap, door de rechtsstelsels volledig toegankelijk te maken, te voorzien in opleiding op het gebied van handicaps voor rechtshandhavings- en justitieel personeel, en toegankelijke meldingsmechanismen, rechtsbijstand en op de behoeften van de betrokkenen afgestemde beschermingsmaatregelen te waarborgen;

Amendement 88

Ontwerpresolutie Paragraaf 23 quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

23 quater. verzoekt de Commissie een specifiek Europees steunprogramma op te zetten voor vrouwen met een handicap die moeders of verzorgers zijn, met als doel hen beter in staat te stellen op de arbeidsmarkt te blijven of tot de arbeidsmarkt toe te treden, door middel van flexibele werkregelingen, opleiding op afstand en gerichte sociale uitkeringen;

Amendement 89

Ontwerpresolutie Paragraaf 23 quinquies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

23 quinquies. verzoekt de Commissie de verzameling van uitgesplitste gegevens over de participatie van vrouwen en meisjes met een handicap op politiek, economisch en sociaal gebied te verbeteren en systemen voor het verzamelen van gegevens te ontwikkelen die de uiteenlopende ervaringen van vrouwen en meisjes met een handicap in kaart brengen, in nauw overleg met en

met de actieve betrokkenheid van hun vertegenwoordigende organisaties;

Amendement 90

Ontwerpresolutie Paragraaf 24

Ontwerpresolutie

24. verzoekt de Commissie de belemmeringen voor toegang tot gezondheidszorg voor vrouwen in al hun diversiteit op EU-niveau aan te pakken, **met inbegrip van de belemmeringen waarmee vrouwen en meisjes met een handicap worden geconfronteerd;**

Amendement

24. verzoekt de Commissie de belemmeringen voor toegang tot gezondheidszorg, **waaronder diensten op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheidszorg,** voor vrouwen in al hun diversiteit op EU-niveau aan te pakken; **merkt op dat de belemmeringen erger kunnen zijn in bepaalde regio's, waar hun kwetsbaarheden groter zijn als gevolg van de beperkte toegang tot beschermingsdiensten, meldingsmechanismen, opgeleide lokale autoriteiten en gemeenschapsgebaseerde ondersteuning; dringt daarom aan op de omzetting en doeltreffende uitvoering van Richtlijn (EU) 2024/1385 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld in alle EU-lidstaten en hun regio's, alsook van andere mechanismen op EU-niveau die bedoeld zijn om dit probleem aan te pakken;**

Amendement 91

Ontwerpresolutie Paragraaf 24 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

24 bis. verzoekt de Commissie en de lidstaten te zorgen voor volledige erkenning en bescherming van de seksuele en reproductieve gezondheid en rechten van vrouwen en meisjes en lhbtq+-personen met een handicap, door juridische, sociale en fysieke belemmeringen te verwijderen ter

waarborging van hun autonomie, waardigheid en toegang tot geïnformeerde toestemming in alle medische procedures, met inbegrip van toegang tot uitgebreide, toegankelijke en inclusieve informatie over en diensten met betrekking tot anticonceptie en uitgebreide, op de leeftijd afgestemde seksuele voorlichting; veroordeelt ten stelligste schadelijke praktijken zoals gedwongen of opgelegde sterilisatie van personen met een handicap, met inbegrip van transgenders en interseksuele personen in bepaalde lidstaten; herinnert eraan dat dergelijke praktijken een ernstige schending van de mensenrechten en de lichamelijke autonomie vormen, zoals benadrukt in het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap; merkt op dat zowel het VN-Comité voor de rechten van personen met een handicap als de speciale VN-rapporteur voor de rechten van personen met een handicap hebben opgeroepen tot afschaffing van alle vormen van niet-consensuele medische behandeling, met inbegrip van sterilisatie; benadrukt dat geïnformeerde, vrije en voorafgaande toestemming de basis moet vormen voor elke medische procedure, en verzoekt de lidstaten te zorgen voor toegang tot de rechter en schadeloosstelling voor alle slachtoffers van gedwongen sterilisatie; verzoekt de Commissie en de lidstaten dringend te zorgen voor een volledig verbod op en strafbaarstelling van gedwongen sterilisatie in de hele EU;

Amendement 92

Ontwerpresolutie Paragraaf 24 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

24 ter. onderstreept dat personen met een handicap in heel Europa nog steeds te maken hebben met aanzienlijke

belemmeringen op alle gebieden, maar met name op het gebied van gezondheids- en zorgdiensten, hoger onderwijs en de ontwikkeling van vaardigheden, en dan vooral vrouwen en meisjes met een handicap en personen met een grote behoefte aan ondersteuning; onderstreept dat inclusief onderwijs en bewustmakingscampagnes essentiële startpunten zijn om een einde te maken aan de gemedicaliseerde benadering van handicaps en om de persoonlijke autonomie, levenskwaliteit, interpersoonlijke relaties en volledige deelname aan het openbare leven te bevorderen; wijst op het gebrek aan expliciete wettelijke bescherming tegen discriminatie op grond van handicap in de gezondheidszorg, of voor personen met een handicap die te maken hebben met systemische belemmeringen voor de toegang tot gezondheidszorg, omdat zorgverleners geen rekening houden met hun gezondheidsproblemen of die problemen automatisch toeschrijven aan een handicap, omdat er onvoldoende redelijke aanpassingen zijn, omdat er geen toegankelijk materiaal en toegankelijke processen zijn, en ten slotte omdat er hiaten zijn in de toegang tot grensoverschrijdende gezondheidszorg, waaronder het gebrek aan toegankelijke informatie van nationale contactpunten en het niet vergoeden van kosten die verband houden met een handicap;

Amendement 93

Ontwerpresolutie Paragraaf 24 quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

24 quater. benadrukt dat het belangrijk is ervoor te zorgen dat alle zorgverleners een uitgebreide opleiding krijgen en een holistische aanpak hanteren waarbij rekening wordt

gehouden met alle relevante dimensies van welzijn en handicap, met inbegrip van gender; onderstreept dat medisch personeel op niet-discriminerende wijze te werk moet gaan en over de nodige vaardigheden moet beschikken om de specifieke behoeften van vrouwen en meisjes met een handicap in kaart te brengen en aan te pakken; beklemtoont dat het nodig is om alomvattende toegankelijkheidsnormen voor alle gezondheidszorgstelsels vast te stellen op grond waarvan de lidstaten verplicht zijn om gemakkelijk leesbaar medisch materiaal, toegankelijke administratieve processen en communicatieopleidingen voor zorgverleners te ontwikkelen om personen met een verstandelijke handicap te ondersteunen;

Amendement 94

Ontwerpresolutie Paragraaf 24 quinquies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

24 quinquies. benadrukt dat het belangrijk is te zorgen voor toegang tot geestelijke gezondheidszorg voor vrouwen en meisjes met een handicap, met name vrouwen en meisjes die blootgesteld zijn aan gendergerelateerd geweld of uitsluiting in onderwijs- of gezinsomgevingen; onderstreept dat moeders met een handicap zich gesteld zien voor extra uitdagingen, met name in verband met geestelijke gezondheid, toegang tot gezondheidszorg of onbetaalde zorgtaken; benadrukt dat structurele en informatieve belemmeringen die een hindernis vormen voor preventieve zorg, zoals baarmoederhals- en borstkankerscreenings, moeten worden weggenomen; wijst op de obstakels waarmee vrouwen tijdens hun zwangerschap en moederschap worden

geconfronteerd, waaronder het gebrek aan adequate en toegankelijke ondersteunende diensten; onderstreept dat inclusief onderwijs en bewustmakingscampagnes essentiële startpunten zijn om een einde te maken aan de gemedicaliseerde benadering van handicaps en om persoonlijke autonomie, levenskwaliteit, interpersoonlijke relaties en volledige deelname aan het openbare leven te bevorderen;

Amendement 95

Ontwerpresolutie Paragraaf 24 sexies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

24 sexies. verzoekt de Commissie te voorzien in voldoende financiering voor het EU4Health-programma met als doel ongelijkheden op gezondheidsgebied voor personen met een handicap aan te pakken; verzoekt de Commissie voorts Richtlijn (EU) 2024/2841 ^{1 bis} (de richtlijn betreffende patiëntenmobiliteit) te herzien om gelijke toegang tot gezondheidszorg voor personen met een handicap in grensoverschrijdende situaties te waarborgen en de lidstaten te ondersteunen bij de uitvoering van richtsnoeren om de toegang tot gezondheidszorg te verbeteren;

^{1 bis} Richtlijn (EU) 2024/2841 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2024 tot vaststelling van de Europese kaart voor personen met een handicap en de Europese parkeerkaart voor personen met een handicap (PB L, 2024/2841, 14.11.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2841/oj>).

Amendement 96

Ontwerpresolutie
Paragraaf 24 septies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

24 septies. *dringt aan op de systematische verzameling van gegevens over de situatie van vrouwen en meisjes met een handicap in alle relevante beleidsdomeinen, teneinde de ontwikkeling van gericht beleid mogelijk te maken;*

Amendement 97

Ontwerpresolutie
Paragraaf 25

Ontwerpresolutie

Amendement

25. verzoekt de Commissie meer inspanningen te leveren ter bestrijding van discriminatie van vrouwen met een handicap, die nog steeds te maken hebben met hoge werkloosheidscijfers en lagere lonen;

25. verzoekt de Commissie meer inspanningen te leveren ter bestrijding van discriminatie van vrouwen met een handicap, ***met inbegrip van vrouwen met een verstandelijke en/of psychosociale handicap, aangezien deze vrouwen vaak onbetaalde zorgtaken verrichten en*** nog steeds te maken hebben met hoge werkloosheidscijfers en lagere lonen, ***door te investeren in onderzoek naar de loon- en pensioenkloof tussen mannen en vrouwen, met de actieve betrokkenheid van het Europees Instituut voor gendergelijkheid, door vrouwen met een handicap te vergelijken met mannen met een handicap en vrouwen zonder handicap^{1 bis}, en door Richtlijn 2000/78/EG van de Raad^{1 ter} (de richtlijn voor gelijke behandeling in arbeid en beroep) in alle lidstaten beter te handhaven en organen voor gelijke behandeling te versterken, zoals bepaald in Richtlijn (EU) 2024/1499 van de Raad^{1 quater}; wijst erop dat deze vrouwen vaak onbetaalde zorgtaken verrichten en worden uitgesloten van actief arbeidsmarktbeleid;***

*1 bis Europees Instituut voor
gendergelijkheid, “Gender equality and
disability”,
[https://eige.europa.eu/sites/default/files/do
cuments/20181612_mh0418229enn_pdf_0
.pdf](https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/20181612_mh0418229enn_pdf_0.pdf).*

*1 ter Richtlijn 2000/78/EG van de Raad van
27 november 2000 tot instelling van een
algemeen kader voor gelijke behandeling
in arbeid en beroep (PB L 303 van
2.12.2000, blz. 16, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/dir/2000/78/oj>).*

*1 quater Richtlijn (EU) 2024/1499 van de
Raad van 7 mei 2024 betreffende normen
voor organen voor gelijke behandeling op
het gebied van gelijke behandeling van
personen ongeacht hun ras of etnische
afstamming, gelijke behandeling van
personen in arbeid en beroep ongeacht
hun godsdienst of overtuiging, handicap,
leeftijd of seksuele oriëntatie, gelijke
behandeling van vrouwen en mannen op
het gebied van sociale zekerheid en de
toegang tot en het aanbod van goederen
en diensten, en tot wijziging van
Richtlijnen 2000/43/EG en 2004/113/EG
(PB L, 2024/1499, 29.5.2024, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1499/oj>).*

Amendement 98

Ontwerpresolutie Paragraaf 25 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

*25 bis. verzoekt de Commissie na te gaan
of bij de uitoefening van hun recht op
moederschapsverlof, vaderschapsverlof,
ouderschapsverlof, zorgverlof of flexibele
arbeidsomstandigheden rekening wordt
gehouden met de uiteenlopende behoeften
van ouders met een handicap en ouders
van kinderen met een handicap; dringt er
bij de Commissie en de lidstaten op aan*

*langere perioden van verlof om
gezinsredenen, met inbegrip van
moederschaps- en vaderschapsverlof, toe
te kennen aan ouders met een handicap;*

Amendement 99

Ontwerpresolutie Paragraaf 25 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

*25 ter. wijst op de structurele en
intersectionele belemmeringen voor
werkgelegenheid en economische
onafhankelijkheid voor ouderen met een
handicap, met name oudere vrouwen met
een handicap, die in de strategie inzake
handicaps onvoldoende aandacht hebben
gekregen; dringt aan op gerichte
initiatieven ter ondersteuning van hun
deelname aan een leven lang leren,
bijscholing en ondernemerschap;*

Amendement 100

Ontwerpresolutie Paragraaf 25 quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

*25 quater. verzoekt de Commissie
Europees Instituut voor gendergelijkheid
en het Bureau van de Europese Unie voor
de grondrechten opdracht te geven en van
voldoende middelen te voorzien om in de
hele EU onderzoek te doen naar de
intersectionele aspecten van armoede, met
inbegrip van armoede en sociale
uitsluiting waarmee vrouwen met een
handicap worden geconfronteerd;*

Amendement 101

Ontwerpresolutie Paragraaf 25 quinquies (nieuw)

25 quinquies. erkent de uitdagingen waarmee ouderen met een handicap, een groep die in de strategie inzake handicaps onvoldoende aandacht heeft gekregen, worden geconfronteerd, met name op het gebied van toegang tot gezondheidszorg en ondersteuning, zelfstandig wonen, sociale bescherming, bescherming tegen geweld en misbruik en gelijke deelname aan de samenleving; verzoekt de Commissie op EU-niveau actie te ondernemen om de intersectionele belemmeringen aan te pakken waarmee ouderen met een handicap worden geconfronteerd wanneer zij in gelijke mate gebruik willen maken van hun rechten;

Amendement 102

**Ontwerpresolutie
Paragraaf 26 bis (nieuw)**

26 bis. dringt er bij de EU op aan ervoor te zorgen dat de toegankelijkheidsnormen in de kandidaat-lidstaten worden geharmoniseerd en naar behoren worden toegepast, met bijzondere aandacht voor diensten die worden gebruikt door vrouwen en meisjes, waaronder gezondheidszorg, vervoer en onderwijs;

Amendement 103

**Ontwerpresolutie
Paragraaf 27**

27. onderstreept dat de Unie de dimensie van de rechten van personen met een handicap verder moet mainstreamen in

27. onderstreept dat de Unie de dimensie van de rechten van personen met een handicap verder moet mainstreamen in

haar externe optreden en samenwerkingsbeleid, met name in het genderactieplan en het actieplan inzake mensenrechten en democratie, en verzoekt de Commissie een EU-actieplan voor personen met een handicap in het kader van het externe optreden voor te leggen;

haar externe optreden en samenwerkingsbeleid, met name in het genderactieplan en het actieplan inzake mensenrechten en democratie; **wijst erop dat personen met een handicap in door oorlog verscheurde en door conflicten getroffen gebieden worden geconfronteerd met unieke en verhoogde risico's, waaronder problemen bij de toegang tot veilige zones, humanitaire hulp en evacuatieleroutes; neemt met bijzondere bezorgdheid kennis van de situatie van kinderen in Gaza die een amputatie hebben ondergaan en anderen met mobiliteitsbeperkingen; verzoekt de Commissie bij het uitstippelen en uitvoeren van het humanitair en beschermingsbeleid van de EU rekening te houden met de intersectionele aard van handicaps in conflictsituaties, met inbegrip van leeftijd, gender en soort beperking;** verzoekt de Commissie een EU-actieplan voor personen met een handicap in het kader van het externe optreden voor te leggen;

Amendement 104

Ontwerpresolutie Paragraaf 28

Ontwerpresolutie

28. acht het noodzakelijk dat personen met een handicap worden betrokken bij door de EU gefinancierde humanitaire hulp **om te zorgen voor een inclusieve, toegankelijke en doeltreffende aanpak;**

Amendement

28. acht het noodzakelijk dat personen met een handicap worden betrokken bij door de EU gefinancierde **programma's voor** humanitaire hulp **en ontwikkelingsprogramma's, met inbegrip van specifieke maatregelen ter bescherming van vrouwen en personen met een handicap in conflict- en postconflictsituaties; verzoekt de Commissie prioriteit te geven aan financiering voor gendergelijkheid en de rechten van vrouwen, met inbegrip van vrouwen met een handicap, en benadrukt dat handicapbewuste seksuele en reproductieve gezondheid en de**

programmering van de preventie van en respons op gendergerelateerd geweld moeten worden beschouwd als levensreddend in het kader van humanitaire respons; onderstreept dat er een sterk partnerschap moet worden bevorderd met en financiering moet worden verstrekt aan lokale organisaties en netwerken van vrouwen en meisjes met een handicap, die vaak in de beste positie verkeren om in te spelen op de behoeften, maar die het zwaarst worden getroffen door bezuinigingen, en benadrukt dat hun deelname aan besluitvormingsprocessen moet worden versterkt; onderstreept dat de Commissie een inclusieve benadering van het ontwerp van programma's moet hanteren en de verzameling van uitgesplitste gegevens moet versterken aan de hand van een intersectionele aanpak en tegelijkertijd verslag moet uitbrengen over de behoeften van personen met een handicap in haar ontwikkelings- en humanitaire beleid en in haar jaarlijkse mensenrechtenverslag;

Amendement 105

Ontwerpresolutie Paragraaf 28 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

28 bis. herhaalt dat vrouwen met een handicap vaak met nog grotere problemen en gevaren te maken hebben in door conflicten getroffen landen en in oorlogsgebieden; wijst er daarom op dat vrouwen met een handicap moeten worden ondersteund en beschermd in het kader van het externe beleid van de Europese Unie; verzoekt de Commissie bij het ontwerp en de uitvoering van haar buitenlands, veiligheids-, humanitair en ontwikkelingsbeleid een specifieke en inclusieve benadering van personen met een handicap te hanteren, in het besef dat gewapende conflicten het risico op fysieke

handicaps en langdurige psychologische trauma's aanzienlijk vergroten, met name onder vrouwen en meisjes, en benadrukt dat de specifieke ervaringen en behoeften van vrouwen met een handicap te vaak over het hoofd worden gezien in vredesopbouwprocessen en -onderhandelingen na conflicten; benadrukt dat de inclusie van personen met een handicap moet worden bevorderd in het kader van de agenda voor vrouwen, vrede en veiligheid;

Amendement 106

Ontwerpresolutie Paragraaf 30

Ontwerpresolutie

30. verzoekt de Commissie het Parlement op politiek niveau bij het Gehandicaptenplatform te betrekken en een interinstitutionele gestructureerde dialoog op te zetten om de inclusie van personen met een handicap in de lidstaten op alle gebieden en in alle beleidsmaatregelen te volgen, te monitoren en te evalueren, best practices uit te wisselen en aanbevelingen te doen;

Amendement

30. verzoekt de Commissie het Parlement op politiek niveau bij het Gehandicaptenplatform te betrekken en een interinstitutionele gestructureerde dialoog op te zetten om de inclusie van personen met een handicap in de lidstaten op alle gebieden en in alle beleidsmaatregelen te volgen, te monitoren en te evalueren, best practices uit te wisselen en aanbevelingen te doen; ***benadrukt dat ervoor moet worden gezorgd dat organisaties die vrouwen en meisjes met een handicap vertegenwoordigen, erbij worden betrokken, zodat hun behoeften en ervaringen integraal deel gaan uitmaken van de evaluatie en formulering van overheidsbeleid;***

Amendement 107

Ontwerpresolutie Paragraaf 30 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

30 bis. benadrukt dat het gebrek aan naar geslacht uitgesplitste gegevens over de

ervaringen van vrouwen met een handicap, met name gezien de verschillen tussen verschillende regio's, waaronder ultraperifere gebieden, de ontwikkeling belemmert van zowel wetgevende als niet-wetgevende maatregelen die doeltreffend tegemoetkomen aan hun specifieke behoeften; verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat monitoring- en evaluatiekaders gegevens omvatten die ook zijn uitgesplitst naar het soort handicap met het oog op een betere onderbouwing van het beleid; dringt erop aan de ontwikkeling van dergelijke gegevens en de uitwisseling van best practices tussen regio's en lidstaten te bevorderen;

Amendement 108

Ontwerpresolutie Paragraaf 30 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

30 ter. moedigt de ontwikkeling aan van bewustmakingscampagnes op nationaal en EU-niveau ter bestrijding van schadelijke stereotypen en vooroordelen op het gebied van handicaps waarvan vrouwen met een handicap ook de gevolgen ondervinden, met de nadruk op boodschappen van empowerment, op vertegenwoordiging en op een grotere zichtbaarheid in de media;

Amendement 109

Ontwerpresolutie Paragraaf 30 quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

30 quater. vraagt de lidstaten strategieën te ontwikkelen ter bestrijding van pesten en intimidatie, ook in onderwijssituaties en online, ten aanzien

*van kinderen en jongeren, waarbij
handicap als grond in de lijst van
discriminatiecriteria is opgenomen;*

Amendement 110

Ontwerpresolutie Paragraaf 30 quinquies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

*30 quinquies. onderstreept dat het
verzamelen van vergelijkbare en robuuste
uitgesplitste gegevens over gelijkheid
onontbeerlijk is om discriminatie te
documenteren en ongelijkheid op
holistische wijze aan te pakken; roept de
Commissie op gemeenschappelijke
normen te ontwikkelen voor de registratie
van afzonderlijke vormen van
discriminatie, met inbegrip van de
mogelijkheid om meer dan één grond van
discriminatie tegelijk te vermelden, zodat
intersectionaliteit, met name
genderspecifieke gegevens, in de
statistieken kan worden opgenomen;*

BIJLAGE: BEKENDMAKING VAN INPUT

Overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement verklaart de rapporteur voor advies in het advies input te hebben opgenomen over aangelegenheden in verband met het onderwerp van het dossier die in het kader van de opstelling van het advies door haar is ontvangen van de volgende belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister¹ vallen, of van de volgende vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades:

1. Belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister vallen
European Disability Forum
Forum Italiano della Disabilità
Garante regionale della Disabilità Regione Calabria
European Network for Independent Living (ENIL)
2. Vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades

De bovenstaande lijst is opgesteld onder de exclusieve verantwoordelijkheid van de rapporteur voor advies.

De rapporteur voor advies verklaart dat aan natuurlijke personen die met hun naam en/of functie in de lijst worden vermeld privacyverklaring nr. 484 van het Europees Parlement (<https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do>) is verstrekt, waarin de voorwaarden voor de verwerking van hun persoonsgegevens en de rechten in verband met die verwerking worden toegelicht.

¹ Interinstitutioneel Akkoord van 20 mei 2021 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over een verplicht transparantieregister (PB L 207 van 11.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2021/611/oj).

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	16.7.2025
Uitslag eindstemming	+:27 -:3 0:3
Bij de eindstemming aanwezige leden	Abir Al-Sahlani, Irmhild Boßdorf, Mélissa Camara, Margarita de la Pisa Carrión, Valérie Devaux, Elisabeth Dieringer, Rosa Estaràs Ferragut, Viktória Ferenc, Heléne Fritzson, Lina Gálvez, Chiara Gemma, Gabriella Gerzsenyi, Assita Kanko, Ewa Kopacz, Elena Kountoura, Judita Laššáková, Eleonora Meleti, Maria Noichl, Mirosława Nykiel, Sirpa Pietikäinen, Giusi Princi, Joanna Scheuring-Wielgus, Benedetta Scuderi, Marko Vešligaj, Lucia Yar, Dainius Žalimas
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Kathleen Funchion, Hanna Gedin, Elisabeth Grossmann, Sabrina Repp, Beatrice Timgren
Bij de eindstemming aanwezige leden als bedoeld in art. 216, lid 7, van het Reglement	Regina Doherty, Jutta Paulus

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

27	+
ECR	Gemma Chiara, Kanko Assita
PPE	Doherty Regina, Estaràs Ferragut Rosa, Gerzsenyi Gabriella, Kopacz Ewa, Meleti Eleonora, Nykiel Mirosława, Pietikäinen Sirpa, Princi Giusi
Renew	Al-Sahlanı Abir, Devaux Valérie, Yar Lucia, Zalimas Dainius
S&D	Fritzon Heléne, Gálvez Lina, Grossmann Elisabeth, Noichl Maria, Repp Sabrina, Scheuring-Wielgus Joanna, Vesligaj Marko
The Left	Funchion Kathleen, Gedin Hanna, Kountoura Elena
Verts/ALE	Camara Mélissa, Paulus Jutta, Scuderi Benedetta

3	-
PfE	Dieringer Elisabeth, Ferenc Viktória, de la Pisa Carrión Margarita

3	0
ECR	Timgren Beatrice
ESN	Boßdorf Irmhild
NI	Lassáková Judita

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding(en)

16.7.2025

ADVIES VAN DE COMMISSIE VERZOEKSCHRIFTEN

aan de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken

inzake de EU-strategie voor de rechten van personen met een handicap na 2024
(2025/2057(INI))

Rapporteur voor advies: Pál Szekeres

AMENDEMENTEN

De Commissie verzoekschriften dient bij de bevoegde Commissie werkgelegenheid en sociale zaken het volgende in:

Amendement 1

Ontwerpresolutie
Visum 4 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

- *gezien de slotopmerkingen van het VN-Comité voor de rechten van personen met een handicap van 21 maart 2025 over het gecombineerde tweede en derde periodiek verslag van de Europese Unie,*

Amendement 2

Ontwerpresolutie
Visum 16 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

- *gezien de mededeling van de Commissie van 7 juni 2023 getiteld “Een alomvattende aanpak van geestelijke gezondheid” ([COM\(2023\)0298](#)),*

Amendement 3

**Ontwerpresolutie
Visum 20 bis (nieuw)**

Ontwerpresolutie

Amendement

20 bis. gezien de mededeling van de Commissie van 20 november 2024 getiteld “Richtsnoeren voor zelfstandig wonen en inclusie in de gemeenschap ten behoeve van personen met een handicap in de context van Eu-financiering” ([C\(2024\)7188](#)),

Amendement 4

**Ontwerpresolutie
Overweging B bis (nieuw)**

Ontwerpresolutie

Amendement

B bis. overwegende dat de Commissie verzoekschriften (PETI) een specifieke beschermende rol in de EU speelt, met name wat betreft de naleving van het UNCRPD; overwegende dat circa 1 % van alle verzoekschriften die de Commissie PETI elk jaar ontvangt, betrekking heeft op diverse kwesties in verband met handicaps; overwegende dat de verzoekschriften die door personen met een handicap of over kwesties in verband met handicaps bij het Parlement worden ingediend, als een bron van informatie kunnen dienen over de lacunes bij de uitvoering van het Unierecht en het UNCRPD, zowel op nationaal als EU-niveau, en kunnen helpen wetgeving op alle beleidsterreinen te formuleren; overwegende dat de meeste zorgen van indieners van verzoekschriften over kwesties in verband met handicaps betrekking hebben op discriminatie en belemmeringen van gelijke behandeling in onderwijs, arbeid en toegankelijkheid, met inbegrip van openbaar vervoer, sociale bescherming en het recht op zelfstandig wonen in de gemeenschap, wat duidelijk maakt dat de verplichtingen

inzake gelijke behandeling uit hoofde van de huidige EU-wetgeving strenger moeten worden gehandhaafd; overwegende dat in verzoekschriften regelmatig naar voren is gekomen dat deze beperkingen tot lagere participatie en een groter risico op sociale en economische uitsluiting leiden; overwegende dat personen met een handicap alle fundamentele vrijheden van de EU moeten genieten, waaronder de vrijheid om waardig en zonder vooroordelen te leven, en volledige toegang tot de rechten van de Unie moeten hebben;

Amendement 5

Ontwerpresolutie Overweging D bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

D bis. overwegende dat slechts 51,3 % van de actieve personen met een handicap in de beroepsgeschikte leeftijd in de EU een betaalde baan heeft, aanzienlijk minder dan personen zonder handicap (75,6 %); overwegende dat de hieruit voortvloeiende “arbeidsparticipatiekloof voor personen met een handicap” 24,4 % bedraagt, waarbij het percentage in sommige lidstaten nog lager is dan het gemiddelde; overwegende dat de arbeidsparticipatie van jongeren en vrouwen met een handicap in de EU bijzonder laag is, respectievelijk 47,4 % en 49 %; overwegende dat er een verschil van 21,5 procentpunten is tussen de arbeidsparticipatie van jongeren met en zonder handicap;

Amendement 6

Ontwerpresolutie Overweging E bis (nieuw)

E bis. overwegende dat burgers bij de uitoefening van hun petitierecht bij het Europees Parlement hun bezorgdheid hebben uitgesproken over het feit dat personen met een handicap vaak geconfronteerd worden met onevenredig grote belemmeringen bij de toegang tot betaalbare en duurzame huisvesting; overwegende dat de gebrekkige toegankelijkheid van huisvesting zorgt voor meer sociale uitsluiting, en personen met een handicap belet zelfstandig te wonen en volledig deel te nemen aan de samenleving;

Amendement 7

Ontwerpresolutie Paragraaf 2

Ontwerpresolutie

2. merkt op dat de Commissie zes van de zeven vlaggenschipinitiatieven heeft voltooid;

Amendement

2. merkt op dat de Commissie **naar eigen zeggen** zes van de zeven vlaggenschipinitiatieven heeft voltooid;

Amendement 8

Ontwerpresolutie Paragraaf 3

Ontwerpresolutie

3. onderstreept dat personen met een handicap overal in Europa nog steeds worden geconfronteerd met aanzienlijke belemmeringen als het gaat om gezondheidszorg, hoger onderwijs en de ontwikkeling van vaardigheden, en een adequate levensstandaard;

Amendement

3. onderstreept dat personen met een handicap overal in Europa nog steeds worden geconfronteerd met aanzienlijke belemmeringen als het gaat om gezondheidszorg, **met inbegrip van geestelijke gezondheidszorg**, hoger onderwijs en de ontwikkeling van vaardigheden, en een adequate levensstandaard;

Amendement 9

Ontwerpresolutie
Paragraaf 5 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

5 bis. *verzoekt de lidstaten inclusieve onderwijsstelsels te bevorderen die volledig toegankelijk zijn voor kinderen met een handicap en daarbij specifieke aandacht te besteden aan gender, met als doel de onevenredig hoge schooluitval van meisjes met een handicap aan te pakken en ervoor te zorgen dat meisjes volledig deelnemen aan STEM-programma's en programma's voor digitale geletterdheid;*

Amendement 10

Ontwerpresolutie
Paragraaf 9 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

9 bis. *verzoekt de Commissie in de strategie voor de rechten van personen met een handicap voor de periode na 2024 een verbintenis op te nemen inzake volledige transparantie en volledige toegang van het publiek tot documenten en informatie over lopende en afgesloten EU Pilot- en inbreukprocedures, zodat duidelijk is wat de EU-instellingen en de autoriteiten van de lidstaten doen om schendingen van het EU-recht aan te pakken die de rechten van personen met een handicap aantasten; merkt op dat deze openbaarmaking ook gunstig is voor de follow-up van openstaande verzoekschriften;*

Amendement 11

Ontwerpresolutie
Paragraaf 9 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

9 ter. is bezorgd over het feit dat het Comité voor de rechten van personen met een handicap in zijn slotopmerkingen over het gecombineerde tweede en derde periodiek verslag van de Europese Unie met bezorgdheid opmerkt dat diverse instrumenten voor de participatie van organisaties voor personen met een handicap niet representatief of niet toegankelijk zijn voor personen met een handicap in de EU en dat personen met een handicap geen informatie krijgen over alle lopende raadplegingen die gevolgen hebben voor hun rechten; is van mening dat de strategie voor de rechten van personen met een handicap voor de periode na 2024 erop gericht moet zijn alle bestaande participatiemechanismen op EU-niveau met betrekking tot wetgeving, beleid en programmering te verbeteren, door ervoor te zorgen dat ze volledig representatief zijn voor personen met een handicap, dat ze toegankelijk zijn voor personen met een handicap en dat alle deelnemers volledig worden geïnformeerd over de raadplegingen en over de termijnen, voorwaarden en resultaten ervan;

Amendement 12

Ontwerpresolutie Paragraaf 9 quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

9 quater. is van mening dat in de strategie voor de rechten van personen met een handicap voor de periode na 2024 moet worden vastgelegd dat alle instellingen, organen en instanties van de EU moeten zorgen voor de volledige en consequente uitvoering van alle aanbevelingen van de Ombudsman, teneinde de cruciale rol van de Ombudsman bij de bescherming van de rechten van personen met een handicap te

onderstrepen;

Amendement 13

Ontwerpresolutie Paragraaf 12 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

12 bis. onderstreept dat personen met een handicap de fundamentele vrijheden van de EU moeten genieten, met inbegrip van het recht op werk en het recht op deelname aan het sociale en politieke leven; is van mening dat de beste garantie voor de bevordering van de rechten van personen met een handicap hun rechtstreekse deelname is als kandidaten en gekozen vertegenwoordigers op alle bestuursniveaus; wijst ook, zoals naar voren komt in verschillende verzoekschriften die bij het Parlement zijn ingediend, op de hardnekkige discriminatie en belemmeringen waar vrouwen en meisjes met een handicap mee te maken krijgen en beklemtoont dat de bescherming van vrouwen en meisjes met een handicap dringend in alle relevante nationale en EU-beleidsmaatregelen moet worden geïntegreerd; moedigt de participatie van personen met een handicap in maatschappelijke organisaties aan; verzoekt de Commissie te bekijken welke maatregelen nodig zijn om de participatie van personen met een handicap in maatschappelijke initiatieven en organisaties te bevorderen; pleit voor de inclusie van personen met een handicap en de organisaties die hen vertegenwoordigen in de lidstaten op alle gebieden en in alle beleidsmaatregelen; betreurt het dat veel personen met een handicap, zoals blijkt uit verzoekschriften die bij het Parlement zijn ingediend, als gevolg van de beperkte beschikbaarheid van geëigende formats en het gebrek aan erkenning van de nationale gebarentalen

als deel van de meertaligheid in de EU, nog steeds belemmeringen ondervinden bij de toegang tot informatie en communicatie; benadrukt dat de EU-instellingen in redelijke aanpassingsmaatregelen moeten voorzien voor werknemers met een handicap, met name wat betreft toegankelijke communicatie, zoals ondertiteling voor doven en slechthorenden en gebarentolken; dringt erop aan de reglementen van de EU-instellingen te wijzigen om daarin rekening te houden met de rechten van doven, onder meer door de 29 nationale gebarentalen te erkennen, en meer informatie beschikbaar te stellen in gemakkelijk leesbare formats, overeenkomstig de recente slotopmerkingen inzake het UNCRPD;

Amendement 14

Ontwerpresolutie Paragraaf 12 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

12 ter. benadrukt dat digitalisering en AI moeten worden afgestemd op de beginselen van universeel ontwerp en universele toegankelijkheid; herinnert eraan dat personen met een handicap nog steeds op systemische belemmeringen stuiten bij de toegang tot essentiële digitale diensten, zoals onlinebankieren, e-overheid, telehealth, digitaal onderwijs en consumentenplatforms; verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat alle digitale wetgeving van de EU van meet af aan in de vereiste van toegankelijkheid voorziet;

Amendement 15

Ontwerpresolutie Paragraaf 12 quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

12 quater. vraagt dat een specifiek EU-programma wordt opgestart om personen met een handicap digitale vaardigheidstraining te bieden en ruimere toegang te bieden tot moderne hulptechnologieën, met inbegrip van spraakherkenning, schermlezers, alternatieve bedieningshulpmiddelen en toegankelijke interfaces, om ervoor te zorgen dat ze volledig kunnen deelnemen aan de digitale samenleving;

Amendement 16

**Ontwerpresolutie
Paragraaf 12 quinquies (nieuw)**

Ontwerpresolutie

Amendement

12 quinquies. dringt er bij de lidstaten op aan te zorgen voor toegankelijke communicatie in de gezondheidszorg voor doven, slechthorenden en doofblinden, onder andere door gebarentaaltolken, real-time ondertiteling en ondersteunende technologieën ter beschikking te stellen in alle openbare gezondheidszorginstellingen, in overeenstemming met artikel 25 van het UNCRPD en nationale wetgeving;

Amendement 17

**Ontwerpresolutie
Paragraaf 14 bis (nieuw)**

Ontwerpresolutie

Amendement

14 bis. wijst erop, naar aanleiding van bij het Parlement ingediende verzoekschriften over handicaps, dat toegankelijkheidsnormen moeten worden verbeterd en gehandhaafd in alle aspecten van het openbare leven, waaronder de

gebouwde omgeving, vervoer, digitale diensten en communicatiemiddelen; beklemtoont dat echte inclusie betekent dat er voortdurend aandacht moet worden besteed aan alle vormen van toegankelijkheid; beklemtoont dat de door CEN-CLC/JTC 11 ontwikkelde norm EN 17210:2021 “Toegankelijkheid en bruikbaarheid van de gebouwde omgeving – functionele vereisten” moet worden nageleefd, waarin gemeenschappelijke functionele minimumvereisten zijn opgenomen op basis van het beginsel “universeel ontwerp”; betreurt het dat het normeringsproces maar blijft aanslepen en merkt op dat deze belangrijke norm voor toegankelijke gebouwde infrastructuur pas in 2021 is goedgekeurd; is van mening dat het verzoekschriftenportaal toegankelijker en de verzoekschriftenprocedure zichtbaarder moet zijn voor alle personen en organisaties in de EU, met inbegrip van personen met een handicap; betreurt het dat het openbaar vervoer van veel lidstaten niet UNCRPD-conform is en roept ertoe op de gehandicaptenkaart en de Europese parkeerkaart snel uit te rollen en de toegankelijkheid van het openbaar vervoer te verbeteren; benadrukt dat er behoefte is aan inclusie door ontwerp in het Nieuw Europees Bauhaus en andere Europese en nationale initiatieven die zowel duurzaamheid als toegankelijkheid kunnen bevorderen; dringt erop aan alle wetgeving in verband met toegankelijkheid volledig uit te voeren en daar permanent toezicht op uit te oefenen, teneinde obstakels in de bebouwde omgeving voor personen met een handicap effectief en definitief te voorkomen en te elimineren, en de beschikbaarheid van toegankelijke diensten en de geëigendheid van de condities waaronder deze diensten worden verstrekt, te waarborgen en te verbeteren; verzoekt bovendien het

Gehandicaptenplatform manieren te vinden om de toegankelijkheid te verbeteren in voorgestelde EU-wetgeving en bij de toepassing van EU-regels voor toegankelijkheid in de lidstaten; verzoekt de Commissie het potentieel van de AI-revolutie in aanmerking te nemen om de toegang en inclusie te verbeteren en personen met een handicap centraal te stellen in lopende en toekomstige AI-initiatieven, waaronder instrumenten voor spraak-naar-tekst en tekst-naar-spraak ter ondersteuning van de communicatie voor personen met een spraak- of gehoorstoornis;

Amendement 18

Ontwerpresolutie Paragraaf 14 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

14 ter. dringt bij de Commissie aan op een grondige herziening van de verordening inzake de rechten van luchtvaartpassagiers^{1 bis} en de verordening inzake de rechten en verplichtingen van treinreizigers, die bedoeld is om de toegankelijkheid van spoorweginfrastructuur te verbeteren voor personen met een handicap, teneinde een einde te maken aan de voortdurende discriminatie van personen met een handicap bij reizen in de EU;

*^{1 bis} Verordening (EG) nr. 261/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan luchtreizigers bij instapweigering en annulering of langdurige vertraging van vluchten en tot intrekking van Verordening (EEG) nr. 295/91, PB L 46 van 17.2.2004, blz. 1, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2004/261/oj>.*

Amendement 19

Ontwerpresolutie Paragraaf 14 quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

14 quater. *dringt aan op een bijwerking van Verordening (EG) nr. 1107/2006 van het Europees Parlement en de Raad inzake de rechten van gehandicapten en personen met beperkte mobiliteit die per luchtvervoer reizen, omdat het nog steeds te vaak voorkomt dat personen met een handicap de toegang tot vervoermiddelen wordt ontzegd of dat hun mobiliteitshulpmiddelen worden beschadigd of zoekraken; verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat de voorgestelde toekomstige verordening inzake één digitaal boeking- en ticketsysteem in overeenstemming is met de toegankelijkheidsnormen van de EU en dat de rechten van personen met een handicap worden gewaarborgd;*

¹ bis Verordening (EG) nr. 1107/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2006 inzake de rechten van gehandicapten en personen met beperkte mobiliteit die per luchtvervoer reizen (PB L 204 van 26.7.2006, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1107/oj>).

Amendement 20

Ontwerpresolutie Paragraaf 15 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

15 bis. *benadrukt dat, hoewel autisme of personen met autisme niet expliciet in het UNCRPD worden genoemd, tal van verzoekschriften die bij het Parlement zijn*

ingediend gaan over de voortdurende problemen die personen met autisme, met name kinderen, in de EU ondervinden; merkt op dat de verschillen in diagnose en uiteenlopende nationale systemen voor de beoordeling van handicaps leiden tot aanzienlijke belemmeringen voor de erkenning, mobiliteit en toegang tot steun, met rechtstreekse negatieve gevolgen voor de levenskeuzes en inclusie van personen met autisme en hun gezin; verzoekt de lidstaten in dat verband de tijdige en billijke toegang tot de diagnose autisme voor zowel kinderen als volwassenen te waarborgen en de afgifte van diagnostische attesten waarmee de toegang tot rechten en diensten in verband met de handicap mogelijk worden, eenvoudiger te maken; benadrukt dat verstandelijke beperkingen als een even belangrijk actiegebied in de EU-strategie inzake handicaps moeten worden opgenomen, door middel van doelgerichte acties om de grondrechten van personen met een verstandelijke beperking en met geestelijke gezondheidsproblemen te bevorderen; pleit voor dringende en aanhoudende inspanningen om ervoor te zorgen dat de tekst en de geest van het UNCRPD worden omgezet in daadwerkelijke rechten van personen met geestelijke gezondheidsproblemen, met inbegrip van personen met een psychosociale handicap; roept ertoe op te erkennen dat mantelzorgers en informele zorgverleners essentieel zijn om het welzijn en de inclusie van personen met een handicap te ondersteunen en dringt erop aan om binnen nationale stelsels en Europese initiatieven concrete manieren te vinden om waardering te laten blijken voor hun bijdrage en hun formele en informele ondersteuning te bieden zodat ze die essentiële rol kunnen volhouden;

Amendement 21

Ontwerpresolutie

PE773.058v02-00

188/207

RR\1331010NL.docx

Paragraaf 15 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

15 ter. herinnert eraan dat personen met een handicap, met name personen met psychosociale en verstandelijke beperkingen, nog steeds hun handelingsbekwaamheid wordt ontzegd, zodat zij hun EU-rechten niet kunnen uitoefenen; dringt er bij de Commissie op aan de lidstaten richtsnoeren te verstrekken en ondersteuning te bieden om regelingen voor plaatsvervangende besluitvorming snel af te bouwen en over te stappen op besluitvormingsregelingen die in overeenstemming zijn met het UNCRPD;

Amendement 22

Ontwerpresolutie

Paragraaf 15 quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

15 quater. moedigt de harmonisatie aan van de rechten van personen met autisme, met bijzondere nadruk op de verbetering van de toegang tot diagnoses, gezondheidszorg, onderwijs, werkgelegenheid, toegankelijkheid, redelijke aanpassingen, handelingsbekwaamheid en levenslange gemeenschapsgebaseerde ondersteuning, ook op het gebied van cultuur en sport; vestigt bijzondere aandacht op de specifieke rol van het Parlement bij het waarborgen van de rechten van kinderen en hun ouders, gezien de talloze dringende verzoekschriften die zijn ontvangen over kinderrechten, die bijzondere aandacht en actie vereisen;

Amendement 23

Ontwerpresolutie

Paragraaf 15 quinquies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

15 quinquies. *wijst erop dat personen met een handicap, met name personen met verstandelijke en psychosociale beperkingen, het risico lopen te worden uitgesloten van digitale rechtssystemen omdat de platforms en procedures ontoegankelijk zijn; verzoekt de Commissie en de lidstaten te zorgen voor toegankelijke onlinerechtbanken, juridische informatie in een gemakkelijk leesbaar formaat en procedurele voorzieningen om gelijke toegang tot de rechter te waarborgen;*

Amendement 24

Ontwerpresolutie

Paragraaf 15 sexies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

15 sexies. *dringt er bij de Commissie op aan ervoor te zorgen dat personen met een handicap toegang hebben tot toegankelijke, snelle en doeltreffende klachten- en verhaalmechanismen in geval van discriminatie op het gebied van werk en bij onrechtmatig ontslag; benadrukt dat er rechtsbijstand moet worden geboden en in procedurele aanpassingen moet worden voorzien bij rechtbanken en nationale autoriteiten;*

Amendement 25

Ontwerpresolutie

Paragraaf 15 septies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

15 septies. *spreekt zijn bezorgdheid uit over door indieners van verzoekschriften gemelde schendingen van de rechten van*

personen met een handicap in het rechtsstelsel, zoals de ontzegging van een doeltreffende vertegenwoordiging in rechte en het ontbreken van eerlijke toegang tot gerechtelijke procedures; verzoekt de Commissie systemische belemmeringen te monitoren, zoals het gebrek aan instrumenten voor spraak-naar-tekst en communicatie-instrumenten in rechtbanken, en maatregelen te nemen om het recht op een eerlijk proces krachtens artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie te waarborgen;

Amendement 26

Ontwerpresolutie Paragraaf 16 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

16 bis. benadrukt dat uit tal van verzoekschriften blijkt dat discriminatie op het gebied van toegang tot onderwijs en arbeid voor personen met een handicap wijdverspreid is en dat er hardnekkige belemmeringen bestaan die leiden tot een lagere participatiegraad en een hoger risico op sociale en economische uitsluiting; beklemtoont dat de bestaande EU-regels inzake gelijke behandeling moeten worden angewend en gehandhaafd en dat het recht van kinderen met een handicap, waaronder kinderen met een verstandelijke beperking, op inclusief onderwijs op basis van gelijkheid met andere kinderen volledig moet worden toegepast, in overeenstemming met artikel 24 van het UNCRPD, met name in gewone scholen waar leerlingen met alle soorten vermogens tezamen in hetzelfde klaslokaal leren; benadrukt dat de inclusie van personen met een handicap in het onderwijssysteem in alle lidstaten zo vroeg mogelijk moet beginnen, met afdwingbare rechten op inclusief en

toegankelijk onderwijs waarbij gelijke toegang tot gewone scholen vanaf het kleuteronderwijs tot het hoger onderwijs wordt gewaarborgd, met de nodige aanpassingen en gepersonaliseerde ondersteuning; benadrukt dat het absoluut noodzakelijk is om voor voldoende gekwalificeerde en geschoolde opleiders te zorgen en daarnaast inclusieve pedagogie en de systematische uitwisseling van goede gewoonten te bevorderen om inclusief onderwijs doeltreffend te ondersteunen en de marginalisering van leerlingen met een lichamelijke of verstandelijke beperking tegen te gaan;

Amendement 27

Ontwerpresolutie Paragraaf 16 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

16 ter. verzoekt de Commissie en de lidstaten inclusieve toegang tot sport voor personen met een handicap te bevorderen door de ontwikkeling te ondersteunen van toegankelijke sportfaciliteiten, inclusieve sportverenigingen en breedtesportprogramma's; benadrukt dat er overheids- en EU-financiering moet worden verstrekt voor opleiding, wedstrijden en professionele en sociale ontwikkeling van atleten met een handicap, met inbegrip van atleten van de Paralympics en atleten met een verstandelijke beperking;

Amendement 28

Ontwerpresolutie Paragraaf 16 quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

16 quater. neemt met bezorgdheid kennis van het toenemend aantal verzoekschriften waarin discriminerende ontslagpraktijken aan de kaak worden gesteld waarmee personen met een handicap worden geconfronteerd, vaak naar aanleiding van het begin of de diagnose van een handicap of na een verzoek om redelijke aanpassingen; verzoekt de Commissie de uitvoering te beoordelen van de richtlijn voor gelijke behandeling in arbeid en beroep^{1 bis} met betrekking tot ontslagbescherming en richtsnoeren op te stellen om de handhaving van en het toezicht op de antidiscriminatieverplichtingen op nationaal niveau te versterken;

^{1 bis} Richtlijn 2000/78/EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep (PB L 303 van 2.12.2000, blz. 16, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/78/oj>).

Amendement 29

Ontwerpresolutie Paragraaf 16 quinquies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

16 quinquies. wijst erop dat er in diverse verzoekschriften op wordt gewezen dat zowel werkgevers als werknemers onvoldoende op de hoogte zijn van de rechten en plichten op het gebied van handicaps en werk; verzoekt de Commissie en de lidstaten sterkere bewustmakingscampagnes te voeren en werkgevers beter op te leiden op het gebied van non-discriminatie, plichten inzake het behoud van werk en het bieden van redelijke aanpassingen;

Amendement 30

Ontwerpresolutie
Paragraaf 16 sexies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

16 sexies. verzoekt de Commissie de uitvoering van artikel 30 van het UNCRPD te waarborgen door initiatieven te steunen die personen met een handicap, met name kinderen en jongeren, in staat stellen op voet van gelijkheid aan sport te doen, onder meer door nationale en EU-brede programma's voor inclusieve lichamelijke opvoeding en aangepaste sportbeoefening in scholen en gemeenschappen op te zetten;

Amendement 31

Ontwerpresolutie
Paragraaf 17 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

17 bis. benadrukt dat uit verzoekschriften die bij het Parlement zijn ingediend, blijkt dat er een verband bestaat tussen arbeidsgerelateerde discriminatie van personen met een handicap enerzijds en het ontbreken (of in beperkte mate beschikbaar zijn) van inclusief onderwijs en inclusieve beroepsopleiding anderzijds, alsook de toegankelijkheid tot huisvesting, gezondheidszorg, het vervoer en diensten; beklemtoont dat inclusief onderwijs en inclusieve beroepsopleiding op basis van redelijke aanpassingsmaatregelen overeenkomstig het EU-recht essentiële voorwaarden zijn voor volledige participatie in de samenleving en de arbeidsmarkt; onderstreept dat het belangrijk is personen met een handicap ondersteuning te bieden zodat zij zelfstandig en op basis van gelijkheid met anderen in de gemeenschap kunnen wonen, ongeacht hun soort handicap, met redelijke aanpassingsmaatregelen en in overeenstemming met hun verklaarde

behoefden; verzoekt de Commissie nog duidelijker aan te geven dat zij zich ervan bewust is hoe belangrijk toegankelijke en hoogwaardige ondersteunende diensten en systemen voor zelfstandig wonen op basis van de behoefte aan persoonlijke vrijheid en sociale inclusie zijn en spoort de lidstaten ertoe aan goede praktijken met elkaar te delen om banen en de ontwikkeling van vaardigheden te ondersteunen; verzoekt de Commissie voorts een door de EU gefinancierd programma in te stellen om redelijke aanpassingsmaatregelen te bevorderen met als doel personen met een handicap meer kansen op een baan te bieden en hun vaardigheden te ontwikkelen, en daarbij volledige toegankelijkheid en steun voor hun overstap naar de reguliere arbeidsmarkt te waarborgen; dringt aan op proactieve wetgevings- en beleidsmaatregelen en op redelijke aanpassingsmaatregelen om inclusie op de open arbeidsmarkt en de overgang van de beschutte naar de open arbeidsmarkt te ondersteunen;

Amendement 32

Ontwerpresolutie Paragraaf 17 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

17 ter. wijst er onder verwijzing naar een door het Europees Parlement ontvangen verzoekschrift op dat er behoefte is aan de ontwikkeling door de lidstaten, met financiële steun van de EU, van inclusieve overgangscentra voor jongvolwassenen met een handicap die door hun leeftijd geen beroep meer kunnen doen op hulpdiensten voor kinderen; benadrukt dat deze centra alomvattende diensten moeten bieden, waaronder onderwijs, vakopleidingen, gezondheidszorg en psychosociale ondersteuning, die allemaal specifiek

*gericht zijn op het bevorderen van
zelfstandig wonen en sociale inclusie;*

Amendement 33

Ontwerpresolutie Paragraaf 17 quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

17 quater. erkent de tegenstrijdigheid die in veel lidstaten bestaat tussen de toegang tot werk en het in aanmerking blijven komen voor een handicapgerelateerde uitkering en steun voor zelfstandig wonen; wijst erop dat het vinden van een baan niet automatisch mag inhouden dat personen met een handicap niet langer de steun krijgen die ze nodig hebben om zelfstandig te wonen, met name in sectoren met atypische arbeidspatronen zoals de culturele en creatieve sector; verzoekt de Commissie samen met de lidstaten te zorgen voor een groter bewustzijn met betrekking tot deze kwestie en hervormingen te bevorderen zodat personen met een handicap toegang krijgen tot kortlopende of freelancecontracten zonder dat hun sociale bescherming op lange termijn gevaar loopt;

Amendement 34

Ontwerpresolutie Paragraaf 17 quinquies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

17 quinquies. benadrukt dat een holistische EU-strategie moet worden ontwikkeld voor de overgang van instellingen naar zelfstandig wonen en gemeenschapsgebaseerde diensten, die gericht moet zijn op een betere gegevensverzameling over mensen die in de hele EU in instellingen wonen, het

gebruik van EU-middelen om de lidstaten bij deze overgang te ondersteunen, de opleiding van ondersteunend personeel om meer gepersonaliseerde ondersteuning te bieden in overeenstemming met het UNCRPD, de versterking van de sector van de dienstverlening aan personen met een handicap en de ondersteuning van gezinnen van personen met een handicap;

Amendement 35

Ontwerpresolutie Paragraaf 21 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

21 bis. merkt op dat in verschillende verzoekschriften de kwestie van ontoegankelijke en onbetaalbare huisvesting voor personen met een handicap aan de orde is gesteld, met inbegrip van een gebrek aan persoonlijke bijstand en gemeenschapsgebaseerde diensten; dringt er bij de Commissie op aan ervoor te zorgen dat de lidstaten zich houden aan de financieringsregels van de EU ter ondersteuning van de-institutionalisering en toegang tot zelfstandig wonen, en een onderzoek in te stellen naar mogelijk misbruik van Structuurfondsmiddelen voor institutionele omgevingen, zoals aangegeven in door het Parlement ontvangen verzoekschriften;

Amendement 36

Ontwerpresolutie Paragraaf 24 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

24 bis. erkent de bijzondere kwetsbaarheid van lhbtq+-personen met een handicap, die te maken hebben met diverse, elkaar overlappende vormen van

discriminatie; verzoekt de Commissie en de lidstaten ervoor te zorgen dat specifieke beschermingsmaatregelen, gerichte ondersteunende diensten en opleiding voor zorgverleners worden ontwikkeld en ten uitvoer gelegd om de meervoudige discriminatie van deze groep aan te pakken;

Amendement 37

Ontwerpresolutie Paragraaf 25 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

25 bis. verzoekt de Commissie en de lidstaten ervoor te zorgen dat personen met een handicap volledig toegang hebben tot en volledig kunnen deelnemen aan het culturele leven, in overeenstemming met artikel 30 van het UNCRPD; dringt met name aan op gerichte steun voor kunstenaars met een handicap, met inbegrip van financiering voor het creëren, promoten en verspreiden van hun werk, toegang tot inclusieve en toegankelijke artistieke vorming, en maatregelen om de toegankelijkheid van culturele locaties, residenties en festivals te waarborgen;

Amendement 38

Ontwerpresolutie Paragraaf 25 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

25 ter. dringt er bij culturele instellingen en mediaorganen op nationaal en EU-niveau op aan om personen met een handicap te betrekken bij culturele programmering en representatie, zowel op het podium als achter de schermen; benadrukt het feit dat inclusieve casting, adaptieve en creatieve instrumenten en

toegankelijke formaten belangrijk zijn om ervoor te zorgen dat personen met een handicap volledig kunnen deelnemen als makers, uitvoerend kunstenaars, conservatoren en publiek;

Amendement 39

Ontwerpresolutie Paragraaf 25 quater (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

25 quater. moedigt de integratie aan van kunstenaars met een handicap in de culturele diplomatie en internationale uitwisselingsprogramma's van de EU; verzoekt de Commissie steun te verlenen aan inclusieve mobiliteitsprogramma's, artist-in-residenceprogramma's en samenwerkingsprojecten die de internationale zichtbaarheid van kunstenaars met een handicap bevorderen en bijdragen aan de interculturele dialoog door middel van toegankelijke en inclusieve kunst;

Amendement 40

Ontwerpresolutie Paragraaf 25 quinquies (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

25 quinquies. verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat culturele en creatieve programma's van de EU, zoals Creatief Europa, Erasmus+ en het Nieuw Europees Bauhaus, de volwaardige inclusie van kunstenaars met een handicap waarborgen, door de invoering van toegankelijkheidsvereisten, geoormerkte financiering en technische bijstand om de deelname van kunstenaars met een handicap, waaronder kunstenaars met verstandelijke en psychosociale beperkingen, te

garanderen;

Amendement 41

Ontwerpresolutie Paragraaf 30 bis (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

30 bis. benadrukt dat de verzoekschriften die bij het Parlement worden ingediend een waardevol instrument zijn voor het in kaart brengen van kritieke, potentiële en te rechtvaardigen tekortkomingen bij de toepassing van het UNCPRD of de uitvoering van wetgeving in verband met de rechten van personen met een handicap; verzoekt de Commissie en de lidstaten derhalve om bij het toezicht op en de herziening van wetgeving en financieringsprogramma's in verband met handicaps stelselmatig rekening te houden met de informatie en zorgen in die verzoekschriften; dringt erop aan personen met een handicap meer te betrekken bij de beleidsvorming krachtens het “niets over ons zonder ons”-beginsel; dringt erop aan een gestructureerde interinstitutionele dialoog op te zetten om de uitvoering van de EU-strategie inzake de rechten van personen met een handicap te monitoren en te evalueren;

Amendement 42

Ontwerpresolutie Paragraaf 30 ter (nieuw)

Ontwerpresolutie

Amendement

30 ter. verzoekt de Commissie in samenwerking met de Commissie PETI een jaarverslag te publiceren met een samenvatting van de trends, kwesties en follow-upacties in verband met bij het Europees Parlement ingediende verzoekschriften inzake handicaps, dat

*moet worden meegenomen in de
tussentijdse en eindevaluaties van de
EU-strategie inzake de rechten van
personen met een handicap;*

BIJLAGE: BEKENDMAKING VAN INPUT

De rapporteur voor advies verklaart onder zijn exclusieve verantwoordelijkheid geen input in het advies te hebben opgenomen van belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister¹ vallen of van vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades, die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moeten worden vermeld.

1. Belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister vallen
2. Vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades

Interinstitutioneel Akkoord van 20 mei 2021 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over een verplicht transparantieregister (PB L 207 van 11.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	16.7.2025
Uitslag eindstemming	+: 15 -: 0 0: 10
Bij de eindstemming aanwezige leden	Peter Agius, Fredis Beleris, Chiara Gemma, Isilda Gomes, Paolo Inselvini, Michał Kobosko, Murielle Laurent, Alexandra Mehnert, Ana Miranda Paz, Sandro Ruotolo, Bogdan Rzońca, Marcin Sypniewski, Pál Szekeres, Jana Toom, Nils Ušakovs, Ivaylo Valchev
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Alex Agius Saliba, Mireia Borrás Pabón, Rosa Estaràs Ferragut, Fabrice Leggeri, Nikos Pappas
Bij de eindstemming aanwezige leden als bedoeld in art. 216, lid 7, van het Reglement	Niels Geuking, Reinhold Lopatka, Lara Magoni, Andrey Novakov, Nacho Sánchez Amor, Alexander Sell, Michał Szczerba

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

15	+
ECR	Chiara Gemma, Paolo Inselvini, Lara Magoni, Bogdan Rzońca, Ivaylo Valchev
PPE	Peter Agius, Fredis Beleris, Niels Geuking, Alexandra Mehnert, Andrey Novakov, Michał Szczerba
PfE	Mireia Borrás Pabón, Fabrice Leggeri, Pál Szekeres
S&D	Alex Agius Saliba

0	-

10	0
ESN	Alexander Sell, Marcin Sypniewski
Renew	Michał Kobosko, Jana Toom
S&D	Isilda Gomes, Murielle Laurent, Sandro Ruotolo, Nacho Sánchez Amor, Nils Ušakovs
Verts/ALE	Ana Miranda Paz

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding(en)

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	23.10.2025
Uitslag eindstemming	+: 48 -: 0 0: 7
Bij de eindstemming aanwezige leden	Maravillas Abadía Jover, Grégory Allione, Li Andersson, Marc Angel, Pascal Arimont, Konstantinos Arvanitis, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Andrzej Buła, David Casa, Estelle Ceulemans, Per Clausen, Henrik Dahl, Johan Danielsson, Marie Dauchy, Margarita de la Pisa Carrión, Mélanie Disdier, Elena Donazzan, Gheorghe Falcă, Chiara Gemma, Niels Geuking, Isilda Gomes, Alicia Homs Ginel, Sérgio Humberto, Martine Kemp, Katrin Langensiepen, Miriam Lexmann, Marit Maij, Marlena Małag, Jagna Marczułajtis-Walczak, Eleonora Meleti, Idoia Mendia, Letizia Moratti, Branislav Ondruš, Aodhán Ó Ríordáin, Hristo Petrov, Dennis Radtke, Nela Riehl, Liesbet Sommen, Villy Søvndal, Georgiana Teodorescu, Romana Tomc, Jana Toom, Raffaele Topo, Francesco Torselli, Brigitte van den Berg, Marianne Vind, Mariateresa Vivaldini, Petar Volgin, Séverine Werbrouck
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Valérie Devaux, Kathleen Funchion, Rudi Kennes, Lara Magoni, Benedetta Scuderi
Bij de eindstemming aanwezige leden als bedoeld in art. 216, lid 7, van het Reglement	György Hölvényi

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE

48	+
ECR	Elena Donazzan, Chiara Gemma, Lara Magoni, Georgiana Teodorescu, Francesco Torselli, Mariateresa Vivaldini
NI	Branislav Ondruš
PPE	Maravillas Abadía Jover, Pascal Arimont, Andrzej Buła, David Casa, Gheorghe Falcă, Niels Geuking, Sérgio Humberto, Martine Kemp, Miriam Lexmann, Jagna Marczulajtis-Walczak, Eleonora Meleti, Letizia Moratti, Dennis Radtke, Liesbet Sommen, Romana Tomc
Renew	Grégory Allione, Valérie Devaux, Hristo Petrov, Jana Toom, Brigitte van den Berg
S&D	Marc Angel, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Estelle Ceulemans, Johan Danielsson, Isilda Gomes, Alicia Homs Ginel, Marit Maj, Idoia Mendia, Aodhán Ó Riordáin, Raffaele Topo, Marianne Vind
The Left	Li Andersson, Konstantinos Arvanitis, Per Clausen, Kathleen Funchion, Rudi Kennes
Verts/ALE	Katrin Langensiepen, Nela Riehl, Benedetta Scuderi, Villy Søvndal

0	-

7	0
ECR	Marlena Maląg
ESN	Petar Volgin
PPE	Henrik Dahl
PfE	Marie Dauchy, Mélanie Disdier, Margarita de la Pisa Carrión, Séverine Werbrouck

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding(en)